

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยวิเคราะห์ จาก เนื้อหาที่แสดงถึงการตรวจสอบกันเองระหว่าง หนังสือพิมพ์รายวัน ในช่วงปี พ.ศ.2537 ถึง พ.ศ.2539 และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW) ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาคัดเลือกข่าว ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ทั้งที่ เข้าและไม่เข้าในกระบวนการตรวจสอบกันเอง

สำหรับเนื้อหาที่นำมาวิเคราะห์นั้นเป็นจะข่าว บทความหรือสื่อบุคคล คอลัมน์ประจำ และจดหมายจากผู้อ่าน จำนวน 10 กรณี ดังนี้

- กรณีศึกษาที่ 1 อรุณวรรณ ม่ายสาวแต่งเจ้าชายบาร์เรน
- กรณีศึกษาที่ 2 ยันตระ
- กรณีศึกษาที่ 3 ครีมมุขสีหิงเหมิน
- กรณีศึกษาที่ 4 จับบอนซซ เตานู
- กรณีศึกษาที่ 5 เพชรซาอุฯ
- กรณีศึกษาที่ 6 พระภวนาพุทธโชนม์ขึ้นเด็กชาวเขา
- กรณีศึกษาที่ 7 ไผอ์ปยศ
- กรณีศึกษาที่ 8 นักบาสเกตบอลทีมชาติตุกรไทร์
- กรณีศึกษาที่ 9 ใหม่ เจริญปุระ
- กรณีศึกษาที่ 10 ช้างน้ำ

สำหรับผลการวิเคราะห์เนื้อหา และสัมภาษณ์เชิงลึกใน 10 กรณี . ปรากฏผลดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1 อรุณวรรณ ม่ายสาวแต่งงานเข้าชายบาทเรือน
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 9 ม.ค.37
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าวกบความ คอด้มน์ จดหมาย
 เงื่อนไข ด้รับการร้อเรียนจากนางอรุณวรรณ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
9/1/37 เดลินิวส์	*				*			1	*		หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยุติการเสนอข่าว เมื่อข้อเท็จจริงถูกเปิดเผย
10/1/37 เดลินิวส์	*				*			1	*		
11/1/37 เดลินิวส์	*				*			1			
ข่าวสด	*				*		*	2			
12/1/37 เดลินิวส์	*						*	1	*		
ข่าวสด	*						*	2			
13/1/37 ข่าวสด	*				*		*	2			
ข่าวสด				*		*	*	2			
14/1/37 เดลินิวส์	*							1	*		
2/2/37 ข่าวสด		*				*	*	2		*	

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระทบกระแทกแตกคั่น หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 1 อรุณวรรณ ม่ายสาวแต่งงานเจ้าชายบาห์เรน

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของไทยรัฐ

ข่าวหมั้นสินสอดแหวนเพชรพันล้านระหว่างสาวไทยกับเจ้าชายบาห์เรน บนหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 12 ธันวาคม 2536 โดยมีพาดหัวข่าวว่า “หมั้นกระฉ่อนโลกสาวไทย แหวนเพชรพันล้าน เจ้าชายบาห์เรนต้องศรัทธา เตรียมพิธีเสกสมรสยิ่งใหญ่ กล่าวเป็นหญิงผู้โชคดีแห่งปี” และเนื้อข่าวระบุว่าเป็นการเปิดเผยของ นางอรุณวรรณ วงศ์ใหญ่ ม่ายสาวอายุ 41 ปี เจ้าของกิจการทัวร์ บริษัทหัวหินเอ็กเพรส แทรเวล ได้เข้าพิธีหมั้นกับเจ้าชายบาห์เรน ซึ่งพบรักกันบนเครื่องบินมานานกว่า 2 ปีแล้ว โดยมีของหมั้นเป็นแหวนเพชรพิงค์-บลูโดมอนด์ มูลค่า 40 ล้าน ดอลลาร์หรือกว่าพันล้านบาท

หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็เสนอข่าวอย่างต่อเนื่องบนหน้า 1 โดยวันที่ 13 ธันวาคม มีการเปิดเผยชื่อฝ่ายชายว่า “เจ้าชายวาเลนเต้” และระบุว่าของหมั้นนอกจากแหวนเพชรแล้วยังมีเงินสดอีก 10 ล้านดอลลาร์ โดยนางอรุณวรรณได้เตรียมจัดตั้งมูลนิธิเพื่อให้ความช่วยเหลือคนยากจน ด้วย

ต่อมาในวันที่ 14 ธันวาคม มีการให้ชื่อจริงของเจ้าชายวาเลนเต้ ว่า วาလာเรน เอส.อาร์.ซูเซน ย่า อัล กาลิฟา เป็นพระนัดดาของกษัตริย์อามีร์ อีซา บินซุลมาน แห่งราชวงศ์กาลิฟา ผู้ปกครองประเทศบาห์เรน พร้อมทั้งมีการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงแรมโอเรียลเต็ลยืนยันว่ามีการจองห้องเพื่อจัดเลี้ยงฉลองการหมั้นจริงแต่มีการแจ้งยกเลิกในภายหลัง นอกจากนี้ในวันเดียวกันก็ได้มีการทำรายงานพิเศษเกี่ยวกับประวัติของนางอรุณวรรณ รวมทั้งกิจกรรมทางสังคมและการเป็นช่างทรงให้เจ้าแม่ด้วย

ในวันที่ 15 ธันวาคม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวการให้สัมภาษณ์ของนายมัน พัดโนทัย ส.ส.สมุทรปราการ ซึ่งกล่าวว่านายวัฒนา อิศวเหม เคยชักชวนให้มาช่วยดูแลกิจการที่สิบสองปันนา นอกจากนี้พระครูวินัยธรธีรศักดิ์ เจ้าอาวาสวัดเขาตะเกียบ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ให้สัมภาษณ์ว่า นางอรุณวรรณมารดน้ำมนต์ก่อนการหมั้น และยังเล่าแผนการแต่งงานให้ฟังด้วย

และในวันที่ 16 ธันวาคม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของนางอรุณวรรณ ว่า จะไปพักผ่อนที่ฮาวาย เป็นเวลา 3 เดือน โดยยังไม่เคยสัมภาษณ์นางอรุณวรรณเลย และมีการตบท้ายข่าวว่าการหมั้นยังเป็นปริศนา คงต้องรอให้นางอรุณวรรณกลับมาก่อนจึงจะได้ไขปริศนา หลังจากนั้นไทยรัฐก็หยุดการเสนอข่าวนางอรุณวรรณไป

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตามมาด้วยข่าวสด โดย

วันที่ 9 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ ซึ่งเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบได้นำเสนอเนื้อหาในลักษณะข่าวพาดหัวหน้า 1 ว่า “ ม่ายสาวแฉแต่งงานเจ้าชายเรื่องโคมลอย ”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น ได้รับการร้องเรียนจากนางอรุณวรรณ

การนำเสนอ

- เดลินิวส์ นำเสนอด้วยการแก้ไขเพิ่มเติม ในประเด็น ดังนี้

1. ไม่เคยให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวกับใคร สิ่งทีออกมามีความคลาดเคลื่อน การหมั้นยังไม่เกิดขึ้น เป็นเพียงการพูดเล่นในหมู่คนสนิท
2. การเดินทางไปฮาวายก็เพื่อเตรียมจัดตั้งบริษัทนำเข้าสินค้า ไม่ใช่ไปฮันนีมูน
3. วาเลนเต้ ไม่ได้เป็นเจ้าชาย ถ้าเทียบชั้นในเมืองไทยก็เท่ากับหม่อมหลวง

วิธีการ

- เดลินิวส์ ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นไปถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยระบุว่า

“การที่หนังสือพิมพ์บางฉบับเอาสถาบันพระมหากษัตริย์ของต่างประเทศมาเป็นข่าว อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้”

สรุปในการเปิดประเด็นได้ว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีของ นางอรุณวรรณ วงษ์ใหญ่ เนื่องจากได้รับการร้องเรียนจากนางอรุณวรรณ ซึ่งลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอ นั้น เป็นข่าวพาดหัวหน้า 1 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2537 โดยการนำเสนอเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมใน 3 ประเด็น ตามที่นางอรุณวรรณเป็นผู้ชี้แจงเอง ส่วนวิธีการที่ใช้ในการเปิดประเด็นนั้น ใน ส่วนของการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เขียนโดยใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นไปถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยระบุว่ากรณีที่หนังสือพิมพ์บางฉบับเอาสถาบันพระมหากษัตริย์ของต่างประเทศมาเป็นข่าว อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

หลังจากที่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เปิดประเด็นไปแล้ว เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2537 ทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ก็ยังคงเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ ข่าวสดก็ได้มีการนำเสนอข่าวและบทความรวมถึงจดหมายในลักษณะที่เป็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตามมาด้วย ดังนี้

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 10 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ หนีม แฉเหตุต้องซ่อนตัว ”

วันที่ 11 มกราคม 2537

- เดลินิวส์เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ หนีม แฉลงข่าวไม่มีการหมั้น ”

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ อรุณวรรณ แฉเองหมั้นพันล้านที่แท้ข่าวนี้เขียน ”

วันที่ 12 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ อรุณวรรณยันอีกที ข่าวหมั้นโคมลอย ”

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ อรุณวรรณแฉซ้ำ ย้ำนั่งเทียนตีข่าวเวอ์จันกู๋น ”

วันที่ 13 มกราคม 2537

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “อรุณวรรณเปิดอก 4 ชม.ที่วิ-วิทวัส จับเข้า
คุย แก่ข่าวโจ๊ก”

- ข่าวสด เสนอจดหมายจากผู้อ่าน 2 ฉบับ คอลัมน์ “ชุมทางปัญหา” ซึ่งตอบโดย คาน
คอดิน

วันที่ 14 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวใหญ่ว่า “เผยเบื้องหลังข่าวลือรับหมั้น หวัง
หลอกร้านเพชรแต่ไม่มีใครหลงกล”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- ข่าวสด เสนอสก็๊ปพิเศษหน้า 1 เรื่อง “จากอรุณวรรณ ถึง ยันตระ”

สรุปลักษณะเนื้อหาได้ว่า ในการตรวจสอบกันเองของหนังสือพิมพ์ในกรณีของ นาง
อรุณวรรณ พบว่า มีการตรวจสอบทั้งหมด 10 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 5 ครั้งและหนังสือพิมพ์
ข่าวสด 5 ครั้งนั้น ปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอในรูปของข่าว (8 ครั้งโดยเดลินิวส์ 5 ครั้ง ข่าว
สด 3 ครั้ง) รองลงมาเป็นการนำเสนอในรูปของบทความหรือสก็๊ปพิเศษ และจดหมายจากผู้อ่าน (อย่าง
ละ 1 ครั้ง โดยข่าวสด)

3. การนำเสนอ

วันที่ 10 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ยืนยันว่าไม่เคยให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวกับใคร เรื่อง ที่ผ่านมาเป็นเรื่องโคมลอย”

วันที่ 11 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ ยืนยันซ้ำอีกครั้งว่าไม่มีการหมั้นกับเจ้าชายตามที่หนังสือพิมพ์บางฉบับลงข่าว และปัจจุบันยังไม่มีการหมั้น”

- **ข่าวสด** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การแก้ไขเพิ่มเติม คือ

“ หนังสือพิมพ์ลงข่าวไม่เป็นความจริง ข่าวส่วนใหญ่ไม่มีความถูกต้อง และ นายวาเลนเต้ก็ไม่ใช่เจ้าชายแต่เป็นเพียงระดับหม่อมหลวง และเป็นนักธุรกิจลูกครึ่งบาร์เรน-อิตาเลียน รวมทั้งปฏิเสธเรื่องหมั้นด้วยแหวนเพชรที่ตามข่าวระบุว่า เป็นเพชรราคา พันล้าน จริงๆ มีราคา แค่ 25 ล้าน”

สำหรับการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ ก่อนที่จะลงข่าวควรมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนก่อนนำเสนอ”

วันที่ 12 มกราคม 2537

- **เดลินิวส์** เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรมว่า

“นางอรุณวรรณแถลงข่าวไปแล้วแต่การเสนอข่าวของไทยรัฐยังไม่ตรงกับที่แถลง และ บางเรื่องไม่ได้กล่าวตอนแถลงแต่ก็มีการเขียนข่าวเอง”

- **ข่าวสด** เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรมว่า

“หนังสือพิมพ์ยักษ์ยังเขียนข่าวเองไม่สนใจที่มีการแถลง และฝากเตือนว่าการจะเสนอข่าวอะไรออกไปควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน”

วันที่ 13 มกราคม 2537

- **ข่าวสด** ในส่วนที่เป็นข่าว เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การแก้ไขเพิ่มเติม คือ

“ ไม่ได้หมั้นกับเจ้าชายบาร์เรน และ ราคาเพชรไม่ได้ใกล้เคียงพันล้าน”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ มีการบิดเบือนข่าว แกลงไปแล้วก็ดันทุรังเสนอข่าวในทำนองยืนยันข่าวเดิมซึ่งคลาดเคลื่อนเกินจริง”

- ข่าวสด ในส่วนที่เป็นจดหมายจากผู้อ่าน 2 ฉบับนั้น

ฉบับแรก โดยศรินภา เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์นั้นผู้เขียนวิจารณ์ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ตะแบงและการที่ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด ไม่น่าจะเป็นนิสัยของหนังสือพิมพ์ แต่น่าจะเป็นนิสัยของนักการเมือง”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ไม่อยากจะถามหาจรรยาบรรณของสื่อมวลชน เพราะรู้มานานแล้วว่า สำหรับบางคนบางฉบับ ไม่รู้จักความหมายของคำคำนี้”

“อยากถามว่าคำว่าถูกต้องที่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นประกาศมีความหมายว่าอย่างไร”

ฉบับที่สอง โดยจารุวรรณ ซึ่งเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ถ้าต้องตกเป็นข่าวอย่างนางอรุณวรรณก็คงอยากจะตะโกนบอกทั้งโลกว่าเราไม่ได้เป็นอย่างที่เขาเขียน”

“ข่าวที่ออกมาทำให้เกิดความสับสนเพราะคนที่เขียนข่าวไปก่อนไม่ยอมเสียหน้า แต่พยายามจะรักษาหน้าของตนเองไว้ให้ถึงที่สุด”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- ข่าวสด วิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของวารวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ ข่าวที่ไทยรัฐนำเสนอเป็นข่าวที่เหลือเชื่อ แต่ไทยรัฐก็ยังพยายามยืนยันว่า เป็นข่าวที่ได้รับการตรวจสอบตามวิธีการและวิถีประเพณีของนักข่าวที่ดีแล้ว”

“หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับกำลังถูกตรวจสอบโดยสาธารณชนว่ากระจกบานใดคือกระจกอันสะท้อนภาพแจ่มชัด กระจกใดบิดเบือนให้ไขว้เขวหรือจงใจที่จะไม่สะท้อนภาพด้วยอคติแห่งตน”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ หนังสือพิมพ์ลงข่าวไม่เป็นความจริง ข่าวส่วนใหญ่ไม่มีความถูกต้อง และ การเสนอข่าวพาดพิงถึงสถาบันชั้นสูงของบาห์เรนเป็นเรื่องไม่สมควร ทำให้เกิดความเสียหายไปหมด”

สรุปการนำเสนอได้ว่า ในการตรวจสอบตนเองของหนังสือพิมพ์ในกรณีของนางอรุณวรรณพบว่า ในการตรวจสอบทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมความถูกต้อง และการชี้ปัญหาจริยธรรม (อย่างละ 6 ครั้ง) รองลงมาคือ การวิพากษ์วิจารณ์ (2 ครั้ง) ทั้งนี้ในการนำเสนอนั้นพบว่าหลายครั้งหนังสือพิมพ์จะใช้การนำเสนอที่ผสมผสานคือ มีทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมความถูกต้อง วิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน หรือบางครั้งอาจมีเพียงการแก้ไขเพิ่มเติม หรือ วิพากษ์วิจารณ์ หรือชี้ปัญหาจริยธรรมเท่านั้น ซึ่งในกรณีของนางอรุณวรรณ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างเดียว ดังนี้

1. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างเดียว 3 ครั้ง (โดยเดลินิวส์ทั้ง 3 ครั้ง)
2. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและชี้ปัญหาจริยธรรม 2 ครั้ง (โดยข่าวสดทั้ง 2 ครั้ง)
3. เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม 2 ครั้ง (โดยข่าวสดทั้ง 2 ครั้ง)
4. เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรมอย่างเดียว 2 ครั้ง (โดยเดลินิวส์ และข่าวสด ฉบับละ 1 ครั้ง)

4. วิธีการ

วันที่ 10 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นเพิ่มเติม

ว่า

“อรุณวรรณ ต้องหลบซ่อนตัวเพราะกลัวได้รับอันตราย”

วันที่ 11 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการ เขียนข่าว

- ข่าวสด ใช้ภาษาในเชิงตีเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียนบ้างแต่ไม่ถึงก้าวร้าวรุนแรง เช่น

“มายอรุณวรรณ วงศ์ใหญ่ผู้ตกเป็นข่าวพรักพิศดารกับเจ้าชายแห่งบาห์เรนไว

หนังสือพิมพ์ลงข่าวไม่ตรงความจริงเพราะตัวจริงแค่นายวาเลนเต้ นักธุรกิจลูกครึ่งบาห์เรน-อิตาลี

มีเชื้อพระวงศ์ชั้นปลายแถวระดับหม่อมเท่านั้น ปฏิเสธเรื่องหมั้นมโหฬารด้วยแหวนเพชรพันล้าน มากไปเยอะ จริงๆแค่ 25 ล้าน”

วันที่ 12 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการตกแต่งประเด็นเพิ่มเติมว่า

“เหตุที่เกิดเป็นข่าวครึกโครมอาจมีการเมืองเข้ามาแทรก และ จากข่าวที่ปรากฏทั้งหมดทำให้อุณวรรณต้องหลบไปนั่งสมาธิในวัดเพื่อสงบจิตใจ”

- ข่าวสด ใช้ภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง เช่น “อุณวรรณ วงศ์ใหญ่ ม่ายสาวเหยื่อข่าวนั่งเทียนไล่สี่เป็นคู่หมั้นพันล้านเจ้าชายบาห์เรน แถงซ้ำอีกรอบหลังหนังสือพิมพ์ยักษ์ทำไม่รู้ไม่ชี้ละเลงข่าวมั่วเป็นตุเป็นตะไม่จบสิ้น โยกล้นข่าวนั่งเทียนทำให้ตัวเองและพ่อแม่พี่น้องรวมทั้งลูกเดือดร้อนหัวหน้าเพราะไล่สี่เกินจริง ผากเดือนก่อนเสนออะไรออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน”

วันที่ 13 มกราคม 2537

- ข่าวสด ในส่วนที่เป็นข่าว ใช้ภาษาในเชิงตีความ ตักเตือน เสนอแนะแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“นางอุณวรรณขอเคลียร์ตัวเองอีกครั้งเพราะแก้ข่าวไปแล้วไม่ได้หมั้นเจ้าชายบาห์เรน แถมเพชรราคาก็ไม่ได้ใกล้เคียงพันล้านก็ยังมีคนบิดเบือนซ้ำ หนังสือพิมพ์บางฉบับเขียนข่าวตรงไปตรงมาแต่บางฉบับก็ดันทุรังเสนอข่าวไปในทำนองยืนยันข่าวเดิม ซึ่งคลาดเคลื่อนเกินจริง”

- ข่าวสด ในส่วนที่เป็นจดหมายจากผู้อ่าน ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ตะแบงและการที่ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด ไม่น่าจะเป็นนิสัยของหนังสือพิมพ์ แต่น่าจะเป็นนิสัยของนักการเมือง”

“ไม่อยากจะถามหาจรรยาบรรณของสื่อมวลชน เพราะรู้มานานแล้วว่า สำหรับบางคนบางฉบับ ไม่รู้จักความหมายของคำคำนี้”

วันที่ 14 มกราคม 2537

- เดลินิวส์ ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นเพิ่มเติม
ว่า

“ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นฝีมือของมือที่สาม ที่คิดจะรวยทางลัดใช้นางอรุณวรรณเป็นเครื่องมือโดยร่วมกับนักหนังสือพิมพ์ประโคนข่าวการเป็นเจ้าหญิงในอนาคต โดยได้ส่งโทรสารไปถึงเจ้าของร้านเพชรพลอยที่อรุณวรรณสร้างเครดิตไว้ให้ส่งตัวอย่างเพชรพลอย เพื่อนำไปเป็นเครื่องประดับในวันแต่งงานโดยมีข่าวหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องยืนยัน”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- ข่าวสด ใช้ภาษาในเชิงตีเทียน ตักเตือน เสนอแนะแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง และมีความลึกคือเป็นการเล่าเรื่องโดยสรุปทั้งหมดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยในส่วนของการใช้ภาษาในเชิงตีเทียน คือ

“ประเด็นสำคัญที่ทำให้ข่าวใหญ่ของไทยรัฐกลายเป็นบาดแผลใหญ่ เพราะข่าวสดเกาะติดข้อเท็จจริงและชี้แจงให้ประชาชนรู้ว่า โคมลอย”

ส่วนการแสดงถึงความลึก คือ

“ไทยรัฐเสนอข่าวครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 ธ.ค.36 พาดหัวตัวโตว่า “หมั้นกระฉ่อนโลกสาวไทยแหวนเพชรพันล้าน เจ้าชายบาร์เรนต้องศรัทก์ เตรียมพิธีเสกสมรสยิ่งใหญ่กล่าวเป็นหญิงผู้โชคดีแห่งปี และสรุปเนื้อหาว่า

- 1.หมั้นกับเจ้าชายบาร์เรน
- 2.หมั้นวันที่ 10 พ.ย.36
- 3.แหวนหมั้นราคา 1000 ล้านบาท เงินหมั้น 250 ล้านบาท
- 4.พิธีหมั้นจัดที่วังศุภتانบูรโน
- 5.หลังแต่งงานจะสร้างวังประทับที่หัวหิน”

“ในวันเดียวกับที่ไทยรัฐระบุว่านางอรุณวรรณ ไม่ทราบแหวนเพชรราคาเท่าไรนั้นนางอรุณวรรณให้สัมภาษณ์ข่าวสดอย่างชัดเจนว่า เพชรทั้งหมดมีราคา 25 ล้านเท่านั้น คนละเรื่องกับเพชรพันล้าน”

สรุปวิธีการ ได้ว่า วิธีการที่หนังสือพิมพ์ตรวจสอบกันเองในกรณีของ นางอรุณวรรณ จาก การตรวจสอบทั้งหมด 10 ครั้ง คือ

1. การใช้ภาษา

1.1) ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปของการเขียนข่าว 5 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ทั้ง 5 ครั้ง

1.2) ใช้จำนวนภาษาในเชิงตีเนียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง 5 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด ทั้ง 5 ครั้ง

2. ความหลากหลายหรือความแตกต่างในประเด็นที่นำเสนอ 4 ครั้ง ใน 5 ประเด็น ดังนี้

2.1) ผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2.2) อรุณวรรณ ต้องหลบซ่อนตัวเพราะกลัวได้รับอันตราย

2.3) เหตุที่เกิดเป็นข่าวครึกโครมอาจมีการเมืองเข้ามาแทรก

2.4) จากข่าวที่ปรากฏทั้งหมดทำให้อรุณวรรณต้องหลบไปนั่งสมาธิในวัดเพื่อสงบจิตใจ

2.5) ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นฝีมือของมือที่สาม ที่คิดจะรวยทางลัดใช้นางอรุณวรรณเป็นเครื่องมือ

โดยรวมกับนักหนังสือพิมพ์ประโคนข่าวการเป็นเจ้าหญิงในอนาคต โดยได้ส่งโทรสารไปถึงเจ้าของร้านเพชรพลอยที่อรุณวรรณสร้างเครดิตไว้ให้ส่งตัวอย่างเพชรพลอย เพื่อนำไปเป็นเครื่องประดับในวันแต่งงานโดยมีข่าวหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องยืนยัน

3. ความลึกซึ้งในทีนี้หมายถึงการเล่าเรื่องสรุปและมีการชี้ให้เห็นความผิดพลาดของหนังสือพิมพ์ที่ถูกตรวจสอบ 1 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ข่าวอรุณวรรณ เป็นความโง่เขลาของนักข่าวต่างจังหวัด แต่ก็ไม่โทษเพราะข่าวนี้ได้มาจากแหล่งข่าวที่เป็นคนใกล้ชิดของอรุณวรรณ และคนที่มีหน้ามีตาของหัวหิน เช่น นายกเทศมนตรี หรือ หัวหน้าสำนักงานท.ท.ท.ที่หัวหิน ซึ่งทุกคนมีความน่าเชื่อถือ ได้ให้ข่าวมาและทุกคนยืนยันเป็นเสียงเดียวกัน ซึ่งไทยรัฐก็นำเสนอข่าวตั้งแต่ต้น ตามข่าวมาตลอด จนกระทั่งรู้ว่าเป็นการแหกตา ก็ลงไปว่าโดนแหกตา

ส่วนการที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงยืนยันข่าวที่ลงไปเพราะแหล่งข่าวที่ให้ข่าวกับเราก็คือ นางอรุณวรรณเอง แต่การให้ข่าวไทยรัฐกับการให้ข่าวฉบับอื่นกลับไม่เหมือนกัน ซึ่งยอมรับว่าเราพลาดเพราะเชื่อแหล่งข่าวมากเกินไป และใช้เป็นบทเรียนในการทำข่าวต่อมา ยอมรับว่าไทยรัฐหน้าแตก อย่างไรก็ตามในการทำงานก็ต้องมีการผิดพลาดบ้าง แต่ยืนยันว่าข่าวนี้นี้ไม่ใช่การกู่ข่าวขึ้นมาเพื่อหลอกลวงคนซื้อ ความผิดพลาดครั้งนี้ อาจจะเป็นความด้อยประสิทธิภาพของนักข่าวด้วย แต่เชื่อว่าไม่ว่าฉบับไหนก็คงเสนอข่าวนี้ถ้าได้ข่าวมา

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น แต่นโยบายหลักคือเสนอข่าวที่ไม่มีอคติกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนและเป็นข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งในกรณีของนางอรุณวรรณ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้นำเสนอตามความข้อเท็จจริงที่เจ้าตัวออกมาแถลง โดยผู้สื่อข่าวภูมิภาคส่งเข้ามา ไม่ได้มีเป้าหมายที่จะโต้แย้งไทยรัฐ แต่เป็นการนำเสนอข่าวตามปกติเนื่องจากข่าวดังกล่าวเป็นข่าวที่น่าสนใจเพราะเป็นเรื่องที่หญิงไทยคนหนึ่งจะมีโอกาสเป็นเจ้าของหญิงแห่งบาร์เรน อย่างไรก็ตามเมื่อความจริงทั้งหมดเปิดเผยแล้วเราก็หยุดการเสนอข่าวไปพร้อมกับการหน้าแตกของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยยังอยู่ระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อ กำลังจะเดินเข้าสู่ความเป็นสังคมคุณภาพที่ประชาชนมีความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริง-ข้อจริงด้วยตนเอง จะมีทางเลือกให้เดินอยู่สองทาง ทางหนึ่งคือ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่สุนัขเฝ้าบ้านของตัวเองให้ถึงที่สุด รู้ตัวและเจียมตัว อยู่เสมอว่าเรา คือ ผู้รับใช้ประชาชนในเรื่องข่าวสาร และซื่อสัตย์ต่อผลประโยชน์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน

อีกทางหนึ่ง คือ การสถาปนาตนเองยกฐานะจากหมาเฝ้าบ้านมาเป็นเจ้าของบ้านเสียเอง ทำหน้าที่ชี้นำ ครอบงำเจ้าของบ้าน วันดีคืนดีก็แยกเขี้ยวใส่เจ้าของบ้านอีกไม่นานก็คงกินเจ้าของบ้าน เหมือนหมาผีสิงที่กินเด็กที่จ.นครศรีธรรมราช เมื่อความเป็นจริงปรากฏขึ้นและมีพาดหัวข่าวที่

สวนทางกันก็ยิ่งทำให้คนอ่านตัดสินใจได้ว่าใครเสนอข่าวด้วยความลำพองในอำนาจของปากกา และขอขบขายการครอบงำประชาชนคนอ่าน และใครที่เสนอข่าวด้วยความเป็นจริง

หนังสือพิมพ์มติชน

ไม่ได้คิดว่าที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นไปตามนั้นหรือไม่ จึงติดตามดูไปเรื่อย ๆ คิดเพียงว่าถ้าไม่เป็นความจริงเขาก็ออกมาปฏิเสธเอง แต่ข่าวสดไปจับเอาเรื่องนั้นขึ้นมา สำหรับมติชนไม่ได้นำเสนอข่าวนี้ติดตามดูเท่าไร ไม่ได้จ้องจับผิดว่าที่ไทยรัฐเสนอไม่เป็นความจริง

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ไขข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายืนยัน ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เรารู้ว่าไม่แตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

เราไม่แตะต้องเพราะเรามีมายาทที่ใช้กันระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้ เหมือนที่สยามโพสต์เราก็มีนโยบายว่ายึดความเป็นกลาง แต่ว่าความเป็นกลางก็ยากที่จะเอาอะไรมาชี้ได้ เด็กรุ่นใหม่ทำให้ตนสบายใจมาก แต่พวกรุ่นเก่าก็ดูยากเพราะมาจากหลายที่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึกในกรณีของนางอรุณวรรณ ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบกันเองยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดที่เชื่อแหล่งข่าวมากเกินไป เนื่องจากคนที่ให้ข่าวล้วนแต่เป็นคนที่มีความเสี่ยงและเป็นคนใกล้ชิดกับนางอรุณวรรณ และในการทำงานก็ต้องมีความผิดพลาดบ้างแต่ยืนยันว่าข่าวที่เสนอไปไม่ใช่การข่าวเพื่อหลอกลวงคนซื้อ

สำหรับหนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีนี้ นั้นทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ตัดสินใจนำเสนอข่าวนี้เนื่องจากได้รับร้องเรียนจากนางอรุณวรรณ ไม่ได้มีเจตนาที่จะโต้แย้งไทยรัฐแต่เป็นการเสนอข่าวตามปกติเพราะเป็นเรื่องที่น่าสนใจแต่เมื่อความจริงเปิดเผยก็ยุติการเสนอข่าว สำหรับหนังสือพิมพ์ข่าวสดก็เป็นการนำเสนอข่าวตามที่ได้รับการเปิดเผยจากนางอรุณวรรณ โดยให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าจะเชื่อใคร ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ เห็นตรงกันว่าประชาชนคนอ่านจะสามารถตัดสินใจได้ว่าหนังสือพิมพ์ฉบับใดมีความน่าเชื่อถือ

ส่วนหนังสือพิมพ์มติชน บ้านเมือง แนวหน้า และสยามโพสต์ ซึ่งไม่ได้เข้ามาทำหน้าที่ตรวจสอบนั้นมีเหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวกายแต่ต้องหรือคอยจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 2 ยันตระ
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 25 ม.ค.87
 ลักษณะเนื้อหา ข่าว บทความ *คอลัมน์ จดหมาย
 เจื่อนใจ หนังสือพิมพ์ละเลยหน้าที่ในการเสนอข่าว

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เจื่อนใจที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
25/1/87 ข่าวสด			*			*		1			ไทยรัฐกลับมาเสนอข่าวยันตระเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น
26/1/87 สยามรัฐ		*				*		1			
27/1/87 ข่าวสด			*			*		1			
ข่าวสด			*			*		1			
28/1/87 ข่าวสด			*			*	*	1			
31/1/87 ข่าวสด		*				*		2			
ข่าวสด	*					*		1			
1/2/87 กรุงเทพธุรกิจ			*			*		1			
2/2/87 สยามโพสต์	*						*	1			
ข่าวสด		*				*		2			

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การตกแต่ง	ความลึกของข้อมูล	
2/2/87 ข่าวสด			*					2			
22/8/87 ข่าวสด			*			*		1			
20/1/88 ข่าวสด		*				*		1			
1/2/88 ข่าวสด		*				*		2			

ศูนย์วิทยทรัพยากร

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระทบบกระแทกแตกคั้น หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 2 ยันตระ

ที่มาของการตรวจสอบ : การที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่เสนอข่าวตามหน้าที่ของสื่อมวลชน

ชาวพระยันตระเป็นชาวที่เปิดประเด็นครั้งแรกโดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดเพียงฉบับเดียว เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2537 โดยเป็นข่าวพาดหัวใหญ่บนหน้า 1 ว่า “ผจญพระยันตระ สีการ์้อง พระผู้ใหญ่ได้กลับ” ซึ่งเนื้อหาของข่าวระบุว่า สีการ์้อง 3 คน ประกอบด้วย ดร.กิงแก้ว อุตถากร นางบุญช่วย รุกขชาติ และ แม่ชีแก้วตา หม่องจินดา ได้ทำหนังสือร้องเรียนถึง นายจำเริญ เสกธีระ อธิบดีกรมการศาสนา ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับพระยันตระ อมโรภิกขุ เจ้าสำนักบุญญตาราม ที่กระทำผิดวินัยสงฆ์ ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับแม่ชีแก้วตา ระหว่างล่องเรือสำราญ “ไวกิง โจน์” ระหว่างประเทศฟินแลนด์กับสวีเดน โดยเนื้อหาระบุว่า ก่อนหน้านี้ผู้ร้องเรียนทั้ง 3 คน ได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อร้องเรียนเรื่องดังกล่าวแล้วเช่นกัน และในตอนท้ายของข่าวมีการสัมภาษณ์พระราชธรรมนิเทศ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศ ซึ่งแสดงความเห็นว่า ไม่เชื่อในคำร้องเรียนเพราะอาจเป็นขบวนการนารีพินาศที่ต้องการทำลายศาสนาพุทธ

จากการเปิดประเด็นของข่าวสดเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2537 ปรากฏว่าในเช้าวันที่ 17 มกราคม 2537 เป็นต้นมา หนังสือพิมพ์ทุกฉบับได้นำเสนอข่าวนี้อย่างต่อเนื่อง ยกเว้นไทยรัฐเพียงฉบับเดียว ถึงแม้ทางกระทรวงศึกษาธิการจะได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นสืบสวนข้อเท็จจริงตามที่มีการร้องเรียน แล้วก็ตาม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ไม่ได้นำเสนอข่าวนี้เลย ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความงุนงงแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่เชื่อว่าน่าจะเป็นเพราะไทยรัฐตกข่าวจึงไม่ยอมเสนอข่าวตามฉบับอื่น แม้แต่นายเสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต สาขาศาสนศาสตร์ ซึ่งเป็นคอลัมนิสต์ประจำของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ก็ยังออกมาวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความอึดอัดใจที่ไทยรัฐไม่ยอมเสนอข่าวนี้ โดยไม่เคยมีการชี้แจงเหตุผลให้ประชาชนทราบ ทำให้ในที่สุดนายเสฐียรพงษ์ตัดสินใจลาออกจากการเป็นคอลัมนิสต์ของไทยรัฐ แล้วไปเป็นคอลัมนิสต์ของข่าวสดแทน

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบ โดย

วันที่ 25 มกราคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอในคอลัมน์ถกแถลง โดยวาณิช จรุงกิจอนันต์ ในหัวเรื่อง “พระกับหนังสือพิมพ์”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์จะเผยแพร่หน้าในการเสนอข่าว

การนำเสนอ

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่

1. ไม่ใช่วิสัยของสื่อมวลชนเลยที่จะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวไปในด้านใดด้านหนึ่ง เป็นเรื่องที่จะต้องทำหน้าที่เสนอความจริงให้ประจักษ์ปรากฏต่อสาธารณชน และไม่ใช่วิสัยของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะ เป็นสื่อมวลชนประเภทวิทยุหรือหนังสือพิมพ์ที่จะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าว เพียงเพราะว่าข่าวนั้นทำให้เราเป็นทุกข์

วิธีการ

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

สรุปในการเปิดประเด็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีการเสนอข่าวยันตระ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการละเลยหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยการนำเสนอครั้งแรกปรากฏอยู่ในคอลัมน์ถกแถลง โดยวาณิช จรุงกิจอนันต์ ในหัวเรื่อง “พระกับหนังสือพิมพ์” ฉบับวันที่ 25 มกราคม 2537

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไปเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2537 ปรากฏว่าหลังจากนั้นได้มีหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับนำเสนอทั้งข่าว บทความ และคอลัมน์ในลักษณะที่เป็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตามมาอีกหลายฉบับ ได้แก่ สยามรัฐ กรุงเทพมหานคร และสยามโพสต์ รวมทั้งข่าวสดเอง โดยมีลักษณะเนื้อหา การนำเสนอและวิธีการ ดังนี้

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 26 มกราคม 2537

- สยามรัฐ เสนอบทความโดยอัศศิริ ธรรมโชติ หน้า 3 ในหัวเรื่อง “หนังสือพิมพ์กับชาวพระ”

วันที่ 27 มกราคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอบทบรรณาธิการ หน้า 3 หัวเรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ กรณียันตระอมโรภิกขุ”

- ข่าวสด นำเสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม โดยวงศ์ ตาวัน หน้า 27 ในหัวเรื่อง “ข่าวยันตระ”

วันที่ 28 มกราคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม โดยวงศ์ ตาวัน หน้า 27 ในหัวเรื่อง “เงิน”

วันที่ 31 มกราคม 2537

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษหน้า 1 ในหัวเรื่อง “คดียันตระ-ชานนแท้ ผลงานที่ 3 สำนักพิมพ์ข่าวสด”

- ข่าวสด เสนอในรูปแบบของข่าว โดยใช้หัวคั่นในเนื้อข่าวว่า “จะนสพ.ยักษ์ใหญ่ไม่ได้สติ”

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537

- กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอคอลัมน์ลีลาแมลงวัน หน้า 4 ในหัวเรื่อง “ยักษ์หลับ”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- สยามโพสต์ นำเสนอข่าว โดยพาดหัวว่า “ยันตระ : ศิกนสพ.”

- ข่าวสด นำเสนอสรุปหน้า 1 ในหัวเรื่อง “จากอรุณวรรณ ถึง ยันตระ บทพิสูจน์หนังสือพิมพ์”

- ข่าวสด นำเสนอคอลัมน์ ข่าวทะเลคน หน้า 4 โดย เฮอร์มินาล วัน หัวเรื่อง “เสฐียรพงษ์ วรรณปก คอลัมน์นิสต์ไทยรัฐ ซึ่งไทยรัฐมองไม่เห็นความล้ำเลิศในความรู้อันสูงส่ง”

วันที่ 22 มีนาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอบทบรรณาธิการ หน้า 3 ในหัวเรื่อง “ประชุมมส.เริ่มต้นกระบวนการชำระ พระอาจารย์”

วันที่ 20 มกราคม 2538

- ข่าวสด นำเสนอสกู๊ปหน้า 1 ในหัวเรื่อง “ครบ 1 ปีแล้ว-ข่าวฉาว ข่าวสด ดีแต่ยันตระ”

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538

- ข่าวสด นำเสนอสกู๊ปหน้า 1 ในหัวเรื่อง “ไทยรัฐมาแล้ว ต่อขบวนข่าวยันตะ”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ในการตรวจสอบกันเองของหนังสือพิมพ์ในกรณียันตระ พบว่ามีการตรวจสอบทั้งหมด 14 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ 1 ครั้งนั้น ปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอในรูปของคอลัมน์ (7 ครั้ง โดยข่าวสด 6 ครั้ง และกรุงเทพธุรกิจ 1 ครั้ง) รองลงมาเป็นบทความหรือสกู๊ปพิเศษ (5 ครั้ง โดยข่าวสด 4 ครั้ง และสยามรัฐ 1 ครั้ง) และ อันดับ 3 เป็นการนำเสนอในรูปของข่าว (2 ครั้ง โดยข่าวสด และ สยามโพสต์ ฉบับละ 1 ครั้ง)

3. การนำเสนอ

วันที่ 26 มกราคม 2537

- สยามรัฐ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หนังสือพิมพ์ นักข่าว เป็นแมลงวันที่ต้องลงเกาะอยู่กับของผิดปกติ มีหน้าที่ส่วนใหญ่อยู่กับความวุ่นวาย ความไร้ระเบียบ ความเศร้า ความชั่วร้ายของคนและโลก และก็จะไม่ละเว้นแม้แต่กำแพงวัด สถานที่อันควรสงบ เมื่อกำแพงวัดเกิดแปดเปื้อนหรือได้กลิ่นไม่ดี แมลงวันก็ต้องลงทำหน้าที่บินไปหาเป็นธรรมดา ผู้ที่ศรัทธาเชื่อถือก็จะต้องช่วยกันขัดถูกำแพงแห่งนี้ให้สะอาดไปเองแล้ว แมลงวันก็จะไป จะไม่มีอะไรห่วงไหว แต่เพียงแค่มแมลงวัน สัตว์เล็ก ๆ ลงไปเกาะ แมลงวันซึ่งจะต้องหนักใจ หรือว่าแพภัยตนเอง ถ้ามีตัวส่งเดช หลงเกาะจนวนว่างเปล่าที่สะอาดสะอาดอันจริงแท้”

วันที่ 27 มกราคม 2537

- ข่าวสด ในส่วนของบทบรรณาธิการ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“เมื่อเกิดเรื่องราวเช่นนี้ขึ้น หนังสือพิมพ์ควรแสดงบทบาทอย่างไร อยู่เฉยๆปล่อยเลยตามเลย เสมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เนื่องเพราะการรายงานข่าวเหล่านี้มีแต่ทำให้พุทธศาสนาเกิดความเสื่อมเสีย เป็นการเข้าลือกษบวณการทำลายพุทธศาสนา ถ้ามว่า การวางอุเบกษาต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นการปกป้องและรักษาความสะอาดบริสุทธิ์ให้กับพุทธศาสนาจริงละหรือ แล้วกรณีนี้ในกรอกรปวิณาละเหตุใดจึงเสนอข่าวกันอย่างครึกโครม”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่เป็นกระจกสะท้อนสังคม ต้องนำเสนอความเป็นไปที่เกิดขึ้น เป็นภาระหน้าที่ที่ปฏิเสธไม่ได้ ยกเว้นประเภทตกข่าวตามไม่ทัน หรือมือคตครอบงำก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง อย่าได้ไปสงสัยหรือคิดอะไรให้มากมายว่าฉบับนั้นทำไมเล่นข่าว ฉบับนี้ทำไมเล่นข่าว กระทั่งอย่าได้ไปหลงละเมอถึงขนาดยกย่องว่ามีวิจารณ์ญาณมีความยับยั้งชั่งใจ”

วันที่ 28 มกราคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ความจริงเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการตกข่าว และความเขิน เหตุผลมีอยู่เท่านั้น แต่บางที่ความเขินก็นำมาสู่ความโดดเดี่ยวและตกขบวนได้ในที่สุด การไม่ยอมเสนอข่าวสาร คือ การปิดหูปิดตาประชาชนดี ๆ นี้เอง”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ไม่น่าจะเป็นวิถีทางที่ถูกต้องของสื่อมวลชน ขณะเดียวกันก็ไม่น่าจะเหมาะจะนักหากจะเอาแต่โจมตีหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวนี้ว่า มุ่งจะขายข่าว กระทั่งใช้คำชนิด เป็นข่าวสะใจก๊วย ควรจะเคารพประชาชนคนอ่าน ควรจะเคารพสังคมที่ให้ความสนใจกับข่าวนี้ ชาวบ้านล้วนมีวิจารณ์ญาณในข่าวที่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนำเสนอ”

วันที่ 31 มกราคม 2537

- ข่าวสด ในส่วนของสัปดาห์หน้า 1 เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“จะมีก็แต่หนังสือพิมพ์ที่มีเจตนาปิดหูปิดตาและปกป้องตัวบุคคลเพียงบางฉบับเท่านั้น ที่จริงจังละเลยข่าวอันเป็นที่สนใจยิ่งขึ้นนี้”

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537

- กรุงเทพธุรกิจ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ขณะที่หนังสือเกือบทุกฉบับให้ความสนใจกับข่าวอื้อฉาวที่เกิดขึ้น มีเพียงไทยรัฐฉบับเดียวที่ไม่เสนอข่าวนี้แม้แต่บรรทัดเดียว สร้างความฉงนสงสัยให้กับประชาชนเป็นอย่างมากจึงได้สันนิษฐานกันต่าง ๆ นานาว่า ไทยรัฐกำลังทำอะไรอยู่ หรือมีที่เด็ดอะไรที่จะพลิกสถานการณ์แก้เผ็ดข่าวนี้ที่ข่าวสด และมติชนเปิดประเด็นขึ้นมา เนื่องจากหนังสือพิมพ์ทั้งสองเคยฉีกหน้าไทยรัฐมาแล้วกรณีข่าวเจ้าชายบาร์ทเรน หมั้นมายสาว อรุณวรรณ ว่าเป็นเรื่องก๊อปปี้มา”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- สยามโพสต์ เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

ขณะนี้สื่อมวลชนแบ่งออกเป็นสองฝ่ายจึงอยากจะเรียกร้องให้สื่อมวลชนระมัดระวังในการจับประเด็น เนื่องจากบางอย่างล่อแหลมและส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนา (เป็นคำให้สัมภาษณ์ของ รศ.อรรถัย ศรีสันติสุข คณบดีคณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์)

- ข่าวสด ในส่วนของสัปดาห์หน้า 1 เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ที่ผ่านมาไทยรัฐไม่ได้เสนอรายละเอียดใด ๆ กระทั่งมาเปิดข่าวในท่าทีที่จะสรุป จึงทำให้มีคำถามมากมายถึงนสพ.ไทยรัฐว่ามีเจตนาเช่นไร จึงละเว้นที่จะเสนอข่าวอันจะช่วยขจัดมลทินให้กับพระพุทธศาสนา เป็นเจตนาปิดหูปิดตาเช่นนั้นหรือ”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ประเด็นสำคัญที่ทำให้ข่าวใหญ่ของไทยรัฐกลายเป็นบาดแผลใหญ่ ครั้งนี้สืบเนื่องจากข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดซึ่งเกาะติดข้อเท็จจริงโดยตลอด ออกชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึง “โคมลอยไบเบิ้ลเริ่ม”

วันที่ 22 มีนาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่ “การรับข่าวสารต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่ซับซ้อนในภาวะอย่างปัจจุบัน ผู้รับข่าวสารจะต้องใช้วิจารณญาณเป็นพิเศษ”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“สำหรับผู้ที่เคยเชื่อว่ากรณีพระอาจารย์ได้ยุติไปแล้วอาจจะรู้สึกสับสนงงงวยเป็นพิเศษ เพราะมีข่าวสารที่จ้องใจประค่อมว่า เรื่องราวได้ยุติไปแล้ว เรื่องนี้เป็นความผิดของผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งไม่ปฏิบัติหน้าที่ทางสาธารณะของตน และเสนอข่าวผิดพลาดทำให้ประชาชนและชาวพุทธจำนวนมากไม่เข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น”

วันที่ 20 มกราคม 2538

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การพิจารณาสอบสวนเป็นไปอย่างร้อนรนเร่งรีบ และสรุปอย่างรวดเร็วว่ายันตระไม่มีมลทิน จังหวะนี้เองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งไม่ได้ติดตามข่าวมาแต่ต้นกลับพาดหัวตัวเบ้อเรื่อว่า “ยันตระพ้นผิด” ขณะที่พุทธศาสนิกชนทั่วประเทศยังกังขาคาใจไม่หาย”

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ การกระหืดกระหอบเข้ามาร่วมขบวนแบบหูดหวิดของไทยรัฐ เป็นไปท่ามกลางเสียงฮือฮาของประชาชนคนอ่านหนังสือพิมพ์ที่ว่า แฮ้อ...เกือบตกขบวน”

สรุปการนำเสนอได้ว่า ในการตรวจสอบกันเองกรณียันตระ พบว่าในการตรวจสอบทั้งหมด 14 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ (11 ครั้ง) รองลงมาเป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม (2 ครั้ง) ทั้งนี้ในการนำเสนอนั้นพบว่า มีบางครั้งที่หนังสือพิมพ์จะใช้การนำเสนอที่มีการผสมผสาน คือ มีทั้งการวิพากษ์วิจารณ์และ ชี้ปัญหาจริยธรรม ไปพร้อม ๆ กัน แต่ส่วนใหญ่จะเน้นไปในเรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์ โดยมีถึง 10 ครั้งที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ล้วน ๆ

4. วิธีการ

วันที่ 26 มกราคม 2537

- สยามรัฐ นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 27 มกราคม 2537

- ข่าวสด ในส่วนของบทบรรณาธิการ นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 28 มกราคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 31 มกราคม 2537

- ข่าวสด ในส่วนของสัปดาห์หน้า 1 นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงตำหนิติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ จะมีก็แต่หนังสือพิมพ์ที่มีเจตนาปิดหูปิดตาและปกป้องตัวบุคคลเพียงบางฉบับเท่านั้น ที่จงใจละเลยข่าวอันเป็นที่สนใจยิ่งขึ้นนี้ ”

- ข่าวสด ในส่วนของข่าว นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537

- กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

- สยามโพสต์ นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- ข่าวสด ในส่วนของสัปดาห์หน้า 1 นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับกำลังถูกตรวจสอบโดยสาธารณชนอีกครั้ง ว่ากระเจกบานใดคือกระเจกอันสะท้อนภาพแจ่มชัด กระเจกใดบิดเบือนให้ไขว้เขว หรือจงใจที่จะไม่สะท้อนภาพด้วยอคติแห่งตน ”

“ประเด็นสำคัญที่ทำให้ข่าวใหญ่ของไทยรัฐ กลายเป็น “บาดแผลใหญ่” สืบเนื่องจากข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด ซึ่งเกาะติดข้อเท็จจริงโดยตลอด ออกชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึง “โคมลอย” ใบบ่อเริ่ม”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ ใช้สำนวนภาษาในทำนองเสียดสี แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ มาเป็นคอลัมน์นิสต์ไทยรัฐโดยหาตระหนักไม่ว่า ไทยรัฐตั้งก๊กก้องด้วยการเมกข่าวกรณีอรุณวรรณ แต่กลับตักข่าวและไม่ยอมรายงานเรื่องอิทธิฤทธิ์พระยันตร์ต่างๆ ที่เป็นเรื่องเกิดขึ้นจริง”

วันที่ 22 มีนาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 20 มกราคม 2538

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในทำนองเสียดสี แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ การกระหืดกระหอบเข้ามาร่วมขบวนแบบหวุดหวิดของไทยรัฐ เป็นไปท่ามกลางเสียงฮือฮาของประชาชนคนอ่านหนังสือพิมพ์ที่ว่า แฮ้อ...เกือบตกขบวน ”

สรุปวิธีการตรวจสอบกันเองได้ว่า ในกรณียันตร์ จากการตรวจสอบกันเองทั้งหมด 14 ครั้ง ปรากฏว่า ในส่วนของการใช้ภาษา ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว (10 ครั้ง) รองลงมาเป็นการใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง (4 ครั้ง โดยข่าวสดทั้งหมด)

5. สัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กรณียันตระ ที่ไทยรัฐไม่เสนอในตอนแรกเพราะเห็นว่าเราเป็นหนังสือพิมพ์ใหญ่ ถ้าเสนอข่าวผิดพลาด บกพร่องไปแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายอันร้ายแรง กรณีนี้ไทยรัฐก็ได้ข่าวเท่ากับข่าวสด ซึ่งเมื่อนำเสนอเข้าที่ประชุมโต๊ะข่าว แล้วเห็นว่าข่าวนี้เริ่มต้นมาจากการที่แม่ชีแก้วตามาร้องเรียน เมื่อดูจากผู้ร้องเรียนและเหตุผลที่อ้างในหลาย ๆ เรื่องและสภาพทั่วไป โดยเฉพาะยันตระซึ่งในขณะนั้นเป็นพระดังมีลูกศิษย์เยอะ ที่สำคัญเมื่อแม่ชีแก้วตาอ้างว่าชาติก่อนเป็นสีกา และพระยันตระเป็นพระรามก็ยิ่งทำให้ไม่น่าเชื่อถือเพราะน้ำหนักมีน้อย ผู้หญิงคนนี้เชื่อถือไม่ได้มันไม่ค่อยเป็นวิทยาศาสตร์ แต่เป็นเรื่องที่มวงาย

ดังนั้นจากจุดดังกล่าวจึงไม่แน่ใจว่าเรื่องนี้เป็นความจริงหรือไม่ ขณะเดียวกันทางฝ่ายยันตระก็มีรัฐมนตรีออกมาปกป้องทำให้เราต้องคิดหนักว่า ถ้าลงข่าวไปแล้วพระยันตระไม่ผิดจริงก็จะเป็นการสร้างความเสียหายให้แก่วงการศาสนา จึงตัดสินใจให้ชะลอข้อมูล ยืนยันได้ว่าไม่ใช่การตกข่าว เพราะฉะนั้นคนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่าง เราไม่จำเป็นต้องชี้แจง หรือต่อล้อต่อเถียงข่าวเราก็ได้พร้อม ๆ กัน ซึ่งขณะนั้นเสฐียรพงษ์ ก็ยังอยู่ไทยรัฐและบอกว่ามีข่าวมา แต่การจะเสนอข่าวโดยไม่มีหลักฐานก็ทำไม่ได้

อย่างไรก็ตามเรื่องยันตระ ยอมรับว่าไทยรัฐก็ผิดพลาดไปเหมือนกันเพราะเราไปยึดตัวแหล่งข่าวที่ไม่น่าเชื่อถือมากเกินไป แต่เรื่องนี้ก็ยึดเข้ามาเป็นปี และที่แดงออกมาเพราะสุดท้ายข่าวสดก็ได้ตัวจันทิมาไป ซึ่งตอนแรกก็ปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง มีการเซ็นชื่อรับรองในหนังสือ แต่ตอนหลังเรื่องพลิกไปเพราะยันตระไม่เลี้ยงดู คิดว่าถ้ายังเลี้ยงดูอยู่เรื่องก็ยังไม่แดงออกมา ซึ่งไทยรัฐก็ไม่เล่นตลอด ยกเว้นคนที่เป็กลางประกาศออกมา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือ มหาเถรสมาคม

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมึนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้ แต่ใน

กรณีของยันตระที่สยามโพสต์เสนอข่าวไปนั้นครั้งหนึ่งมองเหมือนว่าเป็นการตรวจสอบแต่จริง ๆ แล้วเป็นการวิจารณ์และเตือนหนังสือพิมพ์โดยนักวิชาการมากกว่า

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการสื่อ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรเรามันมีคตินานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอดโดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกันอย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคติก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรารบกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

กรณีข่าวยันตระเราเสนอข่าวโดยยืนอยู่บนข้อมูลข้อเท็จจริง วันที่ยันตระเลิกเราประกาศว่านี่คือชัยชนะของข้อมูลข้อเท็จจริง คือชัยชนะที่อยู่เหนืออารมณ์และความรู้สึก รวมถึงศรัทธาที่ผิดๆ ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีคนมาไล่ตรวจสอบสื่อเพราะที่ผ่านมาสื่อไล่ตรวจสอบคนอื่นอยู่ฝ่ายเดียว ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวจะใหญ่โตคับบ้านเกินไป

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลักคือการเสนอข่าวที่ไม่มียศกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็น

ข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งในกรณีของยันตระเราก็เสนอข่าวตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยยึดหน่วยงานราชการ โดยเฉพาะกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก

หนังสือพิมพ์มติชน

เรามีเหตุผลที่เราไม่ตรวจสอบกรณีที่ไทยรัฐไม่เสนอข่าวยันตระ ถึงแม้เราจะมึนโบายที่ชัดเจนว่าเราต้องตรวจสอบสื่อด้วยกันเองก็ตาม ทั้งนี้เพราะเราคิดว่าประชาชนเห็นชัดเจนอยู่แล้วว่ามีสื่อใดติดตามข่าวนี้บ้างซึ่งก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับไม่นำเสนอ เราก็ไม่จำเป็นต้องไปตีเคาะก่อนขอใครเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือเราก็ได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวท้าวไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริง ๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใครดี

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็งจะลงให้ก็แค่การแก้ชกกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายืนยัน ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่ตะแกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกในกรณีของยันตระ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบให้เหตุผลที่ไม่นำเสนอข่าวยันตระตั้งแต่แรกว่าเป็นเพราะแหล่งข่าวไม่มีความน่าเชื่อถือ และไม่มีหลักฐานหากเสนอข่าวตามที่ได้รับร้องเรียนในทันทีอาจเกิดความผิดพลาดได้ เพราะเรื่องที่ร้องเรียนเป็นเรื่องอาจจะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวงการศาสนา เพราะขณะนั้นยันตระเป็นพระ

ดังมีลูกศิษย์มากและที่สำคัญแหล่งข่าวระดับรัฐมนตรีก็ออกมาปกป้อง จึงทำให้ทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต้องคิดหนักและชะลอเรื่องไว้ก่อน โดยยึดการประกาศของราชการเป็นหลัก อย่างไรก็ตามทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดที่ยึดตัวแหล่งข่าวมากเกินไป

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นั้น หนังสือพิมพ์ข่าวสด ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะต้องการเรียกร้องความถูกต้อง และการทำข่าว ยันตระกิดเดินไปบนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง ส่วน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจก็ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นการโจมตีเรื่องส่วนตัว ขณะที่หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ ให้เหตุผลว่าไม่ได้มุ่งเรื่องการตรวจสอบ แต่เป็นเสนอข่าวที่มีรายละเอียดของเนื้อหา เป็น การวิจารณ์ และเตือนหนังสือพิมพ์โดยนักวิชาการ

สำหรับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มติชน บ้านเมือง และแนวหน้าที่ไม่เข้าทำหน้าที่ตรวจสอบให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวก่ายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
4. ไม่จำเป็นต้องชี้ว่าใครไม่มีความรับผิดชอบโดยการคั่นขอหรือติเตียนใคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 3 คริมมุกส์หึงเหมิน
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด,เดลินิวส์ และแนวหน้า วันที่ 20 ก.ย.37
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข อย.แถลงข่าวหลอกลวงประชาชน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
20/9/37 ข่าวสด	*				*			2			ไทยรัฐยุติการเสนอข่าวเมื่ออย.ออกมาเตือนประชาชน
เดลินิวส์	*				*			1			
แนวหน้า	*				*			1			
21/9/37 ข่าวสด		*				*	*	2			
23/9/37 ข่าวสด			*			*		1			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้จำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้จำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทกกระแทกแตกคั้น หรือใช้ถ้อยคำสื่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 3 ครีมมูกสีหลังเหม็น

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เนื่องจาก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 8 กันยายน 2537 ได้เสนอข่าวที่มีพาดหัวข่าวว่า “น้ำร้อน ๆ ชาติไม่ระคายหนัง หมอจีนใช้ครีมทาให้ดู” โดยเนื้อข่าวมีอยู่ว่า คณะหมोजีนจาก ไต้หวันผู้ค้นคิดสูตรครีมสมุนไพรซึ่งระบุว่ามีส่วนประกอบที่ถูกต้องถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ให้นำมาใช้ภายใน 15 นาที โดยมีการสาธิตวิธีการรักษาโดยใช้ น้ำร้อนเดือดปุด ๆ มีความร้อนกว่า 100 องศา ชาติตัวเองแล้วทาครีม โดยมีคณะแพทย์ไทยซึ่งประกอบด้วย นพ.นิത്യ สุขหล้า ศัลยแพทย์จากโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์และพ.ญ.กลินสุคนธ์ อริยฉัตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝังเข็มร่วมเป็นสัก্ষีพยานในการสาธิต ซึ่งจากการสาธิตดังกล่าวผิวหนังของผู้ทำการสาธิตคือนายเลี้ยว เหลียง จู้ ไม่มีบาดแผลพุพองใด ๆ มีเพียงหนังชั้นนอกหลุดออกเล็กน้อยเท่านั้น และในข่าวเดียวกันนั้นได้มีการกล่าวถึงส่วนผสมของครีมดังกล่าวว่าเป็นแร่ธาตุ 70% และสมุนไพร 30 % และยังมีกำหนดการที่จะไปสาธิตสรรพคุณของครีมดังกล่าวที่อื่นอีกด้วย

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์แนวหน้า เป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบ

วันที่ 20 กันยายน 2537

- ข่าวสด นำเสนอเนื้อหาในรูปของข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “ครีมราดน้ำร้อนเจอดีแล้ว อย.สั่งฟัน-แหกตา สั่งเก็บตรวจคุณสมบัติ โฆษณาเวออร์-นสพ.ยักษ์”

- เดลินิวส์ นำเสนอเนื้อหาในรูปของข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “อย.ติดเบรคครีมสีหลังเหม็น ฐานให้ข่าวแอบอ้างมากเกินไป”

- แนวหน้า นำเสนอเนื้อหาในรูปของข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “ครีมเทวดาเจอดีจนได้ อย.สั่งอายัดฐานเวออร์”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : คณะกรรมการอาหารและยา (อย.) แกลงข่าว หลอกหลวงประชาชน

การนำเสนอ

- **ข่าวสด** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ การขออนุญาตนำเข้าและแจ้งส่วนประกอบของครีมเป็นเครื่องสำอางในการบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น แต่การสาริตกลับเป็นการแสดงสรรพคุณเป็นยา”

“ การที่มีผู้ชมขอทดลองโดยให้นำร้อนลวกแล้วทาครีมบ้างกลับไม่ได้รับอนุญาตให้ลองทางอย.เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง”

“ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังไม่ยืนยันว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นเครื่องสำอางหรือยารักษาโรค”

- **เดลินิวส์** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ การขออนุญาตนำเข้าและแจ้งส่วนประกอบของครีมเป็นเครื่องสำอางในการบำรุง ผิวให้ชุ่มชื้น แต่การสาริตกลับเป็นการแสดงสรรพคุณเป็นยา”

“ การที่มีผู้ชมขอทดลองโดยให้นำร้อนลวกแล้วทาครีมบ้างกลับไม่ได้รับอนุญาตให้ลองทางอย.เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง”

“ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังไม่ยืนยันว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นเครื่องสำอาง หรือยารักษาโรค”

- **แนวหน้า** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“การขออนุญาตนำเข้าและแจ้งส่วนประกอบของครีมเป็นเครื่องสำอางในการบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น แต่การสาริตกลับเป็นการแสดงสรรพคุณเป็นยา”

“การที่มีผู้ชมขอทดลองโดยให้นำร้อนลวกแล้วทาครีมบ้างกลับไม่ได้รับอนุญาตให้ลองทางอย.เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง”

“กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังไม่ยืนยันว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นเครื่องสำอางหรือยารักษาโรค”

วิธีการ

- **ข่าวสด** ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเนียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“สำนักงานอย.ได้สั่งระงับโฆษณาและการสาธิตครีมแหกตาแก่น้ำร้อนลวกสี่หลังเหม็นที่เอาน้ำร้อนราดมือแล้วโชว์ซ้ำ ตั้งโทษ 3 ชั่วโมงถึงจำคุก ปรับอีก 1 แสนบาท ระบุที่แท้เป็นโชว์ป่าหิ”

“ไปสาธิตการขายที่ลำปางมีชาวบ้านขอทำพิสูจน์แต่ถูกเบรกอ้างว่าต้องเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อน ตั้งราคาขายแพ่งหูฉี่ กระปุกละ 1,800 บาท”

- **เดลินิวส์** นำเสนอด้วยภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- **แนวหน้า** นำเสนอด้วยภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ที่เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกรณีเสนอข่าวและ ภาพในลักษณะการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับครีมมุกสี่หลังเหม็น บนหน้า 1 ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด เดลินิวส์และแนวหน้า ซึ่งลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอ นั้นเป็นข่าวเหมือนกันทั้ง 3 ฉบับ โดยนำเสนอพร้อมกันในวันที่ 20 กันยายน 2537 เนื่องจากเป็นการแถลงข่าวของคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ส่วนการนำเสนอในการเปิดประเด็นทั้ง 3 ฉบับเสนอ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเหมือนกัน สำหรับวิธีการที่ใช้ทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และแนวหน้าใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว ขณะที่ข่าวสดจะใช้ภาษาในเชิงที่แสดงอารมณ์ แต่ก็ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง

หลังจากที่มีการเปิดประเด็นไปแล้วเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2537 โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด เดลินิวส์ และแนวหน้า ตามที่อย.แถลงข่าว นั้น ปรากฏว่าในวันถัดมาไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดทำหน้าที่ตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อเลยนอกจากข่าวสดเพียงฉบับเดียว ดังนี้

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 21 กันยายน 2537

- **ข่าวสด** นำเสนอสฎีพิเศษสดจากสนามข่าวในหน้า 7 หัวเรื่อง “ อย.โตดชนคริมราคน้ำร้อน สงสัยแค้นมายากลแหกตา”

วันที่ 23 กันยายน 2537

- **ข่าวสด** นำเสนอในคอลัมน์ ถกแถลง หน้า 5 โดย วาณิช จรุงกิจอนันต์ หัวเรื่อง “ปาหี่”

สรุปลักษณะเนื้อหาได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกรณีที่เสนอข่าวคริมมุกส์หึงเหมิน ส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอในรูปของข่าว (3 ครั้ง โดยข่าวสด เดลินิวส์ และแนวหน้า) รองลงมา คือ สฎีพิเศษ และ คอลัมน์ประจำ (อย่างละ 1 ครั้ง โดยข่าวสด)

3. การนำเสนอ

วันที่ 21 กันยายน 2537

- **ข่าวสด** เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า “เสียงเตือนด้วยความหวังใยประชาชนคนไทยของอย.ไม่อาจดังเท่าเสียงโฆษณาสรรพคุณของยาวิเศษได้”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

การแถลงข่าวไม่ได้รับความใส่ใจจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวนี้มาแต่แรก

วันที่ 23 กันยายน 2537

- **ข่าวสด** เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐคงจะเผลอที่เสนอข่าวการสาธิตและแสดงอภินิหารในหน้า 1 ของคริมมุกส์หึงเหมิน

“ออกจะเป็นเรื่องประหลาดมากที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยอมเสนอข่าวนี้ เพราะยาที่อัศจรรย์ขนาดนั้นคงไม่มี เป็นการแสดงปาหี่ชัด ๆ”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เสนอข่าวครีมมุกสีเหลืองหมื่น พบว่า จากการตรวจสอบทั้งหมด 5 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม (3 ครั้ง รองลงมาเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ (2 ครั้ง) และอันดับ 3 เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม (1 ครั้ง) นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอที่ผสมผสานระหว่างการวิพากษ์วิจารณ์และการชี้ปัญหาจริยธรรมควบคู่กันไป อีก 1 ครั้ง

4. วิธีการ

วันที่ 21 กันยายน 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงตีเนียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“เสียงเตือนด้วยความห่วงใยประชาชนคนไทยของออย. ไม่อาจดังเท่าเสียงโฆษณาสรรพคุณของยาวิเศษได้ เพราะเห็นชัด ๆ ว่าข่าวแถลงครั้งนี้ไม่ได้รับความใส่ใจจากหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ที่เล่นทั้งข่าวและภาพชุดแผ่หราในหน้า 1 มาก่อน”

“ว่าไปแล้วเรื่องของยาวิเศษเกินจริงครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรก แต่มีการแฉการเปิดโปงกันมาตลอดเพื่อไม่ให้พ่อค้าเจ้าเล่ห์หาकिनบนความเชื่อและบางครั้งมงายของคนไทย”

วันที่ 23 กันยายน 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยภาษาที่เรียบง่าย

สรุปวิธีการ ได้ว่า วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวครีมมุกสีเหลืองหมื่น พบว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และแนวหน้าจะใช้ภาษาที่เรียบง่ายในการเขียนข่าว ขณะที่ข่าวสดจะใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์มากกว่า

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ยืนยันว่าไม่ได้มอมเมาหรือเพราะผลประโยชน์ แต่เห็นว่าเป็นเรื่องแปลกที่คน ถูกน้ำเดือด ๆ ราวเห็น ๆ แต่พอทางครีมแล้วปรากฏว่าไม่เป็นอะไร มันก็น่าสนใจ และเป็นข่าวได้เราก็นำเสนอ ไม่ได้เป็นการช่วยเขาโฆษณาเลย

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการเป็นสื่อ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรมามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอดโดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคนดีก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรายุติกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน” และกรณีนี้เมื่อหน่วยงานราชการอย่างอย.ออกมาแถลงแล้วและเกรงว่าจะเป็นการหลอกลวงประชาชนเราก็ต้องนำเสนอ

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลักคือการเสนอข่าวที่ไม่มียอคติกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็นข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน แต่สำหรับข่าวนี้เป็นการชี้แจงที่ออกจากหน่วยงานราชการเราก็ต้องนำเสนอเพราะเรายึดหน่วยงานราชการเป็นหลักอยู่แล้ว

หนังสือพิมพ์มติชน

เรามีเหตุผลที่เราไม่ตรวจสอบ ถึงแม้เราจะมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนว่าเราต้องตรวจสอบสื่อด้วยกันเองก็ตาม ทั้งนี้เพราะเราคิดว่าประชาชนเห็นชัดเจนอยู่แล้วว่ามีสื่อใดติดตามข่าวนี้บ้างซึ่งก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับไม่นำเสนอ เราก็ไม่จำเป็นต้องไปตีเคาะก่อนขอใครเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือเราก็ได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวเข้าไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร ที่แนวหน้านำเสนอข่าวนี้เพราะเป็นข่าวแฉจากหน่วยงานราชการ

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายัน ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่ตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกในกรณีการเสนอข่าวครีมนุกสีเหลืองหมื่น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบชี้แจงถึงเหตุผลในการเสนอข่าวว่าเห็นว่าเป็นเรื่องเหลือเชื่อ น่าสนใจ ไม่มีเจตนาหมิ่นประมาทประชาชน ขณะนี้หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในลักษณะตรวจสอบชี้แจงว่าเป็นเรื่องที่หน่วยงานราชการแถลงและเกรงว่าจะมีประชาชนเข้าใจผิด

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง ให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวก่ายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
4. ไม่จำเป็นต้องชี้ว่าใครไม่มีความรับผิดชอบโดยการค่อนขอดหรือติเตียนใคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 4 จับป้อนซัซ เต่าปูน
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด และ กรุงเทพมหานครกิจ
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว * บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สื่อมวลชนไม่ควรเกี่ยวข้องกับบ่อนการพนัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
21/5/37 ข่าวสด	*						*	1			กรุงเทพมหานครกิจ และ ข่าวสด ถูกกล่าวหาว่า ฟ้องหมิ่นประมาท
ข่าวสด		*					*	1			
กรุงเทพมหานครกิจ	*						*	1			
28/5/37 ข่าวสด			*				*	2			
27/5/37 ข่าวสด	*							1	*		
30/5/37 ข่าวสด			*				*	2			
1/6/37 ข่าวสด			*				*	3			
7/8/37 ข่าวสด		*					*	2			
8/8/37 ข่าวสด			*				*	2			
14/8/37 ข่าวสด			*				*	2			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้จำนวนภาษาในเชิงคติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้จำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทกกระแตกแตกดัน หรือใช้ถ้อยคำสื่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 4 ชาวจับบ่อนซ์ช เตาปูน

ที่มาของการตรวจสอบ : การจับบ่อนการพนันย่านเตาปูนโดยมีหนังสือพิมพ์รวมอยู่ด้วย

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2537 พล.ต.ต.วรรณรัตน์ ศุภรักษ์ ผบก.ป.ได้นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจับบ่อนการพนัน บ้านเลขที่ 93/5 ถ.ประชาชื่น บางซื่อ กทม. ได้ตัวนักพนันจำนวน 87 คน เป็นชาย 66 คน หญิง 21 คน พร้อมของกลางเป็นเงินกว่า 153 ล้านบาท สำหรับคนที่ถูกจับได้นั้นมีคนดังจากวงการต่าง ๆ ของเมืองไทยรวมอยู่ด้วย ทำให้หนังสือพิมพ์รายวันฉบับเช้าแทบทุกฉบับลงข่าวนี้ แต่มีเพียงหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และข่าวสดเพียง ที่ลงข่าวโดยนำรายชื่อผู้ที่ถูกจับได้ทั้งหมดมาลง และในจำนวนนั้นมีทั้งช่างภาพและนักข่าวจากหนังสือพิมพ์รวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะนายวีรจักร ก้อนทอง นักข่าวและคอลัมนิสต์ชื่อดังเจ้าของนามปากกา “ฉลามเขียว” ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกลับไม่ได้เสนอชื่อของนักข่าวหรือช่างภาพจากหนังสือพิมพ์เลยจะลงแต่ชื่อของส.ส.ที่ถูกจับได้เท่านั้น

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสด และ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบ

วันที่ 21 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “แจจับบ่อน รวมดาว บัปลาไหล ส.ส.กัญชารอดหวุดหวิด”

- ข่าวสด นำเสนอเป็นสื่ूपพิเศษหน้า 2 ชื่อเรื่องว่า “นาทีทะเลาย นิวบ่อนเตาปูน ชุมนุมน คนดัง-นักการเมือง คำสั่งลบลหวดปลาไหล”

- กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “จิว สั้งสอบ ชัยสิทธิ์ บ่อนยักษัโผล่ : กองปราบทักหน้าบช.น. : รวบส.ส.จองชัยคาวพนัน : เล็ง ช้ช ฉลามเขียว จนมุม”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น พฤติกรรมที่ไม่สมควรของสื่อมวลชน

การนำเสนอ

- ข่าวสด ในส่วนที่เป็นข่าว เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม โดยระบุเพียงสั้นๆ ว่าในจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมมีผู้สื่อข่าวและช่างภาพหนังสือพิมพ์รวมอยู่ด้วยเท่านั้น
- ข่าวสด ในส่วนสื่ूपพิเศษ ในหน้า 2 เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม โดยระบุเพียงสั้นๆ ว่าในจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมมีผู้สื่อข่าวและช่างภาพหนังสือพิมพ์รวมอยู่ด้วยเท่านั้น
- กรุงเทพธุรกิจ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า
“เป็นที่น่าสังเกตว่าชื่อของนายวีระจักร ก้องทอง แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ปรากฏในรายชื่อผู้ต้องหา ทั้งที่สื่อมวลชนที่เข้าไปทำข่าวจํารูปร่างหน้าตาได้”

วิธีการ

- ข่าวสด ทั้งในส่วนที่เป็นข่าวและสื่ूपพิเศษใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
- กรุงเทพธุรกิจ ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

สรุปการเปิดประเด็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสด และ กรุงเทพธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับแรกที่เสนอข่าวการจับปอน ที่ระบุว่าม็อดลัมนิสต์ของไทยรัฐรวมอยู่ด้วย บนหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 21 พฤษภาคม 2537 นอกจากนี้ข่าวสดยังได้เสนอสื่ूपพิเศษควบคู่ไปด้วย สำหรับการนำเสนอทั้งข่าวและสื่ूपพิเศษของข่าวสดเป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ขณะที่ข่าวของกรุงเทพธุรกิจ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนวิธีการที่ใช้เป็นการใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าวทั้งหมด

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจได้เปิดประเด็นไปเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2537 จากนั้นมีเพียงหนังสือพิมพ์ข่าวสดเท่านั้นที่นำเสนอข่าวนี้ต่อ โดย

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 23 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด เสนอบทบรรณาธิการในหน้า 3 หัวเรื่อง “สื่อมวลชนกับบ่อนการพนัน”

วันที่ 27 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “สมาคมนักข่าวนัดถกใหญ่ฟันคอลัมน์นิสต์บ่อน”

วันที่ 30 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอในคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 26 โดยวงศ์ ตาวัน ในหัวเรื่อง “ล้างกันซะที”

วันที่ 1 มิถุนายน 2537

- ข่าวสด เสนอบทบรรณาธิการในหน้า 3 หัวเรื่อง “เข้มงวดนักข่าวและคอลัมน์นิสต์บ่อน”

วันที่ 7 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด เสนอสฎีพิเศษหน้า 1 ในหัวเรื่อง “เมื่อไทยรัฐฟ้องข่าวสด เปิดโฉมใจทักฉลามเขียว”

วันที่ 8 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอในคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 26 โดยวงศ์ ตาวัน ในหัวเรื่อง “แผลเต็มตัว”

วันที่ 14 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอในคอลัมน์ถกแถลง โดยวาณิช จรุงกิจอนันต์ ในหัวเรื่อง “แมลงวัน”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการตรวจสอบ กรณีการจับบ่อนช้ช เต่าปูน รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการเสนอในรูปของคอลัมน์ประจำ (5 ครั้ง โดยข่าวสด ทั้ง 5 ครั้ง) รองลงมาเป็นข่าว (3 ครั้ง โดยข่าวสด 2 ครั้งและกรุงเทพธุรกิจ 1 ครั้ง) อันดับ 3 เป็นบทความหรือสฎีพิเศษ (2 ครั้ง โดยข่าวสด)

3. การนำเสนอ

วันที่ 23 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และ ชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“สื่อมวลชนทำหน้าที่วิจารณ์ความถูกต้องของสังคม หากสื่อมวลชนละเว้นการตรวจสอบตนเองอย่างเข้มงวดก็จะกลายเป็นพวกมือถือสาก ปากถือศีล”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“หากวงการสื่อมวลชนไม่กวาดล้างบ้านของตนเองให้เรียบร้อยก็เสียเวลาเปล่าที่จะไปแอบอ้างสิทธิในการตรวจสอบชาวบ้าน”

วันที่ 30 พฤษภาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“การที่สมาคมนักข่าวเข้ามาสะสางเรื่องคอฉลัมนิสต์บ่อนเป็นเรื่องที่ถูกต้องในวงการ”

“เห็นด้วยกับการเข้มงวดในเรื่องมาตรฐานการทำงานของหนังสือพิมพ์”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ถ้าหนังสือพิมพ์ไม่มีมาตรฐานก็เป็นตัวทำลายความเชื่อถือของสื่อมวลชนทั้งวงการ”

“เนื้อแท้แห่งวงการข่าวสารคือ ความหนักแน่น ความถูกต้อง ดังนั้นสำนักข่าวกับสำนักปล่อยข่าวจึงแตกต่างกัน”

วันที่ 1 มิถุนายน 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“นักข่าวที่พัวพันกับบ่อนส่วนใหญ่ถูกซื้อตัวทำให้กลายเป็นสมุนของเจ้าพ่อ”

“สนับสนุนการที่สมาคมนักข่าวกวาดล้างเรื่องของจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“นักหนังสือพิมพ์ควรดูแลกันเองอย่าปล่อยให้นักข่าวและคอลัมนิสต์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลอกลวงประชาชนต่อไป หากมีหลักฐานแน่ชัดก็ควรเปิดโปงให้ได้รับรู้ในวงกว้างออกไปเพื่อความสะอาดและบริสุทธิ์ในแวดวงวิชาชีพ”

วันที่ 7 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“คนจำนวนไม่น้อยฉวยโอกาสแทรกเข้ามาในวงการหนังสือพิมพ์เพื่อแสวงหาประโยชน์ อาศัยคมปากกาเชือดเฉือนหาแจ๊คพอตให้ตัวเอง”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“คนทำหนังสือพิมพ์เหมือนหมาที่แก่แค่นั้นก็ต้องเห่า ดังนั้นต้องรังเกียจการนั่งเทียนเขียนข่าวของพวกเขาเดียวกันเอง”

“ต้องรังเกียจการกินสินบาท คาคดสินบนของพวกเขาเดียวกันเอง”

วันที่ 8 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ปัจจุบันไม่มีสื่อมวลชนรายไหน ค่ายไหน เป็นตัวผูกขาดทิศทางความเป็นไปของข่าวสารได้อีกแล้ว สภาพที่หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่จะปิดข่าว กลบข่าว หรือเต่าข่าวเป็นไปไม่ได้อีกเช่นกัน”

“แม้ไทยรัฐจะลงข่าวจับบ่อนแบบตกล้นรายชื่อผู้ต้องหา แต่ฉบับอื่นก็ลงครบถ้วน คนอ่านรู้ว่าใครถูกจับบ้าง ยุคนี้ความไม่ถูกต้องปิดกันไม่มีดี โดยเฉพาะพวกแมลงเต็มตัว”

“การจับบ่อนดังกล่าวทำให้วงการสื่อมวลชนอ้ออวาทที่สุดเพราะมีคนในวงการเป็นผู้ต้องหา และหลอกรอดหูดหวัดหลายคน”

วันที่ 14 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ฟ้องกันเองเป็นผลดีแสดงให้เห็นว่าแมลงวันก็ตอมแมลงวันด้วยกันเพราะปัจจุบันการควบคุมหนังสือพิมพ์โดยภาครัฐแทบจะทำได้เลย”

“การฟ้องร้องกันเองถือเป็นนิมิตหมายที่ดีเพราะประชาชนจะรู้ว่าใครขาวใครดำ และรู้ว่าเบื้องหลังนักหนังสือพิมพ์แต่ละคนมีความสกปรกโสโครกไม่ได้ผูกฝ่องอะไรมากนัก”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบกรณีจับบ่อนซ์ เตอาปูน ส่วนใหญ่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ควบคู่กับการชี้ปัญหาจริยธรรม (4 ครั้ง โดย ช่าวสด) รองลงมาเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ (3 ครั้ง โดยกรุงเทพธุรกิจ 1 ครั้งและช่าวสด 2 ครั้ง) นอกจากนี้เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม (2 ครั้ง โดยช่าวสด)

4. วิธีการ

วันที่ 23 พฤษภาคม 2537

- ช่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“การที่นักเขียน นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ ระดับแนวหน้าของประเทศอย่างน้อย 3 ฉบับ ตกเป็นผู้ต้องหาทั้งในนามจริงและนามปลอม ซึ่งคนหนึ่งเป็นคอลัมนิสต์ หนังสือพิมพ์ระดับยักษ์ใหญ่ ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์ความถูกต้องความผิดของสังคม ถือได้ว่าเป็นบุคคลผู้มีเกียรติ แต่เมื่อสื่อมวลชนละเว้นการตรวจสอบตนเองอย่างเข้มงวด นักเขียน นักหนังสือพิมพ์จะมิกลายเป็นบุคคลประเภท “เทศนา” ในสิ่งที่แม้แต่ตนเองก็ไม่สามารถประพฤติปฏิบัติได้หรือจะกลายเป็นพวก “มือถือสาก ปากถือศีล” ดังนั้นหากวงการสื่อมวลชนไม่กวาดลานบ้านของตนให้เรียบ ไม่สะสางปัญหาภายในของตนให้โปร่งใสก็เสียเวลาเปล่าที่จะไปแอบอ้างสิทธิในการตรวจสอบเพื่อนบ้าน”

วันที่ 27 พฤษภาคม 2537

- ช่าวสด นำเสนอด้วยภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และ มีการแตกประเด็นไปถึงการที่สมาคมนักข่าวจะจัดประชุมคณะกรรมการของสมาคม เพื่อหารือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของสื่อมวลชนในปัจจุบัน ทั้งเรื่องของจริยธรรม และเรื่องที่นักข่าวหนังสือพิมพ์เข้าไปถูกจับและพัวพันกับการจับกุมบ่อนการพนัน โดยจะจัดประชุมในวันที่ 27 พฤษภาคม 2537

วันที่ 30 พฤษภาคม 2537

- ชาวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ การที่สมาคมนักข่าวโดดเข้ามาชำระสะสางเรื่องคอลัมน์นิสต์บ่อนเป็นการสร้างความถูกต้องให้เกิดขึ้นในวงการแท้ๆ”

“ คนหนังสือพิมพ์ของแท้ต้องสนับสนุน ขณะเดียวกันก็ต้องเข้มงวดเรื่องมาตรฐานการทำงานอีกด้วย ประเภทออกข่าวทุกทีผิดทุกที มีแต่จะทำลายความเชื่อถือของวงการสื่อมวลชนทั้งวงการจนเป็นที่ขนานนามกันว่าเป็น สถานที่สำหรับการปล่อยข่าว”

“ จะเอาเร็วเอวลีกเข้าว่า ถ้าไม่มีมาตรฐานก็เป็นตัวการทำลายความเชื่อถือเสียกันไปทั้งวงการสื่อมวลชน หากมีแต่ความหือหาวหาแก่นสารที่แท้ไม่ได้ มันก็ไม่รอด ข้อสำคัญเนื้อแท้แห่งวงการข่าวสาร คือ ความหนักแน่น ความถูกต้อง สำนักข่าวกับสำนักปล่อยข่าวมันแตกต่างกัน”

วันที่ 1 มิถุนายน 2537

- ชาวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าว รุนแรง ว่า

“ หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดก็สมควรเปิดโปงความเลวร้ายของนักข่าวและคอลัมน์นิสต์เหล่านั้นให้รับรู้ในวงการออกไปเพื่อให้คนชั่วเหล่านี้ตกอยู่ในสภาพไม่แตกต่างไปจากหนูสกปรก ถูกขับไล่ล่าไปทั่วทุกสารทิศเพื่อความสะอาดและบริสุทธิ์ให้เกิดขึ้นในแวดวงวิชาชีพหนังสือพิมพ์”

วันที่ 7 สิงหาคม 2537

- ชาวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ หนังสือพิมพ์ทำให้คนทำเป็นหนุ่มเป็นสาวที่เร้าร้อนเสมอ เหมือนหมาที่แก่แค่นั้นก็ต้องเห่าอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อรังเกียจการบิดเบือนของนักการเมืองเห็นว่าเป็นอาชญากรรม ก็ต้องรังเกียจการนั่งเทียนเขียนข่าวของพวกเขาเหมือนกันคือ อภิมหาอาชญากรรม เพราะนี่คือการแหกตาประชาชนอย่างชนิดที่เขาไม่มีทางสู้ เมื่อรับไม่ได้กับการกินอามิสสินจ้างของนักการเมือง หรือข้าราชการประจำ ก็ต้องรังเกียจการกินสินบาทคาดสินบนของพวกเขาเหมือนกันเอง”

วันที่ 8 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงตีเทียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ปัจจุบันไม่มีสื่อมวลชนรายไหนค่ายไหนเป็นตัวผูกขาดทิศทางความเป็นไปของข่าวสารได้อีก สภาพที่หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่จะปิดข่าว กลบข่าว หรือเต้าข่าวเป็นไปไม่ได้อีกแล้ว”

“แม้ไทยรัฐจะลงข่าวจับบ่อนแบบตกล้นรายชื่อผู้ต้องหา แต่ฉบับอื่นก็ลงครบถ้วน คนทั้งเมืองก็รู้อยู่ดีว่าใครถูกจับบ้าง คงต้องช่วยกันทำเสียงเรียกร้องขจัดคอรัปชั่นออกไป ยุคนี้ความไม่ถูกต้องปิดกันไม่มิด โดยเฉพาะพวกแผลเต็มตัว แบบนี้”

วันที่ 14 สิงหาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงตีเทียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ฟ้องกันเองเป็นผลดี คือ แสดงให้เห็นว่าแมลงวันก็ตอมแมลงวันด้วยกัน เพราะปัจจุบันการควบคุมหนังสือพิมพ์โดยภาครัฐแทบจะทำได้เลย ดังนั้นจึงควรให้หนังสือพิมพ์ควบคุมกันเอง และหนังสือพิมพ์ที่ชื่อสัตย์สุจริตมันคงในหน้าที่การงานก็จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อพิสูจน์ว่าการนำเสนอของตนถูกต้อง ส่วนการฟ้องร้องกันเองถือว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี เพราะประชาชนจะรู้ว่าใครขาวใครดำ และรู้ว่าเบื้องหลังนักหนังสือพิมพ์แต่ละคนอาจมีความสกปรกโสโครก ไม่ได้ผูกpongอะไรมากนัก”

สรุปวิธีการ ได้ว่า การตรวจสอบกันเองกรณีจับบ่อนชั้ เต่าปูน ส่วนใหญ่จะใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเทียนแสดงอารมณ์ แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง (5 ครั้ง) รองลงมา จะใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว (4 ครั้ง) และอันดับ 3 เป็นการ ใช้สำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง (1 ครั้ง)

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ข่าวจับบ่อน ยืนยันได้ว่าวันที่มีการจับบ่อนนายวีระจักร ก็นั่งอยู่ในโรงพิมพ์แล้วตั้งแต่ 5 ซึ่งฉลามเขียวอาจจะมึนสับสนชอบเล่นการพนัน และมีความสนิทสนมกับกลุ่มบ่อน แต่ตอนที่มีการจับกุมกันนั้นยืนยันได้ว่าอยู่ที่โรงพิมพ์แล้ว ดังนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง ฉลามเขียวอาจมีศัตรูเยอะเพราะเขาเขียนเรื่องหนักหลายเรื่อง เขียนเรื่องตำรวจก็โดนน้ำกรมราครด ดังนั้นตำรวจก็ไม่ได้ญาติดีกับเขา จึงเห็นว่าน่าจะเป็นอคติส่วนตัวที่ไม่ชอบหน้ากันระหว่างนักข่าวกันเองมากกว่า และนักข่าวเองก็ไม่ว่าหน้าตาของฉลามเขียวเป็นอย่างไร

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ข่าวจับบ่อน กรุงเทพธุรกิจถูกฟ้องและแพคดีด้วย แต่ก็ยืนยันว่าที่ลงข่าววันนั้นไม่มีความผิดพลาด เชื่อว่านักข่าวส่งข่าวถูกต้องเพียงแต่ไม่มีหลักฐานเท่านั้น เมืองไทยมีหลายคดีที่จับแล้วไม่มีหลักฐานที่เห็นว่าผิดแต่ทำอะไรไม่ได้ แต่กรุงเทพธุรกิจก็เสนอไปตามข้อเท็จจริง

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เรื่องจับบ่อนเรารู้อยู่แล้วว่าจริง ๆ เขาเข้าไปแต่เราไม่ลงข่าวเพราะเขาถูกจับแต่หนีไปได้ จึงไม่มีหลักฐาน เราก็คงไม่พูดพาดพิงถึงเขาด้วยทั้ง ๆ ที่รู้ และที่เราไม่เสนอข่าวนั้นนอกจากไม่มีหลักฐานแล้ว ยังคิดอีกว่าถ้าเราลงข่าวไปชื่อเสียงของเขาเสียหายถึงแม้จะเคลียร์ตัวเองได้เขาก็ยังมีจุดบอดอยู่เราจึงยอมตกข่าวดีกว่าที่จะไปทำลายเขา เมื่อเราไม่มีหลักฐานถ้าเราลงไปแล้วอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้เราก็คงยอมตกข่าวทั้งที่เป็นข่าวใหญ่

หนังสือพิมพ์มติชน

เราพยายามตรวจสอบอยู่ว่ามีอคติของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐถูกจับกุมด้วยหรือไม่ ซึ่งนักข่าวก็ไม่ยืนยัน ตำรวจก็ไม่ยืนยัน และเมื่อไปตรวจสอบรายชื่อของคนที่ถูกจับก็ไม่มีรายชื่อของฉลามเขียว มีแต่เสียงเล่าลือ จึงไม่กล้าลงเพราะไม่มีพยานหลักฐาน นอกจากมีอคติบางอย่าง คอรัปชันที่เขียนโดยอาศัยข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ซึ่งก็ถูกฟ้อง

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

พฤติกรรมของนักข่าวที่ไม่ดี มีการจับบ่อน ซึ่งเป็นภาพที่ไม่ดีเป็นสิ่งที่นักข่าวไม่ควรปฏิบัติก็มีหนังสือพิมพ์เพียงไม่กี่ฉบับที่เสนอข่าวซึ่งนายกอง เพราะเป็นเรื่อง ที่ต้องตรวจสอบและขจัดคนเหล่านี้ออกไปเพราะคนอย่างนี้จะไม่รักษาความเที่ยงธรรม แต่ในที่สุดเรื่องก็เงียบแม้แต่พนักงานสอบสวนก็ซื้อได้

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรมามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอดโดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคติก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรารบกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะเรายังเล็ก หากจะลงให้ก็แค่การแก้ไขข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายัน ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่แตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นต้นสังกัดของนักข่าวคนที่เป็นที่มาของการตรวจสอบยืนยันว่าในวันที่มีการจับป้อนการพนันนั้นฉลามเขี้ยวเข้าเวรในโรงพิมพ์ไทยรัฐตั้งแต่ฟ้ายังไม่สว่าง และไม่ได้อยู่ในบ่อนระหว่างที่มีการจับกุมแน่นอน ขณะที่นักข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับยืนยันว่าฉลามเขี้ยวอยู่แต่หนีรอดออกมาได้

อย่างไรก็ตามถึงแม้หนังสือพิมพ์หลายฉบับจะมั่นใจว่าฉลามเขี้ยวอยู่ในบ่อนระหว่างที่มีการจับกุมแต่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง ให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวกายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
4. ไม่มีหลักฐานกลัวโดนฟ้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 5 เพชรซาอุฯ
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 27 ต.ค.87
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข ได้รับร้องเรียนจากนายสุรศักดิ์

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
27/10/87 ข่าวสด	*				*			1		*	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยุติการเสนอข่าวเมื่อข้อเท็จจริงถูกเปิดเผย
28/10/87 ข่าวสด		*			*	*		2		*	

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระทบกระแทกแตกคั่น หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 5 เพชรซาอุฯ

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สืบเนื่องจากคดีโจรกรรมเพชรของประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อปี 2535 ซึ่งหนังสือพิมพ์ทุกฉบับในประเทศไทย ได้ติดตามเสนอข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และมีการขุดคุ้ยประเด็น และบุคคลที่เกี่ยวข้องออกมาเปิดเผยเป็นจำนวนมาก ซึ่งการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามในช่วงกลางปี 2537 ภายหลังเกิดคดีฆาตกรรม 2 แม่ลูกตระกูลศรีธนะขัณฑ์ ทางกรมตำรวจได้มีการตั้งที่ มเฉพาะกิจขึ้นมาอีกชุดหนึ่ง เพื่อติดตามค้นหาเพชรในส่วนที่ยังหายไป ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ได้มีการอ้างถึงบุคคลอีก 3 คน ซึ่งเป็นพ่อค้าเพชรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีนี้ คือ นายสุรศักดิ์ หรือ อ้วน อเนกศิริกุล , นายจรูญ หรือ แดง จันทรงค์ และ นายประสงค์ หรือ หล้า กวางศรี

ทั้งนี้เนื้อข่าวดังกล่าวได้ปรากฏเป็นข่าวครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2537 โดยมีหัวข้อในเนื้อข่าว หน้า 18 ว่า “ ความหาตัว อ้วน-แดง-หล้า พ่อค้าเพชร ” ซึ่งนักข่าวระบุว่า นายสุรศักดิ์ หรือ อ้วน อเนกศิริกุล พ่อค้าเพชรในจังหวัดแพร่ ชื่อร้าน ธนชัย เป็นผู้รับซื้อเพชรเกือบทั้งหมดจากพ่อค้าเพชรคนกลางอีก 2 คน คือ นายจรูญ และ นายประสงค์ เจ้าของร้านทองในจังหวัดลำปาง

จากนั้นในวันที่ 25 ตุลาคม 2537 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ได้นำเสนอข่าวนี้ในหน้า 18 มีหัวข้อในเนื้อข่าวว่า “ เปิดตัวสุรศักดิ์ อเนกศิริกุล ” โดยเป็นการรายงานข่าวว่า นายสุรศักดิ์ ได้ย้ายถิ่นฐานไปอยู่จังหวัดพะเยาแล้ว โดยเปิดร้านทองชื่อ ร้านทองรัตนา ตั้งอยู่เลขที่ 2/1 หลังตลาดสดพะเยาอาเขต อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และตัวนายสุรศักดิ์ ก็เปลี่ยนชื่อเป็น สุศักดิ์ แต่ยังใช้นามสกุลเดิม โดยชาวบ้านรู้จักกันในนาม เสี่ยชู และยังทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วยการเป็นอาสาสมัครกู้ภัยซึ่งขณะนี้ได้รับเลือกให้เป็นประธานกู้ภัย โดยใช้รหัสเรียกขานว่า กู้ภัย 1 แต่ไม่มีใครรู้ว่า กู้ภัย 1 คือนายสุรศักดิ์ ผู้ตกเป็นผู้ต้องหาจับซื้อของโจรเพชรซาอุฯ

อย่างไรก็ตามในวันที่ 26 ตุลาคม 2537 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอเป็นข่าวในหน้า 11 โดยมีหัวข้อในเนื้อข่าวว่า “พ่อเผยสุรศักดิ์-ชูศักดิ์ พี่น้องกัน” เนื้อข่าวระบุว่า นายสุรศักดิ์ เป็นน้องคนสุดท้อง ส่วนนายชูศักดิ์ เป็นพี่ชายเท่านั้น

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐโดยวันที่ 27 ตุลาคม 2537

- ข่าวสด เสนอเนื้อหาในรูปของข่าวพาดหัวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “เสียชู้ ไม่ใช่เสียอ้วน สุดจะทน หนังสือพิมพ์มั่วข่าวเพชร” และมีหัวรองอีกว่า “เสียชู้ตัวจริงสุดทน ไทยรัฐตำข่าวเพชรซาอุฯ ขอความเป็นธรรม ยันอีกรอบเป็นพี่”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : ได้รับการร้องเรียนจากนายสุรศักดิ์

การนำเสนอ

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“นายชูศักดิ์ ปฏิเสธการเปลี่ยนชื่อจากสุรศักดิ์ มาเป็นชูศักดิ์ โดยนำหลักฐานเอกสารทางราชการมายืนยัน พร้อมทั้งระบุว่า นายสุรศักดิ์คือน้องชายแท้ ๆ”

“นายชูศักดิ์ ยืนยันว่าไม่เคยรับชื่อเพชรเป็นจำนวนมาก และ ไม่เคยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ริดไถ”

“การที่ไทยรัฐลงข่าวว่า นายชูศักดิ์ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวไทยรัฐด้วยนั้น นายชูศักดิ์ ยืนยันว่าไม่เคยให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวไทยรัฐแม้แต่คำเดียว”

วิธีการ

- ข่าวสด ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว โดยมีการให้ความลึกเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการเป็นพี่น้องกันระหว่างนายชูศักดิ์ และนายสุรศักดิ์ พร้อมทั้งแสดงหลักฐานทางราชการที่ยืนยันว่านายชูศักดิ์มีพี่น้อง 7 คน คือ นางอุษณี ไชติรัตนวิมล แต่งงานกับนายชาญศักดิ์ ซึ่งเสียชีวิตไปแล้วอยู่บ้านเลขที่ 444 ถ.เจริญเมือง อ.เมือง จ.แพร่ , นางेमอร ทวีวัฒนสมบูรณ์ แต่งงานกับนายห้อยหญิง พักอยู่ตลาดสดพะเยา อ.เมือง จ.พะเยา , นางกรองแก้ว พักอยู่อ.เชียงคำ

จ.พะเยา , น.ส.เมธินี อเนกศิริกุล พักอยู่บ้านเลขที่ 123 ถ.ยนตรกิจโกศล อ.เมือง แพร่ , นายจิระศักดิ์ อเนกศิริกุล แต่งงานกับนางจวีร์รัตน์ พักอยู่ต.ช่อแฮ อ.เมือง แพร่ , นายชูศักดิ์ อเนกศิริกุล แต่งงานกับนางศิริพร พักอยู่ร้านทองรัตนา อ.เมือง พะเยา และนายสุรศักดิ์ หรือเสี้ยอ้วน ยังเป็นโสด พักอยู่ร้านทอง ทองอนันต์และธนันต์ อ.เมือง แพร่

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จากการร้องเรียนของนายชูศักดิ์ ซึ่ง ผู้เสียหาย โดยเสนอเป็นข่าวพาดหัวหน้า 1 ฉบับวันที่ 27 ตุลาคม 2537 ด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมยืนยันความผิดพลาดของข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอ ใน 3 ประเด็น ส่วนวิธีการที่ใช้ในการเปิดประเด็นเป็นภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว แต่มีการให้ความลึกเพื่อยืนยันความถูกต้องด้วย

หลังจากที่ข่าวสดได้เปิดประเด็นการตรวจสอบไปเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2537 ต่อมาในวันที่ 28 ตุลาคม 2537 ข่าวสดก็ได้นำเสนอข่าวนี้ต่อ โดย

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 28 ตุลาคม 2537

- ข่าวสด นำเสนอสรุปพิเศษ หน้า 1 หัวเรื่อง “เสี้ยอ้วนไม่ใช่เสี้ยอ้วน เหลือแต่ข่าวเปิดใจ”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐของหนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นข่าวพาดหัวหน้า 1 จำนวน 1 ครั้งและเป็นสรุปพิเศษอีก 1 ครั้ง

3. การนำเสนอ

วันที่ 28 ตุลาคม 2537

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และ การวิพากษ์วิจารณ์ โดยในส่วนของแก้ไขเพิ่มเติม

คือ

“ การที่ไทยรัฐลงข่าวว่า นายชูศักดิ์คือ นายสุรศักดิ์ปลอมตัวกบดานอยู่ที่พะเยานั้นไม่เป็นความจริง”

“การที่ไทยรัฐยืนยันว่านักข่าวไทยรัฐที่จังหวัดพะเยาได้จับเข้าคุยกับนายชูศักดิ์ นั้น นายชูศักดิ์ยืนยันว่าไม่เคยให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวไทยรัฐใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากข่าวสด กับ โทรทัศน์ช่อง 7 เท่านั้น”

สำหรับการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ผู้เขียนมองว่า เสี่ยชู หรือ นายชูศักดิ์ เป็นอีกหนึ่งเหยื่อของข่าวนังเทียน ซึ่งคงมีความรู้สึกไม่ต่างจากอรุณวรรณ วงศ์ใหญ่ ซึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันเคยอุปโลกให้เป็นคู่หมั้นของเจ้าชายผู้ร่ำรวยแห่งบาหลีเรน”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบกันเองที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้ในกรณีนี้พบว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและยืนยันความถูกต้องโดยผู้เสียหายเอง ขณะเดียวกันก็มีการวิพากษ์วิจารณ์โดยโยงไปถึงอีกกรณีศึกษาหนึ่งที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน เป็นการตอกย้ำความผิดพลาดของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

4. วิธีการ

วันที่ 28 ตุลาคม 2537

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเนียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง และ แสดงความลึกเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยในส่วนของการใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเนียน ว่า

“เสี่ยชู หรือนายชูศักดิ์ ก็เป็นอีกหนึ่งเหยื่อของข่าวนังเทียนซึ่งผลกระทบแรกที่เขาได้รับตอนนี้คือชื่อเสียงที่สะสมมานานนับสิบปีต้องสิ้นสะเทือนครอบครัวและตัวเองต้องตกอยู่ในความหวาดผวาเพราะหลายต่อหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีเพชรราชาฯ ล้วนแต่มีอันเป็นไปทั้งนั้น”

ส่วนการแสดงความลึก คือ

“ ผมชื่อชูศักดิ์ เลียฉ้วนนะน้องชายผม และมีพี่ชายอีกคนชื่อจรัสศักดิ์ ชูศักดิ์เป็นน้องคนที่ 7 คนสุดท้อง ผมเป็นคนที่ 6 อายุห่างกัน 2 ปี ผมสูงแค่ 167 ซม. ชูศักดิ์สูงเกิน 170 ซม.ห่างกันตั้งเยอะ แล้วหน้าตาก็ไม่เหมือนกันสักอย่าง ดูยังไงก็ดูออกว่าเป็นคนละคนกัน”

“ ใครที่คิดว่าชูศักดิ์ไม่มีตัวตนไปตรวจดูเอกสารราชการที่จ.แพร่ได้เลย ตรวจที่โรงเรียนปริยาลัยก็ได้ ตอนเด็ก ๆ ผมกับชูศักดิ์ เรียนที่นี้เหมือนกัน ”

สรุปวิธีการตรวจสอบ ได้ว่า วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบ ในส่วนที่เป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์ชาวสจจะใช้ภาษาที่เรียบง่าย ขณะที่สื่อบุคคลจะใช้สำนวนภาษาที่แสดงอารมณ์และมีการแสดงความลึกเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับจากผู้ร้องเรียน

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กรณีนี้ก็เหมือนกับกรณีของนางอรุณวรรณ เมื่อนักข่าวภูมิภาคเราส่งข่าวเข้ามาและมีการยืนยันซึ่งหลักฐานก็พอฟังขึ้นเพราะ ตอนที่นายชูศักดิ์ ไปเปิดร้านขายทองที่จ.พะเยา เป็นช่วงใกล้เคียงกับที่เกิดคดีเพชรซาอุ ฯ แล้ว และในช่วงที่นักข่าวไปสืบพบก็เป็นจังหวะที่ทางตำรวจกำลังตามหากนายชูศักดิ์พอดี

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการสื่อ สำหรับเรื่องการตามหากเพชรฆาตฯ ที่หายไปเราก็เสนอข่าวไปตามที่นักข่าวส่งมาเท่านั้น

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรเรามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอด โดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคนดีก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรารบกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลัก คือ การเสนอข่าวที่ไม่มือคดกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็นข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน

หนังสือพิมพ์มติชน

เรามีเหตุผลที่เราไม่ตรวจสอบ ถึงแม้เราจะมึนนโยบายที่ชัดเจนว่าเราต้องตรวจสอบสื่อด้วยกันเองก็ตาม ทั้งนี้เพราะเราคิดว่าประชาชนเห็นชัดเจนอยู่แล้วว่ามีสื่อใดติดตามข่าวนี้บ้าง ซึ่งก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับไม่นำเสนอ เราก็ไม่จำเป็นต้องไปตีเทียนก่อนขอใครเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือเราก็ได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายื่น ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เรารู้ว่าไม่แตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบชี้แจงถึงเหตุผลในการเสนอข่าวที่ด่วนสรุปว่านายชูศักดิ์เป็นคนคนเดียวกับนายสุรศักดิ์ ผู้ต้องหารับข้อของใจในกรณีเพชรซาอุฯ ว่า เนื่องจากมีหลักฐานและเหตุผลที่ทำให้เราเชื่อถือ ขณะนี้หนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างหนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็มองว่าเป็นการเตือนเพื่อนให้รู้ถึงความผิดพลาด และเพื่อเรียกร้องความถูกต้อง

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง ให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวก่ายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริงๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
4. ไม่จำเป็นต้องชี้ว่าใครไม่มีความรับผิดชอบโดยการค่อนข้างอดหรือตีเตียนใคร

กรณีศึกษาที่ 6 พระภวนาพุทธโรจน์ขันเด็กชาวเขา
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 7 ส.ค.38
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข วิธีการหาข่าวที่ไม่ถูกต้อง

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
7/8/38 ข่าวสด	*							3			หยุดไปเลยๆ
8/8/38 ข่าวสด	*					*	*	3			
9/8/38 ข่าวสด	*				*			1	*		
สยามโพสต์	*					*		1			
10/8/38 ข่าวสด	*				*			1			
11/8/38 ข่าวสด		*				*		1			
ข่าวสด			*			*		3			
13/8/38 ข่าวสด	*				*			1			
21/8/38 ข่าวสด		*					*	2			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทกกระทั้นแตกแตกดัน หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 6 ชาวพระภิกษุชาวพุทธโรมันขึ้นเด็กชาวเขา

ที่มาของการตรวจสอบ : หนังสือพิมพ์แย่งชิงแหล่งข่าว และมีการเปิดเผยชื่อ-นามสกุลจริงของเด็กหญิงผู้เสียหายบนหน้าหนังสือพิมพ์

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2538 หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้พาดหัวข่าวหน้า 1 ว่า "ร้องเรียนพระดัง ภิกษุชาวพุทธโรมัน ก่อวามลทิน 6 คน." โดยเนื้อหากล่าวถึงการที่กรมการศาสนาได้รับหนังสือร้องเรียนจากพระรูปหนึ่งที่เคยอยู่ในวัดสามพราน ซึ่งมีพระครูปลัดมหาเถรานุวัตร หรือ หลวงพ่อภิกษุชาวพุทธโรมัน เป็นเจ้าอาวาส โดยพระรูปดังกล่าวร้องเรียนว่า พระภิกษุชาวพุทธโรมันพฤติกรรมไม่ชอบมาพากลกับสตรีเพศ เนื่องจากทางวัดได้จัดโครงการรับเด็กชายหญิงชาวเขามาเลี้ยงให้เรียนหนังสือ แต่เมื่อเดือนเมษายน 2538 ปรากฏว่ามีเด็กหญิงชาวเขา 6 คน แอบเขียนจดหมายกลับไปบ้านเกิด และมีการรำพึงรำพันถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในวัด รวมทั้งการวางตัวของพระภิกษุชาวพุทธโรมันกับเด็กสาว ๆ โดยเฉพาะในช่วงกลางคืนตลอดคนมักจะมีการเรียกตัวเด็กสาวเข้าไปคุยในกุฏิสองต่อสองอยู่บ่อย ๆ

ซึ่งหลังจากข่าวสดได้เปิดประเด็นขึ้นมาแล้วหนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างก็ให้ความสนใจเล่นข่าวนี้ และมีการแข่งขันกันอย่างหนักเพื่อต้องการเป็นผู้นำในการเสนอข่าวนี้ โดยเฉพาะในการนำตัวเด็กชาวเขาซึ่งอยู่ที่เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน มากรุงเทพฯ เพื่อแจ้งความ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ ข่าวสด ต่างก็พยายามแย่งชิงตัวเด็กหญิงชาวเขาให้มาอยู่ในความดูแลของตัวเอง โดยไทยรัฐสามารถนำตัวเด็กชาวเขามาได้ 4 คน และข่าวสดนำตัวมาได้ 1 คน ส่วนที่เหลือทางหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับหาตัวไม่พบ

อย่างไรก็ตามเมื่อได้ตัวเด็กหญิงผู้เสียหายมาแล้วในวันที่ 7 สิงหาคม 2538 ไทยรัฐก็ได้นำเสนอรูปภาพบนหน้า 1 โดยมีการคาดตา แต่มีการระบุชื่อ และนามสกุลจริงของเด็กหญิงทุกคน ในขณะที่ข่าวสดใช้ชื่อสมมุติแทน

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบ

วันที่ 7 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ซึ่งเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบ ได้นำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวรองว่า "ผู้ปกครองวัย 4 ดญ.โดนจกตัว" และขณะเดียวกันก็มีการพาดหัวคั่นในเนื้อข่าวเพิ่มเติมอีกว่า "ผู้ปกครองรุ่น-เด็กโดนจกตัว" และ "เดือนจะแจ้งจับลักพาเด็ก"

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : วิธีการหาข่าวที่ไม่ถูกต้อง

วิธีการ

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น
" มีชายฉกรรจ์เอาตัวเด็กไปแล้ว สร้างความตกใจให้แก่ผู้ปกครองหนักขึ้นไปอีก โดยไม่คาดคิดว่าจะเจอกับพฤติกรรมเยี่ยงโจรเช่นนี้"

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ว่าเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง โดย นำเสนอเป็นข่าวหน้า 1 ในวันที่ 7 สิงหาคม 2538 ด้วยในเชิงก้าวร้าวรุนแรง กระแทกกระทนแตกดัน หรือใช้ถ้อยคำที่สื่อไปในเชิง หยาบคาบ

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 8 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวรองว่า "แฉไทยรัฐ กักตัว 4 ดญ." พร้อมทั้งมีหัวคั่นในเนื้อข่าวอีกว่า "ขอตัว 4 ดญ.แต่โดนป้ายเปียง" และขณะเดียวกันก็มีหัวคั่นอีกเรื่องว่า " น.ส.พ.เปิดชื่อดญ.ไว้จรรยาบรรณ"

วันที่ 9 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า "ดญ.เหี่ยวพุทโธเครียด นสพ.ยักษ์ไม่ปิดชื่อ"

- สยามโพสต์ เสนอข่าวหน้า 14 ว่า " ด.ญ.กะเหรียงเหี่ยวตึกนสพ."

วันที่ 10 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวโดยเป็นหัวข้อในเนื้อข่าวว่า " 4 ด.ญ.สภาพจิตใจแย่"

วันที่ 11 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษหน้า 1 ใน หัวเรื่อง " อินไซด์สนามข่าว ข่าวสด-ไทยรัฐ คีกร
พุทไธ"

- ข่าวสด นำเสนอในคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 26 โดยวงค์ ดาวัน ในหัวเรื่อง " โถ...พุทไธ"

วันที่ 13 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวโดยเป็นหัวข้อในเนื้อข่าวว่า "เหยื่อวอนอย่าซื้อไทยรัฐขึ้นดอย"

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษหน้า 1 ในหัวเรื่อง "19 วัน-พันพุทไธ พิสูจน์บทบาทข่าวสด"

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่แสดงการตรวจสอบกันเองทั้งหมดในกรณีข่าว
พุทไธ ทั้งสิ้น 9 ครั้ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข่าว (6 ครั้ง โดยข่าวสด 5 ครั้ง และ สยามโพสต์ 1 ครั้ง)
รองลงมา เป็นบทความหรือสรุปพิเศษ (3 ครั้ง โดยข่าวสด) ส่วนที่เหลือ เป็นคอลัมน์ (1 ครั้ง โดย
ข่าวสด)

3. การนำเสนอ

วันที่ 8 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นกรวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของกรวิพากษ์วิจารณ์

คือ

"ความจริงเด็กทั้ง 4 คน ไม่ควรมีการนำตัวไปเก็บไว้ ควรให้เด็กมาอยู่ในการดูแลของผู้
ปกครอง และตำรวจกองปราบฯ เพราะจะปลอดภัยที่สุด อย่างไรก็ตามหวังว่าทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
จะพาตัวเด็กทั้ง 4 คน มาให้ปากคำกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากยังเก็บตัวเด็กเอาไว้เช่นนี้จะก่อให้เกิด
ปัญหาต่อไป"

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ หนังสือพิมพ์บางฉบับที่ตีพิมพ์ ชื่อ-นามสกุลจริง และ ที่อยู่ของด.ญ.ทั้ง 6 คน เป็นการกระทำที่ไร้จรรยาบรรณอย่างมาก ไม่คำนึงถึงจิตใจและความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเด็กเลย การดำเนินการเรื่องนี้ทุกฝ่ายควรทำกันอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กต้องกระทบกระเทือนใจไปมากกว่านี้”

วันที่ 9 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ว่า

“ มีเด็กคนหนึ่งได้อ่านพบชื่อจริง นามสกุลจริงของตัวเองที่ปรากฏในน.ส.พ.ยักษ์ใหญ่แล้วทำให้เด็กคนดังกล่าวเกิดความรู้สึกอับอาย และเสียใจมาก เกิดความเครียดถึงขนาดพยายามจะฆ่าตัวตาย เจ้าหน้าที่ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กต้องช่วยกันเข้าห้ามปรามและปลอบประโลมเด็กอยู่เป็นเวลานาน”

- สยามโพสต์ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ ด.ญ.กะเหรี่ยงเหยื่อคิงสพ.”

“การนำเด็กหญิงผู้เสียหายเข้าแจ้งความเป็นผลจากความพยายามของหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่และยักษ์เล็ก 2 ค่าย ซึ่งต่างก็ทุ่มทุนส่งคนเดินทางไปจับตัวเด็กหญิงทั้ง 6 คน”

วันที่ 10 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ว่า

“ หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ฉบับหนึ่งลงชื่อจริง นามสกุลจริงของเด็ก และลงภาพถ่ายยิ่งทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัวมากขึ้นไปอีก และเรียกร้องอยากกลับบ้าน ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ก็พยายามที่จะพูดให้เด็กได้เกิดความเข้าใจ”

วันที่ 11 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ในส่วนของสฎีพิเศษหน้า 1 เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ จุดหนึ่งที่สะท้อนความไม่รับผิดชอบของหนังสือพิมพ์จนหวัดเกิดโคกนาฏกรรมในคดีนี้ก็คือ การที่เปิดเผยชื่อจริงนามสกุลจริงของเด็กทั้งหมด เมื่อเด็กหญิงผู้เคราะห์ร้ายอ่านเจอชื่อของตัวเอง

ปรากฏhraอยู่ ในหน้าหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ทำให้เด็กผู้เสียหายถึงกับเครียดจัด จนถึงขั้นจะผูกคอตาย”

- **ข่าวสด** ในส่วนของคอลัมน์เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“มีหลายคนเห็นภาพเด็กสาวเจ้าทุกข์ที่ต้องเดินปิดหน้าปิดตาปิดหู ในขณะที่เข้าให้การกับ ตำรวจกองปราบฯ รวมถึงขณะนำตำรวจไปชี้ฮาร์โมนิกของพุทโธแล้วรู้สึกสลดใจไม่น้อย ไหนจะ โดนमारในผ้าเหลืองตีตราบาปให้กับชีวิตแล้ว ไหนจะถูกเหยียบย่ำด้วยปากกาที่ไร้จรรยาบรรณของ หนังสือพิมพ์ใหญ่ ซึ่งเอาชื่อแซ่ไปตีพิมพ์เปิดเผยจนถึงขั้นจะฆ่าตัวตายกลางกรุง”

วันที่ 13 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ว่า

“เด็ก ๆ มักบ่นว่าไม่อยากจะกลับไปที่บ้านเกิดเพราะเกิดความอับอายในเรื่องที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องหนังสือพิมพ์บางฉบับนำชื่อและนามสกุลจริงไปลงตีพิมพ์ ยิ่งทำให้อับอายมาก และเด็กคนหนึ่งก็มาพูดว่า อย่าชื่อหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเข้าไปอ่านในหมู่บ้านเพราะอายมาก”

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“ข่าวสดตระหนักถึงสภาพจิตใจและอนาคตในสังคมของเด็ก อันถือเป็นจรรยาบรรณที่สำคัญที่สุดในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต่างจากหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่บางฉบับที่เปิดเผยทั้งชื่อ และที่อยู่จริงของเด็กทั้ง 6 คน สร้างความเสียใจ และ ความกดดันให้กับเด็กเหล่านั้นถึงขนาดมีเด็กบางคนจะฆ่าตัวตายเพื่อหนีความอับอาย นับเป็นการกระทำที่ขาดความรับผิดชอบอย่างไม่น่าให้อภัย”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบตนเองในกรณีภาวนาพุทโธ ทั้งหมด 9 ครั้ง ปรากฏว่า

1. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม 3 ครั้ง (โดยข่าวสด)
2. เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ 3 ครั้ง (โดยข่าวสด 2 ครั้ง และ สยามโพสต์ 1 ครั้ง)
3. เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม 1 ครั้ง (โดยข่าวสด)
4. เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ควบคู่กับการชี้ปัญหาจริยธรรม 1 ครั้ง (โดยข่าวสด)

4. วิธีการ

วันที่ 8 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง ว่า

"หนังสือพิมพ์บางฉบับที่ตีพิมพ์ชื่อ-นามสกุลจริง และที่อยู่ของด.ญ.ทั้ง 6 คนเป็นการกระทำที่ไร้จรรยาบรรณอย่างมาก"

วันที่ 9 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** นำเสนอด้วยภาษาที่เรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นใหม่ ว่า เด็กหญิงผู้เสียหายกำลังเครียดจัดจนถึงจะฆ่าตัวตายจากการที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐตีพิมพ์ชื่อ-นามสกุล และที่อยู่จริงบนหน้าหนังสือพิมพ์

- **สยามโพสต์** นำเสนอด้วยภาษาที่เรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 10 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** นำเสนอด้วยภาษาที่เรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 11 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** ในส่วนของสื่ूपพิเศษหน้า 1 นำเสนอด้วยภาษาที่เรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- **ข่าวสด** ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง ว่า

"ถูกเหยียบย่ำด้วยปากกาที่ไร้จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ใหญ่ ซึ่งเอาชื่อเข้าไปตีพิมพ์เปิดเผย จนถึงขั้นจะฆ่าตัวตายกลางกรุง"

วันที่ 13 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** นำเสนอด้วยภาษาที่เรียงง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด นำเสนอด้วยสำนวนภาษาในเชิงตำหนิติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนแต่ไม่ถึงกับก้าวร้าวรุนแรง ว่า

" หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่บางฉบับที่เปิดเผยทั้งชื่อและที่อยู่จริงของเด็กทั้ง 6 คน สร้างความเสียใจ และความกดดันให้กับเด็กเหล่านั้น ถึงขนาดมีเด็กบางคนจะฆ่าตัวตายเพื่อหนีความอับอาย นับเป็นการกระทำที่ขาดความรับผิดชอบอย่างไม่น่าให้อภัย"

สรุปวิธีการตรวจสอบ ได้ว่า วิธีการที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการตรวจสอบกันเองกรณีข่าว ภาพนาฟุโธ ปรากฏว่าในเรื่องของการใช้ภาษา

1. หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าวทั้งสิ้น 5 ครั้ง (โดยข่าวสด 4 ครั้ง และสยามโพสต์ 1 ครั้ง)
2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนบ้างแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง จำนวน 2 ครั้ง (โดยข่าวสด)
3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระทบกระแทกแตกดัน หรือใช้ถ้อยคำที่สื่อไปในเชิงหยาบคาย 3 ครั้ง (โดยข่าวสด)

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้ แต่ในกรณีของยันตระที่สยามโพสต์เสนอข่าวไปนั้นครั้งหนึ่งมองเหมือนว่าเป็นการตรวจสอบแต่จริง ๆ แล้วเป็นการวิจารณ์และเตือนหนังสือพิมพ์โดยนักวิชาการมากกว่า

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการเป็นสื่อ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

การทำข่าวนี้เรายึดหลักความถูกต้องมากที่สุด เราไปรับตัวเด็กมากก็มีผู้ใหญ่ ผู้ปกครองเด็ก ตามมาด้วยซึ่งทุกคนก็มาด้วยความสมัครใจ เพื่อมาดูแลเด็ก แต่เผชิญในระหว่างการเดินทางอาจเกิดความผิดพลาดทางเทคนิคก็ได้ที่เด็กหายไปทั้งที่ผู้ปกครองอยู่กับเรา เราก็ต้องถามว่าเด็กไปไหน ผู้ปกครองเขาก็ร้องออกมา เราไม่ได้ว่าว่าไทยรัฐทำไม่ถูกแต่บอกแค่ว่ามันอาจจะเกิดความผิดพลาดทางเทคนิค เกิดความเข้าใจผิดในการที่จะแย่งกันทำดีมันก็อาจจะมามีเรื่องไม่ตีเกิดขึ้นได้

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลักคือการเสนอข่าวที่ไม่มื่ออคติกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็นข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งในกรณีของพุทธโธเราก็เสนอข่าวตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่เคยคิดที่จะลงไปชิงตัวแหล่งข่าวอย่างอีก 2 ฉบับทำกัน

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงให้ก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายื่น ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่แตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ที่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีนี้ยืนยันว่าไม่ได้บอกว่าไทยรัฐทำไม่ถูก แต่บอกว่าอาจจะเกิดความผิดพลาดทางเทคนิคบางอย่างเท่านั้น ขณะที่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบให้เหตุผลว่า

1. ไม่คิดจะลงทุนแย่งชิงแหล่งข่าวเหมือนที่ทั้ง 2 ฉบับทำ
2. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวก่ายแตะต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
3. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
4. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
5. ไม่จำเป็นต้องชี้ว่าใครไม่มีความรับผิดชอบโดยการคั่นขอหรือตีเตือนใคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 7 โฝอแปยศ

การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค.38

ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
เงื่อนไข การเสนอข่าวโดยมีอคติส่วนบุคคล

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
15/8/38 ข่าวสด	*				*			1		*	หยุดไปเฉยๆ หลังจากที่มีการประกาศรายชื่อโยกย้ายนายพลตำรวจอย่างเป็นทางการ
16/8/38 ข่าวสด	*				*	*		1	*		
ข่าวสด			*			*		2		*	
สยามโพสต์	*				*		*	1	*		
มติชน	*				*		*	1	*		
17/8/38 ข่าวสด	*				*			1			
ข่าวสด			*			*		2			
มติชน			*					3			
18/8/38 กรุงเทพธุรกิจ	*				*			1			
19/8/38 ข่าวสด	*				*			1	*		

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การตกแต่ง ประเด็น	ความลึก ของข้อมูล	
19/8/38 ข่าวสด			*			*		2			
21/8/38 ข่าวสด			*			*		2			
23/8/38 ข่าวสด	*				*			2			
24/8/38 ข่าวสด	*							1	*		
ข่าวสด		*			*		*	2			
ข่าวสด				*		*		2			
ข่าวสด			*			*		2			
28/8/38 ข่าวสด			*					2			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทกกระทอน แฉกฉีก หรือใช้ถ้อยคำใส่ไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 7 โฉอ์ปยศ

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สืบเนื่องจากการที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 สิงหาคม 2538 เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “กระต๊อบศักดิ์ศรีตำรวจ ปล้นอาวุธ ทำโฉอ์ปยศ ย้ายนายพล เล่นพวก รับใช้นักการเมือง” โดยเนื้อข่าวเป็นการรายงานข่าวที่ระบุว่า การแต่งตั้งโยกย้ายนายพลตำรวจประจำปี 2538 โดยเฉพาะในตำแหน่ง รองอธิบดีกรมตำรวจ 1 ตำแหน่ง และผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ 4 ตำแหน่ง จะมีการแต่งตั้งเด็กเส้นซึ่งเป็นคนของนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี และ พล.ต.อ.พจน์ บุญยจินดา อธิบดีกรมตำรวจ โดยไม่มีการคำนึงถึงหลักอาวุโสเหมือนที่ผ่านมา เป็นการเล่นพรรคเล่นพวก

จากนั้นในวันที่ 15 สิงหาคม 2538 ไทยรัฐก็เสนอข่าวดังกล่าวต่ออีก โดยเป็นข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “แฉไผ่ลับ ทำบัญชีรายชื่อย้ายตำรวจกันที่พัทยา” เนื้อข่าวเป็นรายงานข่าวระบุว่าเป็นการดำเนินการอย่างรวบรัดทั้งนี้ได้มีการจัดเตรียม รายชื่อนายพลตำรวจที่จะได้รับการแต่งตั้งโยกย้าย โดยเฉพาะตำแหน่งที่ว่างได้แก่ ตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจ คือ พล.ต.อ.จำลอง เอี่ยมแจ่มพันธุ์ ส่วนตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ทั้ง 4 ตำแหน่งได้แก่ พล.ต.ท.นิรตม ตันตริก , พล.ต.ท.ชัยสิทธิ์ กาญจนกิจ , พล.ต.ท.วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ อย่างไรก็ตามอีก 1 ตำแหน่งที่เหลือยังคงตกลงกันไม่ได้ ระหว่าง พล.ต.ท.นพ.ประเวศน์ คุ้มภัย กับ พล.ต.ท.สันต์ ศรุตานนท์

ในวันที่ 16 สิงหาคม 2538 ไทยรัฐยังเสนอเป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “รับหน้าขึ้นเด็ก ผากอ้อซ่า โฉอ์ปยศ” โดยเนื้อข่าวเป็นการให้สัมภาษณ์ของนายวีระกร คำประกอบ เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่ยอมรับว่า มีไผ่เต็มกระเป๋ พร้อมกับระบุว่าการฝากโยกย้ายเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้เนื้อข่าวยังมีรายงานข่าวระบุว่า การประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองในวันที่ 15 สิงหาคม เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของนายตำรวจที่จะได้รับการพิจารณาโยกย้ายต้องเลื่อนออกไปไม่มีกำหนด เพราะข่าวโฉอ์ปศรัวออกมาก่อน ส่วนการประชุมคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ(ก.ตร.) ในวันที่ 16 สิงหาคมยังคงประชุมตามปกติแต่จะไม่มีมีการพิจารณาเรื่องการโยกย้าย

หลังจากนั้นไทยรัฐก็ยังคงนำเสนอข่าวไผ่อภัยอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่จะเป็นข่าวการให้สัมภาษณ์ของบุคคลต่างๆ อย่างไรก็ตามในวันที่ 19 สิงหาคม ไทยรัฐได้เปลี่ยนมาให้ความสำคัญกับข่าวการลอบยิงรถส่งหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐ โดยมีเนื้อหาของข่าวไผ่อภัยอยู่เพียงเล็กน้อย และในวันที่ 21 สิงหาคม ประเด็นสำคัญก็ยิ่งพุ่งไปที่ข่าวการส่งระเบิดมาข่มขู่ไทยรัฐ ส่วนวันที่ 26 สิงหาคม เป็นข่าวของการลักลอบตัดสายโทรศัพท์ของสำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในขณะที่ข่าวเกี่ยวกับไผ่อภัยค่อยๆ เยียบไป

จนกระทั่งวันที่ 28 สิงหาคม ไทยรัฐก็ให้ความสำคัญกับข่าวการโยกย้ายนายตำรวจอีกครั้ง เนื่องจากในวันดังกล่าวจะมีการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรอง และ ก.ตร. ในวันเดียวกันเพื่อพิจารณารายชื่อนายตำรวจ หลังจากนั้นในวันที่ 29 สิงหาคมก็มีการเปิดเผยรายชื่อนายตำรวจที่ผ่านการพิจารณาและจะเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ 29 สิงหาคม และมีการประกาศรายชื่อในวันที่ 30 สิงหาคม หลังจากนั้นไทยรัฐก็หยุดการเสนอข่าวเกี่ยวกับไผ่อภัย

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตามมาด้วยมติชน กรุงเทพธุรกิจ และสยามโพสต์ โดย

วันที่ 15 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ 2 นายพลดันต่อข่าวตีไผ่ย้ายตำรวจ ” และพาดหัวรองว่า “ วังเต็นท์ พจน์ว่าไม่จริงทั้งนั้น ”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : การเสนอข่าวโดยมีอคติส่วนบุคคล

การนำเสนอ

วันที่ 15 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ พล.ต.อ.พจน์ บุญยจินดา ชี้แจงว่าข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่เป็นความจริง เนื่องจาก กระบวนการพิจารณาแต่งตั้งยังไม่แล้วเสร็จ”

“ จะไม่มีการนำใ้เข้าที่ประชุมคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ(ก.ตร.) ในวันที่ 16 สิงหาคม อย่างแน่นอน”

วิธีการ

วันที่ 15 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** ใช้สำนวนที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแสดงความลึกของข่าวโดยระบุถึงต้นตอของข่าวโดยย่อคือว่า เป็นเพราะมีการวิ่งเต้นเสนอชื่อ 2 นายพลตำรวจให้ได้รับตำแหน่งรองอตร.และผู้ช่วยอตร. แต่ได้รับการปฏิเสธ

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีการเสนอข่าวโดยย่อ โดยเปิดประเด็นครั้งแรกด้วยข่าวพาดหัวบนหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 15 สิงหาคม 2538 และนำเสนอด้วยการแก้ไขเพิ่มเติม ความผิดพลาดที่ไทยรัฐนำเสนอ ส่วนวิธีการก็ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว แต่มีการให้ความลึกโดยระบุถึงที่มาของข่าวโดยย่อของไทยรัฐ

หลังจากที่ข่าวสดได้เปิดประเด็นการตรวจสอบไปแล้วเมื่อ วันที่ 15 สิงหาคม 2538 หนังสือพิมพ์ข่าวก็ยังไม่นำเสนอข่าวในลักษณะของการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยมีหนังสือพิมพ์มติชน กรุงเทพธุรกิจและสยามโพสต์ เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบด้วย

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 16 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** เสนอในลักษณะของข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “กรมตร.ไม่สยบ นสพ.ข่าวอัปยศ โผย้าย-เท็จทั้งนั้น เตรียมฟ้องกลับ เลขามท.1 แฉเองนสพ.วิ่งเสนอชื่อ 2 นายพลในสังกัด”

- ข่าวสด เสนอในคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงศ์ ตาวัน ในหัวเรื่อง “ที่แท้...โผอภัยยศ”

- สยามโพสต์ เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “พจน์ ฉุนโผพิชิตยา ชูฟ้อง/บรรหารไม่เน้นอาวุธ”

- มติชน เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “พจน์ ยั่วกะช่าวโผตร.อภัยยศ แฉกลับขอแก้ข้อไม่ได้ ตีรวน”

วันที่ 17 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “พจน์ ไม่สยบยักษ์ ตอกช่าวอภัยยศ”

- ข่าวสด เสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงศ์ ตาวัน ในหัวเรื่อง “โผไม่อภัยยศ”

- มติชน เสนอคอลัมน์ เขี้ยว ถลาลม หน้า13 ในหัวเรื่อง “ความอภัยยศ”

วันที่ 18 สิงหาคม 2538

- กรุงเทพธุรกิจ เสนอข่าวหน้า 15 ซึ่งเป็นหน้าแรกของข่าวการเมือง พาดหัวว่า “พจน์เปิดศึกนสพ.ยักษ์ แฉใบสั่งขอ 2 นายพล”

วันที่ 19 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “นิรตม แฉเอง นสพ.ยักษ์นั่งเทียน” และพาดหัวรองว่า “โดนจับเท็จอีกแล้ว นสพ.ยักษ์ นิรตม ตันตริก ออกโรงแฉช่าวอภัยยศ นั่งเทียนทั้งดุ้น”

- ข่าวสด เสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงศ์ ตาวัน หัวเรื่อง “โรงน้ำแข็ง”

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงศ์ ตาวัน หัวเรื่อง “เมื่อตร.ไม่กลัวหนังสือพิมพ์”

วันที่ 23 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “ไทยรัฐไร้จรรยาบรรณ กรมตร.ร้องยื่น 3 สมาคมนสพ. ทั้งข่าว-คอลัมน์ เป็นเท็จทั้งนั้น พ.ต.ท.เหี้ยมเทียนเตรียมฟ้องหมิ่น”

วันที่ 24 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “ผบ.3เหล่าทัพ จับมือพจน์ ให้กำลังใจ นัดสอบไทยรัฐ ส.นักข่าวประชุม ถกจรรยาบรรณไทยรัฐแล้ว กำหนดวันประชุมที่ 2 ก.ย.นี้”

- ข่าวสด เสนอสฎีพิเศษสดจากสนามข่าว หน้า 2 ในหัวเรื่อง “พ.ต.ท.เหี้ยมข่าวไผ่อภัยศเปิดดอกใต้-แฉละเอียด เอาคนละเรื่องมาโยงกัน”

- ข่าวสด เสนอจดหมายจากผู้อ่าน ในคอลัมน์ชุมชนทางปัญญา หน้า 6 ตอบโดย คาน คอดิน หัวเรื่อง “พรรคคนสพ.” และ “ยักษ์ใหญ่”

- ข่าวสด เสนอในคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงค์ ดาวัน หัวเรื่อง “อภิมหาอิทธิพล”

วันที่ 28 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เสนอคอลัมน์ชกไม่มีมุม หน้า 11 โดยวงค์ ดาวัน ในหัวเรื่อง “ไผ่ไม่อภัยศ”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่พบจากการตรวจสอบกันเองในกรณีไผ่อภัยศ ซึ่งมีทั้งหมด 18 ครั้ง ได้แก่

1. เป็นข่าว 9 ครั้ง (โดย ข่าวสด 6 ครั้ง สยามโพสต์ มติชน และ กรุงเทพธุรกิจ ฉบับละ 1 ครั้ง)
2. เป็นบทความหรือสฎีพิเศษ 1 ครั้ง (โดยข่าวสด)
3. เป็นคอลัมน์ 7 ครั้ง (โดยข่าวสด 6 ครั้ง และ มติชน 1 ครั้ง)

3. การนำเสนอ

วันที่ 16 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ในส่วนของข่าวเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งการแก้ไข เพิ่มเติม คือ

“การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายระดับผู้บังคับการขึ้นไปนั้น ยังไม่มีการดำเนินการและไม่มีระเบียบวาระในการประชุมก.ตร.วันที่ 16 ส.ค.นี้”

“การพิจารณาแต่งตั้งระดับผู้บังคับการขึ้นไปตามระเบียบและขั้นตอนของกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจกับอ.ตร.หรือ รมว.มหาดไทย ที่จะดำเนินการได้ตามลำพัง”

“ข่าวที่ระบุว่าอ.ตร.นำโยกย้ายไปประชุมปรึกษาหารือกับนายชุมพล ศิลปอาชา ที่บ้านพักตากอากาศที่พัทยา ของนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี เป็นเท็จทั้งสิ้น”

ส่วนการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“หากหนังสือพิมพ์ไม่ต้องการให้นักการเมืองเข้ามาแทรกแซงการแต่งตั้งโยกย้ายหนังสือพิมพ์บางฉบับก็อย่าดันคนของตัวเองเข้ามา ควรปล่อยให้เป็นที่ของกรมตำรวจเขา ดำเนินการเอาเอง”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การโยกย้ายนายพลตำรวจเมื่อปีที่แล้วยุคชวน หลีกภัย เป็นนายกฯ เคยออกมาระบุว่าต้นเหตุที่มีการวิพากษ์วิจารณ์การโยกย้ายตำรวจเกิดจาก นสพ.ฉบับหนึ่งมาวิ่งเต้นย้าย 2 นายพลแล้วไม่ได้ เลยมีการโจมตี มาปีนี้จะเป็นอย่างนี้อีกหรือเปล่าหนอ”

- สยามโพสต์ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

“วันที่ 16 ส.ค.ไม่มีเรื่องการแต่งตั้งในการประชุมก.ตร. ส่วนการเข้าพบนายบรรหารเป็นเพียงการประชุมประจำเดือนของมหาดไทย จะมีการแต่งตั้งเมื่อใดประมาณไม่ได้”

“อธิบดีกรมตำรวจปฏิเสธข่าวการประชุมจัดทำไฟที่พัทยา โดยยืนยันว่าไม่เคยไป”

สำหรับการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“หนังสือพิมพ์จะวิพากษ์วิจารณ์อะไรต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงอย่าทำให้ประชาชนเข้าใจผิด”

- มติชน เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยในส่วนของ การแก้ไขเพิ่มเติม คือ “วันที่ 15 ส.ค. ไม่มีการประชุมคณะกรรมการพิจารณากลับกรอง วันที่ 16 ส.ค. ก็ไม่มีการประชุมก.ตร. ชาวที่ออกไปไม่ตรงความจริงทั้งสิ้น”

“ การเข้าพบนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นเพียงการประชุมประจำเดือนของกระทรวงเท่านั้น”

“ ชาวกรจัดทำโศกที่บ้านพักตากอากาศของนายกฯ ที่พืทยา เป็นความเท็จทั้งสิ้น”

ส่วน การชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“สื่อมวลชนจะวิพากษ์วิจารณ์อะไรต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

วันที่ 17 สิงหาคม 2538

- ชาวสด ในส่วนของชาวเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“การแต่งตั้งโยกย้ายนายตำรวจระดับนายพลกำหนดจะพิจารณาในปลายเดือนสิงหาคมนี้ โดยไม่ที่กำลังจัดทำในขณะนี้ไม่ได้เป็นไปตามที่มีการออกข่าวโจมตีแต่อย่างใด”

“ การแต่งตั้งคณะกรรมการกลับกรองเพิ่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ 16 ส.ค.ที่ผ่านมา ที่เขียนข่าวว่ามี การเลื่อนประชุมไฉนนั้นก็ไม่ใช่ความจริง เพราะยังไม่มีการนัดหมายคณะกรรมการกลับกรองมา ประชุมในเรื่องนี้เลย”

- ชาวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ข่าวโจมตีนายบรรหาร กับพล.ต.อ.พจน์อย่างถล่มทลายนั้นคงเป็นที่กระจ่างชัดแล้วว่า เป็น มาอย่างไรและมีจุดประสงค์เพื่ออะไร เมื่อไม่ยอมเสนอตามคำขอละเลยล่อชะงัดใหญ่”

- มติชน ในส่วนของคอลัมน์ เขี้ยว ถลาลม เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ทุกอาชีพต่างต้องมีสุจริตเป็นสมบัติ ยุคสื่อมวลชนหาได้หมายความว่า จะทรงอิทธิพลใน ทางตำหนักแต่สื่อต้องมีบทบาทในการช่วยจรรโลงสังคมให้น่าพิสมัยขึ้นกว่าเก่า ถ้าสื่อยังนำเน่า ประเทศนี้น่าเศร้าเพียงไหน”

“หนังสือพิมพ์เป็นอาชีพที่ถูกตรวจสอบทุกวัน คำติชมดุจเสียงสวรรค์ ประชาชนคนอ่านคือ ครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนชี้แนะแนวทาง สื่อมวลชนกับสื่อมวลชนต้องช่วยกันดำเนินคดีตนเอง

หนังสือพิมพ์นี้จะจิกหัวใครก็ตามใจชอบ ใช้จะเอาความชอบ และ ความซึ้งเป็นบรรทัดฐานการทำงาน”

วันที่ 18 สิงหาคม 2538

- กรุงเทพธุรกิจ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ นายชุมพล ศิลปอาชา ยืนยันว่าในวันที่ 12 ส.ค. ตนอยู่ที่วัดไร่โรงวัว จ.สุพรรณบุรี ไม่ได้แอบไปจัดไผ่ตำรวจที่พัทธยา อย่างที่มีหนังสือพิมพ์ลงกัน”

วันที่ 19 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ในส่วนของข่าว เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“พล.ต.ท.นิรุตตม ตันตริก ยืนยันว่าไม่เคยเข้าพบพล.ต.อ.พจน์ตามที่ไทยรัฐเสนอข่าว และไม่เคยวิ่งเข้าไปชมรมช.มหาตไทย เพื่อขอตำแหน่งผู้ช่วยอ.ตร.”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หนังสือพิมพ์บางฉบับก็ทำโรงน้ำแข็งคู่กันไปด้วย นั่งเทียนว่ามีการสูมหั่วทำไผ่อภัยศ และจะเข้าที่ประชุมก.ตร.ในวันที่ 16 ส.ค. พอเอาเข้าจริง ๆ มันก็ไม่มี ไม่มีทั้งไผ่ ไม่มีทั้งการนำเข้าก.ตร. நடดังกล่าว”

“ก็ดันเมฆกันต่อว่าเพราะถูกเปิดโปงเลยต้องล้มไผ่ ต้องเลื่อนการประชุม จากนั้นพอมุขเริ่มผิดต้องหันไปปั้นน้ำประเด็นใหม่”

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ปกติตำรวจกลัวหนังสือพิมพ์ที่สุดเพราะตำรวจส่วนใหญ่เต็มไปด้วยบาดแผล โดนหนังสือพิมพ์เตะหนอยเป็นสะดุ้ง แต่เห็นอาการของกรมตำรวจในกรณีที่ดินหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่โจมตีเรื่องไผ่อภัยศชนิดโครมครามมานับสัปดาห์ ทำไมกรมตำรวจไม่กลัว ไม่สยบให้กับหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ เป็นเพราะอธิบดีกรมตำรวจคือด้านไม่มีมายอายุเลยไม่สะทกสะท้านหรือว่าเรื่องที่โจมตีนั้นมันไม่มีมูลความจริง ตรงนี้่่าคิด”

“ คนหนังสือพิมพ์มักจะภูมิใจในหน้าที่ของตนเองแต่หลายครั้งก็พบว่าหนังสือพิมพ์ไม่ได้ทำหน้าที่อย่างสุจริตอยู่เสมอโดยเฉพาะเมื่อหนังสือพิมพ์เข้าไปมีประโยชน์เสียเอง การวิพากษ์วิจารณ์

ย่อมต้องเบี่ยงเบนเอียงไปด้วย ยิ่งถ้ากลายเป็นผู้เสียประโยชน์ยิ่งต้องเพิ่มดีกรีความรุนแรงแห่งการวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นไปอีก ตรงนี้ประชาชนคนอ่านยิ่งเห็นได้ เหมือนอย่างชาวไผ่อัปยศเต็มไปด้วยอารมณ์เกรี้ยวกราดแต่หาเนื้อหาแทบไม่พบ”

วันที่ 23 สิงหาคม 2538

- ชาวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ พ.ต.ท.วีระ วัฒนชัยนันท์ รองผก.หน.สภ.อ.ชุขันธ์ จ.ศรีสะเกษ ยืนยันว่า ไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์การโยกย้ายนายพลตำรวจตามที่ไทยรัฐแอบอ้าง”

วันที่ 24 สิงหาคม 2538

- ชาวสด ในส่วนของสฎิปสดจากสนามข่าว เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

“พ.ต.ท.วีระ ยืนยันว่า การพูดคุยกับนักข่าวไทยรัฐเป็นเรื่องคดีรถชนคนตาย และพูดถึงการยกฐานะกรมตำรวจเป็นกระทรวงหรือทบวงฯ ไม่ได้วิจารณ์เกี่ยวกับการโยกย้ายตำรวจ และเมื่อเรียกนักข่าวไทยรัฐสอบถามแล้วก็ยืนยันว่า ไม่ได้ส่งข่าวในลักษณะดังกล่าวเลย”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงมีผลกระทบต่อข้าราชการไม่เฉพาะตำรวจที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชน การเสนอข่าวที่ไม่ถูกต้องสร้างความเดือดร้อนไม่พึงกระทำอย่างยิ่ง”

- ชาวสด ในส่วนของจดหมายจากผู้อ่าน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ การให้สื่อมวลชนสวมหัวรวมกันในยุคคลื่นลูกที่ 3 ยุคข้อมูลข่าวสารนั้นจะมีอิทธิพลมากจนเกิดเผด็จการสื่อมวลชน ในระบบการค้าเสรี”

“ การที่สื่อมวลชนตรวจสอบผู้บริหาร ขอให้เป็นแบบพลเมืองดีร้องจับใจไม่ใช่ว่าใจร้องจับใจแบบที่นักการเมืองฝ่ายค้านตรวจสอบรัฐสภา”

“การบิดเบือนที่หนังสือดังกล่าวกระทำอยู่ขณะนี้ไม่ต่างจากคราวที่มีข่าววิกฤต.ต.เลย ในคราวนั้นเพื่อต่อต้านบุคคลที่จะเข้ารับตำแหน่งประธานศาลฎีกา เขาเสกสรรปั้นแต่งเรื่องขึ้นมาอย่าง

ชนิดรายวันจนผู้คนที่รู้ความจริงพากันแตกตื่นว่า หนังสือพิมพ์สามารถเขียนข่าวโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงเลยหรือ”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ปัญหาที่กำลังคุกรุ่นขณะนี้เป็นเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือส่วนตัว ชาวไผ่ฮ้อยศ ดำเนินไปเพื่อรักษาระบบ กฎเกณฑ์และคุณธรรมในวงการตำรวจหรือเพราะผลักดัน 2 นายพลในสังกัดไม่ได้ องค์กรที่ต่อสู้เพื่อส่วนรวมจำเป็นต้องมีคำอธิบายชัดเจน”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอที่พบจากการตรวจสอบกันเองกรณีไผ่ฮ้อยศ ปรากฏว่า

1. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม 5 ครั้ง (โดยกรุงเทพมหานคร 1 ครั้งและข่าวสด 4 ครั้ง)
2. เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ 7 ครั้ง (โดยมติชน 1 ครั้ง และข่าวสด 6 ครั้ง)
3. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและวิพากษ์วิจารณ์ 1 ครั้ง (โดยข่าวสด)
4. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและชี้ปัญหาจริยธรรม 3 ครั้ง (โดยสยามโพสต์ มติชนและข่าวสดฉบับละ 1 ครั้ง)

4. วิธีการ

วันที่ 16 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว แต่มีการแตกประเด็นว่า

“กองคดีกรมตำรวจ ทำรายงานถึงพล.ต.อ.พจน์ ถึงการพิจารณาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวสร้างความเสียหายให้กับกรมตำรวจ ซึ่งพิจารณาแล้วว่าเข้าข่ายความผิดชัดเจน โดยมีนายตำรวจหลายคนเสนอให้แจ้งความดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั่วประเทศ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางขายทั่วประเทศ”

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาใช้เชิงตีเทียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง และมีการแสดงความลึกถึงต้นตอของข่าวไผ่ฮ้อยศ โดยการให้ภาษาในเชิงตีเทียน ว่า

“ใครโกหก ใครท้าว ใครนั่งเทียนกันแน่”

“สรุปว่าต้นตอข่าวที่ถล่มโจมตีอย่างหูดับดับใหม่นี้เกิดจากมีการวิ่งเต้นขอตำแหน่งให้กับ 2 นายพล พอไม่ได้ก็เลยอวดเดชศักดิ์ดา ทำสงครามข่าวสั่งสอนให้สำนึก กระทั่งอาจจะให้พังกันไปเลย”

ส่วนการแสดงความคิดเห็น คือ

“สรุปว่าต้นตอข่าวที่ถล่มโจมตีเกิดจากมีการวิ่งเต้นขอตำแหน่งให้กับ 2 นายพล มีการเปิดโต๊ะเจรจากับนายบรรหาร เมื่อวันศุกร์ที่ 11 ส.ค. แต่นายบรรหารไม่ยอมรับปาก ส่วนพล.ต.อ.พจน์ กับ 2 นายพล นี้เลิกพูดกันได้ เพราะเคยขอมาเมื่อปีที่แล้วไม่ยอมมาแล้ว เลยเปิดศึกถล่มแหลกมาแล้ว”

- สยามโพสต์ ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นว่า พล.ต.อ.พจน์ กำลังพิจารณาจะฟ้องหนังสือพิมพ์ที่ลงข่าววิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงในข้อหาหมิ่นประมาท โดยจะแจ้งความยังสถานีตำรวจทั่วประเทศด้วย

- มติชน ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นว่า พล.ต.อ.พจน์ กำลังพิจารณาเตรียมฟ้องหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งที่ลงข่าววิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการขังใจว่าจะดำเนินการอย่างไร

วันที่ 17 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ในส่วนของข่าวใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุมนำเสนอภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ดูเหมือนในใจจริง ๆ ที่ไม่ใช่ไผ่ยกเมฆ ไม่ใช่ไผ่อัปยศนั้น คนที่ขึ้นเป็นรองอ.ตร.น่าจะเป็น พล.ต.ท.พรรคดี ดุรงค์วิบูลย์”

“ข่าวโจมตีนายบรรหาร กับพล.ต.อ.พจน์ อย่างถล่มทลายนั้น คงเป็นที่กระจ่างชัดแล้วว่าเป็นมาอย่างไรและจุดประสงค์เพื่ออะไร เมื่อไม่ยอมสนองตามคำขอเลยล่อชะงัดใหญ่”

- มติชน ในส่วนของคอลัมน์ เขี้ยว ถลาลม ใช้ภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง กระทบกระแทก แดกดัน ว่า

“สื่อมวลชนหาได้หมายความว่า จะทรงอิทธิพลในทางต่ำ ถ้าสื่อยังน่าเน่า ประเทศนี้เน่าเศร้า เพียงไหน”

“เก้าอี้.ตร.เป็นของสาธารณะ คนที่จะขึ้นมา นั่งย่อมไม่ควรก่เพวราก คนทำหน้าที่พิมพ์ซึ่ง ตรวจสอบวิพากษ์วิจารณ์คนอื่นยังไม่อาจก่เพวรากเช่นกัน”

วันที่ 18 สิงหาคม 2538

- กรุงเทพธุรกิจ ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 19 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ในส่วนของข่าว ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าวและมีการตกแต่ง ประเด็น ไปถึงการลอบยิงรถขนส่งหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐที่จ.ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งยังไม่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของคนขับรถหรือเกี่ยวข้องกับข่าวเฝ้าปยศ

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“เพิ่งรู้ว่า หนังสือพิมพ์บางฉบับก็ทำโรงน้ำแข็งควบคู่กันไปด้วย นิยายเรื่องนี้มันมั่วเสียจน จับต้นชนปลายไม่ถูก แต่ที่รู้แน่ๆ ก็คือ เราได้เห็นเสียโรงน้ำแข็งตัวจริงในวงการหนังสือพิมพ์แล้ว”

วันที่ 21 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ข่าวเฝ้าปยศ บนหน้ากระดาษของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไล่ไปที่ละถ้อยคำที่ละบรรทัด มีเนื้อหาข้อมูลหรือไม่ หรือเติมไปด้วยอารมณ์เกรี้ยวกราด แต่หาเนื้อหาแทบไม่พบ”

วันที่ 23 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง และมีการแตกประเด็น โดย การใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ขอชมว่าไทยรัฐเก่งมาก ที่เอาคำว่าเหนื่อยห้อยเท้าไปโยงกับเรื่องไผ่แดงตั้งโยกย้าย ระดับนายพล เขาเอาไปผูกให้สมประโยชน์สมประสงค์ สมความต้องการของเขา ขอใช้คำว่าทุเรศกับการที่ไทยรัฐนำเรื่องนี้มาโยงกันได้”

ส่วนการแตกประเด็นเป็นเรื่องของพ.ต.ท.วีระ วัฒนชัยนันท์ จะยื่นฟ้องหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในข้อหาหมิ่นประมาท นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่พล.ต.อ.พจน์มอบหมายให้ ผบก.สารนิเทศ ยื่นหนังสือต่อนายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือพิจารณาจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

วันที่ 24 สิงหาคม 2538

- **ข่าวสด** ในส่วนของข่าว ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมี การแตกประเด็นว่า สมาคมนักข่าวนัดประชุมกรรมการบริหารและกรรมการจรรยาบรรณ เพื่อพิจารณาจรรยาบรรณของไทยรัฐในวันที่ 2 ก.ย.

นอกจากนี้ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการลอบยิงรถส่งหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐ ซึ่งตำรวจสรุปประเด็นว่าเป็นเรื่องผู้สาว

- **ข่าวสด** ในส่วนของสติปัสจากสนามข่าว ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“การที่ไทยรัฐเขียนว่าฆ่าแหละกรมตำรวจผู้ไร้คุณธรรม แต่คนเข็ปค้ำว่าคุณธรรมเขาเข้าใจหรือเปล่า พุดอีกอย่างเอาไปแปลอีกอย่าง มันบ้าสิ”

“ขอใช้คำว่าทุเรศกับการที่ไทยรัฐนำเรื่องคำให้สัมภาษณ์เรื่องรถชนคนตายและยกฐานะกรมตำรวจเป็นทบวงฯ มาโยงกับการโยกย้ายนายพลตำรวจได้”

- ข่าวสด ในส่วนของจดหมายจากผู้อ่าน ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“การแข่งขันของผู้ผลิตจะทำให้ผู้บริโภคได้ประโยชน์ เช่นเดียวกันสื่อมวลชนต้องตรวจสอบกันเอง จะมาอ้างว่าประชาชนคอยตรวจสอบก็พอแล้วไม่ได้ เพราะประชาชนอยู่ไกลแหล่งข่าว แทนที่จะตรวจสอบ กลับจะเป็นถูกจูงจมูกไปด้วยมากกว่า อย่าให้คนอื่นมาว่าเสมอว่าแมลงวันย่อมไม่ตอมแมลงวัน”

- ข่าวสด ในส่วนของคอลัมน์ชกไม่มีมุม ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ปัญหาที่กำลังคุกรุ่นขณะนี้เป็นเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือส่วนตัว ชาวไผ่ฮัปปี้สด ดำเนินไปเพื่อรักษาระบบ กฎเกณฑ์และคุณธรรมในวงการตำรวจหรือเพราะผลักดัน 2 นายพลในสังกัดไม่ได้ องค์การที่ต่อสู้เพื่อส่วนรวมจำเป็นต้องมีคำอธิบายชัดเจน”

วันที่ 28 สิงหาคม 2538

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ ถ้าไม่มีอะไรพลิกลือกันวัน-พรุ่งนี้ เราคงได้เห็นโฉมหน้าบัญชีรายชื่อแต่งตั้งโยกย้ายนายพลสี่กา ก็อันจะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า ตำรวจ กับ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ใครกันแน่ที่พูดเท็จ”

สรุปวิธีการตรวจสอบ ได้ว่า วิธีการตรวจสอบที่พบจากการตรวจสอบกันเองกรณีไทยรัฐ เสนอข่าวไผ่ฮัปปี้สด ปรากฏว่า

1. การใช้ภาษา

1.1 ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว 8 ครั้ง (โดยสยามโพสต์ มติชนและกรุงเทพธุรกิจ ฉบับละ 1 คน และข่าวสด 5 ครั้ง)

1.2 สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง 9 ครั้ง (โดยข่าวสด)

1.3 สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง 1 ครั้ง (โดยมติชน)

2. การแตกประเด็น 5 ครั้ง (โดยข่าวสด 3 ครั้ง สยามโพสต์และมติชน ฉบับละ 1 ครั้ง) ในประเด็นต่าง ๆ ว่า

2.1 มีนายตำรวจหลายนายเสนอให้แจ้งความดำเนินคดีกับนสพ.ไทยรัฐทั่วประเทศ เพราะมีการวางขายทั่วประเทศ

2.2 พล.ต.อ.พจน์ กำลังเตรียมฟ้องหมิ่นประมาท

2.3 การลอบยิงรถขนส่งหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐที่ประจำวชิรชัย ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของคนขับรถหรือเกี่ยวกับข่าวเฝ้าภัย

2.4 ตำรวจสรุปประเด็นการลอบยิงรถขนส่งหนังสือพิมพ์ว่าเป็นเรื่องผู้สาว

3. ความลึกของข้อมูล 2 ครั้ง (โดยข่าวสด) ซึ่งระบุว่าต้นตอข่าวที่ไทยรัฐเสนอมาจากภารกิจเดินขอตำแหน่งให้กับ 2 นายพล แต่ไม่สำเร็จ

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เรื่องการย้ายตำรวจที่ผ่านมาทุกปีไทยรัฐถูกต่อว่ามาก ซึ่งก็ยอมรับว่าอาจเป็นความจริงที่เราเสนอข่าวโดยอคติ แต่ครั้งนี้รับรองว่าเป็นการวิพากษ์วิจารณ์อย่างถูกต้อง ที่เห็นได้ชัดคือ พล.ต.อ.พจน์ บุญยะจินดา อธิบดีกรมตำรวจโดนปลดเพราะเอาพรรคพวกตัวเองเข้ามามาก ในการย้ายก็มีการเรียกร้องเงินทอง เราจึงเขียนข่าวนี้ขึ้นดักหน้าเพราะเราก็มีแหล่งข่าวอยู่ในกรมตำรวจเหมือนกัน แต่พอมีเรื่องกลับไม่มีใครกล้าออกมาต่อสู้อด้วย แถมกล่าวหาว่าเราฝากเด็กไม่ได้ ก็ต้องขอลายย้อนกลับไปว่ามีใครบ้างที่ไม่ฝากเด็ก อย่างไรก็ตามยืนยันว่าการเสนอข่าวตำรวจไทยรัฐยืนอยู่ข้างประชาชนเสมอ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรเรามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พุดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอดโดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคติก็คือ “เราไม่ได้รับกับคน เรารับกับความไม่ดี ความไม่

ถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

การเป็นหนังสือพิมพ์ไม่ใช่ว่าจะสามารถทำอะไรได้ทุกอย่าง ผูกเด็กไม่ได้แล้วพาลหาเรื่องเขียนข่าวขึ้นมาเองโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงซึ่งทำไม่ถูก และในที่สุดเมื่อประกาศโยกย้ายนายพล ตำรวจออกมาก็ไม่ได้เป็นไปอย่างที่ไทยรัฐเสนอ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือ ละเมิดจรรยาบรรณของการเป็นสื่อ

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลักคือการเสนอข่าวที่ไม่มียอคติกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และเป็นข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสิน

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้

หนังสือพิมพ์มติชน

เรามีนโยบายที่ชัดเจนว่าเราต้องตรวจสอบสื่อด้วยตัวเอง แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องไปตีเตียนค้อนขอใครเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือเราก็ได้ เพียงแต่เราเสนอข่าวไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ถ้าอ่านดี ๆ จะเห็นว่าในเนื้อหาของมติชนจะไม่ค่อยใส่สีตีหมึก เราได้มาอย่างไรก็เสนอไปอย่างนั้นภาษาจะเรียบ ๆ ง่าย กรณีไผ่ดำจริงก็เหมือนกันเราเสนอข่าวไปตามที่นักข่าวสัมภาษณ์มาจะว่าไม่เป็นการตรวจสอบก็ได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก้าวไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบตัวเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายื่น ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่ตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบยืนยันว่าสิ่งที่วิจารณ์และนำเสนอไปเกี่ยวกับข่าวไผ่ดำปยศทำถูกต้องแล้ว เพราะผลที่สุดพล.ต.อ. พจนันท์ บุนนยะจินดา ก็ถูกปลดจากเก้าอี้อธิบดีกรมตำรวจ ขณะที่หนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างหนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็มองว่าเป็นการเตือนเพื่อนให้รู้ถึงความผิดพลาด และเพื่อเรียกร้องความถูกต้อง ไม่ใช่เมื่อเป็นหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่แล้วจะใช้อิทธิพลได้ทุกอย่าง หรือฝากเด็กไม่ได้แล้วพาล

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบตนเอง ให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวกายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีกว่า และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 8 นักบาสเกตบอลทีมชาติอุรุกวัย
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 10 ม.ค.39
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข ความจริงไม่ได้เล่าอย่างที่ไทยรัฐเสนอ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การตกแต่งประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
10/1/39 ข่าวสด	*				*			2	*		หยุดไปเลยๆ โดยข่าวสดสรุปว่า น้องแว่นไม่ถูกริไทร์แน่นอน
11/1/39 ข่าวสด	*						*	1	*		
12/1/39 ข่าวสด	*						*	2			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระตบกระแทกแตกคั้น หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 8 นักบาสเกตบอลทีมชาติภูฏาน

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของไทยรัฐ

เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2539 บนหน้าแรกส่วนกีฬาของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้ลงข่าวเกี่ยวกับ น.ส.สิริรัตน์ ยนโยธินกุล นักบาสเกตบอลหญิงทีมชาติไทย โดยในเนื้อข่าวระบุว่า ได้รับความเปิดเผยจากอาจารย์ผู้ดูแลโครงการนักศึกษาใหม่ที่เข้าเรียนโดยวิธีพิเศษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่า น.ส.สิริรัตน์ ยนโยธินกุล นักบาสเกตบอลหญิงทีมชาติไทยคนดังกล่าว ซึ่งศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 1 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผลการเรียนเทอมแรกอ่อนมากแค่ 1.96 และในเทอม 2 ก็ไม่ได้มาเรียนเลย ทางอาจารย์แนะนำให้ดรอปการเรียนไว้ก่อนก็ไม่ยอมและไม่ยอมไปเรียนด้วย และอาจารย์ให้ส่งรายงานก็ไม่ยอมทำ ทำให้โอกาสที่จะภูฏานมีมากกว่า 90% จากนั้นไทยรัฐก็ไม่ได้ลงข่าวดังกล่าวอีกเลย

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐโดยวันที่ 10 มกราคม 2539
 - ข่าวสด ได้นำเสนอข่าวในหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ศรสามสาวไวยข่าวมั่วภูฏาน”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดตรวจสอบข้อเท็จจริงของข่าวโดยสอบถามไปทางมหาวิทยาลัยทราบว่า เหตุการณ์ยังไม่รุนแรงตามที่ไทยรัฐเสนอ

การนำเสนอ

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า
 - “ไม่มีอาจารย์ของมหาวิทยาลัยคนใดบอกว่าเป็นผู้ให้ข่าวกับสื่อมวลชน”
 - “น.ส.สิริรัตน์ ได้เกรดเฉลี่ยต่ำมากจริง แต่ยังไม่ถึงขั้นภูฏาน”

วิธีการ

- ชาวสด ใช้ภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงกับก้าวร้าว และมีการเพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับระบบการให้เกรดเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยในเรื่องของการใช้ภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน ว่า

“ไวยหนังสือพิมพ์ลงข่าวมั่ว ศรารามสาว สิริรัตน์ ยนต์โยธินกุล จะถูกรื้อไทร์เพราะเกรดเฉลี่ยไม่ถึง”

ส่วนการเพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับระบบการให้เกรดเฉลี่ย คือ

“การเรียนในเทอมแรกยังไม่นำมาพิจารณาแต่จะนำไปรวมกับผลการเรียนเทอม 2 ซึ่งถ้าต่ำกว่า 1.5 จะถูกรื้อไทร์ทันที แต่ถ้าไม่ถึง 2.00 จะอยู่ในสภาพวอร์นนิ่งครั้งที่ 1 และเทอมถัดไปถ้ายังไม่ถึง 2.00 อีก ก็จะถูกอยู่ในสภาพวอร์นนิ่งครั้งที่ 2 และเทอมต่อมาถ้ายังไม่ถึง 2.00 จะมีโอกาสได้เรียนอีกเทอมโดยอยู่ในสภาพ “โปรเบชัน” หรือวิथाทัณฑ์ อย่างไรก็ตามถ้าระหว่างอยู่ในสภาพวอร์นนิ่งหรือโปรเบชัน แต่นักศึกษาสามารถทำเกรดเฉลี่ยได้ถึง 2.00 ก็จะมีสภาพปกติ หากเทอมถัดไปเกรดไม่ถึงอีกก็เริ่มนับวอร์นนิ่งใหม่ เพราะฉะนั้นกรณีของน.ส.สิริรัตน์ยังถือว่าห่างจากการรื้อไทร์ อีกมาก เพราะเพิ่งอยู่เทอมแรกปี 1 เท่านั้น”

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ชาวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีการเสนอข่าว น.ส.สิริรัตน์ ยนต์โยธินกุล นักบาสเกตบอลทีมชาติ ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่า เป็นการเสนอข่าวที่ร้ายแรงเกินไป โดยลักษณะเนื้อหาที่เป็นการตรวจสอบครั้งแรกเป็นข่าวหน้า 1 วันที่ 10 มกราคม 2539 ซึ่งการนำเสนอเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมใน 2 ประเด็น ส่วนวิธีการที่ใช้ในการเปิดประเด็นนั้น ในเรื่องของการใช้ภาษา ทางหนังสือพิมพ์ชาวสดใช้ภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์บ้าง แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง นอกจากนี้ยังมีการให้ประเด็นเพิ่มเติมเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการให้เกรดเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วย

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ชาวสดได้เปิดประเด็นการตรวจสอบไปแล้วเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2539 จากนั้นหนังสือพิมพ์ชาวสดก็ได้นำเสนอข่าวในลักษณะที่มีการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ต่ออีก 2 วัน ดังนี้

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 11 มกราคม 2539

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 เป็นพาดหัวรองว่า “ศรรามสาวดังอีก เขาวชนเด่นรับโล่ เติ้ง วันเด็ก ช้าถ่ายแบบเงินล้าน ศรรามหนุ่มหวังโดนข่าวมัวร์ไทร์”

วันที่ 12 มกราคม 2539

- ข่าวสด เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “สาวมธ.รุมด่าข่าวกู แวนรีไทร์”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้ในการตรวจสอบ ทั้งหมด 3 ครั้ง ปรากฏว่า เป็นข่าวทั้ง 3 ครั้ง

3. การนำเสนอ

วันที่ 11 มกราคม 2539

- ข่าวสด เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“ขอให้หนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบในการรายงานข่าว จะต้องมีการหาและตรวจสอบ ข้อมูลให้ถูกต้องก่อนนำเสนอเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด”

วันที่ 12 มกราคม 2539

- ข่าวสด ชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“คนทำข่าวเขียนข่าวขึ้นมาเองทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ผู้ตกเป็นข่าวและสถาบัน”

“ไปสัมภาษณ์อาจารย์ในมหาวิทยาลัยแต่ไม่ได้ลงชื่ออาจารย์ ทำให้ข่าวไม่น่าเชื่อถือ เหมือนการนั่งเทียนเขียนข่าวเองมากกว่า”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบกันเองกรณี น.ส.สิริรัตน์ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม 1 ครั้ง และเป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม 2 ครั้ง โดยการชี้ปัญหาจริยธรรมนั้นจะเป็นการชี้เรื่องความถูกต้องของการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์

4. วิธีการ

วันที่ 11 มกราคม 2539

- ข่าวสด ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการเพิ่มเติมประเด็นที่ได้
รับคัดเลือกให้เป็นเยาวชนดีเด่น และถ่ายแบบรถจักรยานยนต์ ได้รับคำตอบแทนหลายล้านบาท

วันที่ 12 มกราคม 2539

- ข่าวสด ใช้ภาษาในเชิงตีเนียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนบ้าง แต่ไม่ถึงกับก้าวร้าวรุนแรง
ว่า

“จวกยับหนังสือพิมพ์บางฉบับกู่ข่าวถูกริไทร์”

“สงสัยว่าข่าวแบบนี้ออกมาได้อย่างไร เพราะไม่เป็นความจริงแม้แต่ร้อยละ
ให้น้องแว่นได้รับความอับอายมากกว่า อีกทั้งทำให้สถาบันเสื่อมเสียชื่อเสียง และอยากรู้เหมือน
กันว่าที่ไปสัมภาษณ์อาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นอาจารย์ท่านใดแน่ เพราะในข่าวไม่ได้ลงชื่อ
อาจารย์เลย จึงเห็นว่าข่าวนี้ไม่น่าเชื่อถือเลย ยิ่งดีที่ข่าวสดนำข้อเท็จจริงมาเปิดเผยให้ประชาชน
ได้รับทราบ โดยเฉพาะขั้นตอนการถูกริไทร์จากมหาวิทยาลัยโดยละเอียด ทำให้คนอ่านไม่ตื่นไปกับ
ข่าว”

สรุปวิธีการ ได้ว่า วิธีการตรวจสอบกันเองกรณีนี้พบว่า จะใช้ภาษาทั้งที่เป็นภาษาเรียบ
ง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และ ใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์บ้างแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
นอกจากนี้ยังมีการแตกประเด็นเพิ่มเติมด้วย

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กรณีของน้องแว่นคนที่ให้ข่าวก็คืออาจารย์ของธรรมศาสตร์ เพียงแต่ไม่มีการยืนยันชื่อ
แหล่งข่าว ที่ไทยรัฐตัดสินใจเสนอข่าวนี้ครั้งแรกทางหน้ากีฬา เพราะน้องแว่นเป็นคนของสังคม
เป็นนักกีฬาทีมชาติที่กำลังดังในขณะนั้น แต่มีผลการเรียนต่ำจริง ๆ เรา ก็ลงในลักษณะช่วยเหลือ
ไม่ให้ถูกริไทร์ เพราะที่เราลงไปเท่ากับเป็นการเตือนว่าการเรียนก็มีความสำคัญ จะทิ้งไม่ได้ ไม่ได้

มีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือทำลายอนาคต แต่ก็ยอมรับว่าเราก็ผิดพลาดเพราะคนทำข่าวไม่รู้
ลึกเรื่องระบบของมหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรมาฉันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่า
หนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไป
ตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอด
โดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบ
เหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคนดีก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรารบกับความไม่ดี ความไม่
ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้า
เราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้
ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ
ของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึง
มองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความ
เสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการสื่อ

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพราะนโยบายหลักคือการเสนอข่าวที่ไม่
มีอคติกับคนทั่วไป ด้วยความเป็นกลางให้มากที่สุดถ้าเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็น

ข่าวที่น่าสนใจ ส่วนจะพิจารณาว่าข่าวไหนควรได้รับการเชื่อถือหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับคนอ่านเป็นผู้ตัดสินใจ

หนังสือพิมพ์มติชน

เรามีเหตุผลที่เราไม่ตรวจสอบกรณีที่ไทยรัฐเสนอข่าวน้องแว่น ถึงแม้เราจะมึนโง่ที่ชัดเจนว่าเราต้องตรวจสอบสื่อด้วยตัวเองก็ตาม เราก็ไม่จำเป็นต้องไปตีเคาะก่อนขอใครเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือเราก็ได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจ่งครึม หรือส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายื่น ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เรารู้ว่าไม่ตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุป การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบยืนยันว่าการเสนอข่าวน้องแว่นไม่ได้มีเจตนาที่จะทำลายแต่เป็นการเตือนให้เห็นความสำคัญของการเรียน แต่ทั้งนี้ก็ยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของคนทำข่าวที่ไม่รู้ระบบของมหาวิทยาลัย ขณะที่หนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างหนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็มองว่าเป็นการเตือนเพื่อนให้รู้ถึงความผิดพลาด และเพื่อเรียกร้องความถูกต้อง

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง ให้เหตุผลดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวก่ายแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจริง ๆ
2. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีก่อน และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
3. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า
4. ไม่จำเป็นต้องชี้ว่าใครไม่มีความรับผิดชอบโดยการค่อนข้างอดหรือดีเตียนใคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ ๑ ใหม่ เจริญปุระ
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด มติชน และ กรุงเทพมหานคร วันที่ 17 ก.ค.๓๑
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข การเสนอข่าวที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
17/7/๓๑ ข่าวสด	*				*	*		1	*		หยุดไปเลยๆ
มติชน	*				*			1	*		
กรุงเทพมหานคร	*					*	*	1			
กรุงเทพมหานคร			*			*	*	๓	*		
18/7/๓๑ ข่าวสด		*				*	*	1			
สยามโพสต์			*			*		1			
วิญจักร			*			*		1			
มติชน	*					*	*	1	*		
ผู้จัดการ			*			*	*	2	*		
19/7/๓๑ มติชน		*				*	*	2			

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การตกแต่งประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
19/7/39 มติชน			*				*	1			
แนวหน้า			*			*	*	2			
20/7/39 สยามโพสต์	*						*	1			
สยามโพสต์				*		*	*	2			
มติชน	*						*	1			
แนวหน้า	*						*	1			
21/7/39 แนวหน้า			*			*	*	3			
22/7/39 กรุงเทพธุรกิจ			*			*	*	3			
23/7/39 มติชน			*			*		2			
25/7/39 ข่าวสด			*			*	*	2			
27/7/39 ข่าวสด				*		*	*	2			
30/7/39 ข่าวสด				*		*	*	1			

หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

2. ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีความ แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง

3. ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทบกระแตกแตกคั้น หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 9 ชาวใหม่ เจริญปุระ

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สืบเนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2539 ได้นำเสนอภาพและข่าวของ ชาวใหม่ เจริญปุระ เป็นข่าวพาดหัว บนหน้า 1 ว่า “ เสือป่าครางฮือ ภาพสยิว นางเอกคนดัง ” ส่วน เนื้อหาของข่าวกล่าวโดยสรุปว่า ศิลปินนักร้องสาวสวยเสียงแหบเสน่ห์รายหนึ่ง สังกัดค่ายเทปยักษ์ ใหญ่ และมีเครดิตเป็นนางเอกละครโทรทัศน์กล้าหาญชาญชัยเปลื้องผ้าเป็นนางแบบถ่ายรูปนู้ดได้ เป็นอัลบั้มลับเฉพาะ โดยมีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเพื่อนดาราดูหลายคน สรุปได้ว่า เพราะวัน นั้นเจ้าตัวอยู่ในอาการเมาจนขาดสติยังคิด อย่่างไรก็ตามในการลงข่าววันแรกหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ ได้ระบุชื่อนางแบบสาวแต่อย่างไร

ในวันเดียวกัน หนังสือพิมพ์ข่าวสด กรอบข่ายก็นำเสนอภาพและข่าวของใหม่ โดยเนื้อหาจะเป็น การต่อต้านการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ด้วยการสัมภาษณ์ดาราดู และผู้เกี่ยวข้อง กับ ใหม่เช่นกัน แต่นำภาพของใหม่ที่ตีพิมพ์ในหนังสือไทยรัฐมาลง

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสด มติชน และกรุงเทพธุรกิจเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐโดย

วันที่ 17 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เสนอเนื้อหาในรูปแบบของข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ใหม่ เจริญปุระ ฟ้องกลับ รูปโป๊-ประจาน บินกลับไทยป้องศักดิ์ศรี ถ่ายส่วนตัว-ถูกฉกฟิล์ม แม้อีกกันหึงเหตุหึงหวง”

- มติชน เสนอเป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “ดาราดังเตรียมฟ้องตัวการแพร่ภาพฉาว”

- กรุงเทพธุรกิจ เสนอในรูปแบบข่าวในหน้า 16 โดยพาดหัวว่า “ นู้ดลับดาราดู : หนังสือพิมพ์ข้ามเส้นสิทธิส่วนบุคคล ”

- กรุงเทพมหานคร เสนอในคอลัมน์จับกระแส หน้า 16 โดย จอกอ หัวเรื่องว่า “สัญชาติแมลงวัน”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : การเสนอข่าวที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

การนำเสนอ

- **ข่าวสด** เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และแก้ไขเพิ่มเติม ว่า
“รูปดังกล่าวเป็นการถ่ายเล่นในครอบครัว ไม่สมควรนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะที่มีเจตนาประจานและเสียดสี”

- **มติชน** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ภาพดังกล่าวเป็นการถ่ายเล่นในครอบครัวแต่ร้านถ่ายรูปนำมาเผยแพร่”

- กรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เป็นข่าวเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดย ในส่วนของการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“หากมองในแง่จรรยาบรรณของสื่อมวลชนแล้วไม่จำเป็นต้องขึ้นหน้า 1”

“การลงภาพประกอบมากถึง 3 ภาพ ส่อให้เห็นถึงเจตนาที่ไม่เป็นธรรมต่อทั้งผู้อ่านและผู้ตกเป็นข่าว”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ข้ามเส้นสิทธิส่วนบุคคล”

- กรุงเทพมหานคร ในส่วนของคอลัมน์จับกระแส เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมองว่าข่าวนี้เป็นงานข่าวปกติไม่มีวัตถุประสงค์อะไรพิเศษ เป็นเพียงการแก้ตัว”

“บทบาทการเสนอข่าวในฐานะกระจกสะท้อนสังคมของไทยรัฐดำเนินไปด้วยความถูกต้องในหน้าที่และจริยธรรมของสื่อมวลชนหรือไม่”

“เรื่องนี้ไม่เป็นเพียงการละเมิดสิทธิสตรี ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นความวิปริตของคนในกองบก.ไทยรัฐ”

วิธีการ

- **ข่าวสด** ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าวและมีการแตกประเด็นในเรื่องของการฟ้องร้องถ่ายรูป (เป็นการเปิดเผยของนายไพฑูริย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ บริษัทแกรมมี่ฯ)

- **มติชน** ใช้ภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นไปถึงผลกระทบเรื่องการออกเทปเพลงชุดใหม่ของ ใหม่ เจริญปุระ ที่กำลังจะวางแผนจำหน่าย

- **กรุงเทพธุรกิจ** ในส่วนที่เป็นข่าวใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- **กรุงเทพธุรกิจ** ในส่วนที่เป็นคอลัมน์ ใช้ภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง กระแทกแตกดัน และใช้ถ้อยคำในเชิงที่สื่อไปในทางหยาบคาย ว่า

“งานชิ้นหนึ่งมีการเตรียมกันมาแล้วว่าสัปดาห์ กลายเป็นงานข่าวปกติของไทยรัฐที่ดูเหมือนไม่ปกติ โดยเฉพาะในยามที่ความเสื่อมทราม ความวิปริตทางเพศกำลังครอบงำสังคมอยู่ขณะนี้”

“การตีพิมพ์ภาพ-ข่าวของดาราคณหนึ่งที่มีรูปร่างหน้าตาละม้ายใหม่ เจริญปุระ โดยระบุว่า เป็นภาพลับเฉพาะที่เจ้าตัวถ่ายไว้และมีได้มีจุดประสงค์เพื่อการเผยแพร่ต่อสาธารณชนนั้นไม่เป็นเพียงการละเมิดสิทธิสตรี ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเท่านั้น หากยังเป็นการสะท้อนให้เห็น “ รสนิยมทราม ” ของทุกคนในกองบรรณาธิการไทยรัฐ ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกและตีพิมพ์ภาพข่าวนี้ด้วย”

“ แม้ปรากฏการณ์นี้จะสะท้อนความเป็นไทยรัฐในฐานะสื่อมวลชนที่มุ่งตลาดล่างๆ จึงกดดันให้น้ำหนักแก่การปลุกเร้าความรู้สึกในระดับสัญชาตญาณเถื่อน ซึ่งมีความารมณ และความรุนแรงเป็นเกณฑ์”

“ การเสนอภาพและคำบรรยายในลักษณะยั่วยุคมารมณณ์ เป็นการบ่งบอกความวิปริตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาพและข่าวในประเทศไทยรัฐ”

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสด มติชน และกรุงเทพธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับแรกที่ตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในการเสนอข่าวและภาพชุดของใหม่ โดยมองว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งนี้ลักษณะเนื้อหาที่แสดงถึงการตรวจสอบครั้งแรก เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2539 นั้น เป็นข่าว 3 ครั้ง และเป็นคอลัมน์ประจำ 1 ครั้ง (โดยกรุงเทพธุรกิจ) ซึ่งการนำเสนอ มีทั้งการแก้ไขเพิ่มเติม การวิพากษ์วิจารณ์และการชี้ปัญหาจริยธรรม ส่วนวิธีการในส่วนที่เป็นข่าวจะใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว ขณะที่ส่วนที่เป็นคอลัมน์จะใช้ภาษาที่ค่อนข้างก้าวร้าวรุนแรง

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 18 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษหน้า 1 ในหัวเรื่อง “ใหม่ เจริญปุระ เหยื่อของใคร”

- สยามโพสต์ เสนอในคอลัมน์เสียบซึ่งหน้า โดยต้อย ต้นโพธิ์ ในหัวเรื่อง “โชคร้ายของใหม่”

- วัฏจักรรายวัน เสนอในคอลัมน์ปากท้องชาวบ้าน โดยวีระ ธีรภัทร ในหน้า 2 หัวเรื่อง “กรณีใหม่ เจริญปุระ”

- มติชน เสนอในลักษณะของข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “รุจน์ วอนใหม่ สู้ความจริง เคลียร์ตัวเองเรียกศักดิ์ศรีคืน”

- ผู้จัดการรายวัน เสนอในคอลัมน์คนในยุคทศจักร โดยสุรวิชัย วีรวรรณ หน้า หัวเรื่อง “อำนาจ”

วันที่ 19 กรกฎาคม 2539

- มติชน เสนอบทบรรณาธิการ หน้า 2 ในหัวเรื่อง “สิทธิของบุคคลที่จะไม่เป็นข่าว-ภาพ นสพ.”

- มติชน เสนอบทความพิเศษโดย ศ.สุกัญญา สุกบรรทัด หน้า 2 หัวเรื่อง “ปฏิกริยา กรณีใหม่ เจริญปุระ : หนังสือพิมพ์” ใครจะเป็นเหยื่อรายต่อไป?”

- แนวหน้า เสนอบทบรรณาธิการ หน้า ในหัวเรื่อง “จรรยาบรรณที่หุดหาย”

วันที่ 20 กรกฎาคม 2539

- สยามโพสต์ เสนอแถลงการณ์ของสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย เรื่อง “การเสนอข่าว ล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน” ในคอลัมน์ บนความเคลื่อนไหว โดย แจงวรรณ คดีบรรณ

- สยามโพสต์ เสนอจดหมายจากผู้อ่านในคอลัมน์ไฟกัศจรรย์ฉบับนี้ ในหน้าบันเทิง ตอบ โดยขวัญพัฒน์ ในหัวเรื่อง “จากใจแฟนใหม่ เจริญปุระ”

- มติชน เสนอข่าวล้อมกรอบหน้าใน โดยพาดหัวว่า “สนช.ร้องเลิกระวางนักข่าว-เดือน ละเมิดสิทธิ”

-แนวหน้า เสนอข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “สมาคมนักข่าวฯ ปลุกจิตสำนึกสื่อ ยุติขาย สิ่งลามก”

วันที่ 21 กรกฎาคม 2539

- แนวหน้า เสนอในคอลัมน์ สำนักข่าวแวนววม โดย ก้องแก้ง ในหัวเรื่อง “นรกไร้ พรหมแดน”

วันที่ 22 กรกฎาคม 2539

- กรุงเทพธุรกิจ เสนอในคอลัมน์เวทีวิพากษ์ โดยอารี แทนคำ ในเซกชั่นจุดประกาย เรื่อง “แจ้ว ริมจ่อ อ่านคอลัมน์นี้หน่อย”

วันที่ 23 กรกฎาคม 2539

- มติชน เสนอในคอลัมน์ เขียวถล่ม หน้า 13 ในหัวเรื่อง “สื่อลามก”

วันที่ 25 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เสนอในคอลัมน์ ถกแถลงโดยวณิช จรุงกิจอนันต์ หน้า 31 ในหัวเรื่อง “แมลงวัน ตอมแมลงวัน”

วันที่ 27 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เสนอจดหมายจากผู้อ่านในคอลัมน์ ชุมทางปัญหา โดยคาน คอดิน หน้า 6 ในหัวเรื่อง “กรณีใหม่”

วันที่ 30 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เสนอจดหมายจากผู้อ่านในคอลัมน์ ชุมทางปัญหา โดยคาน คอดิน หน้า 6 ในหัวเรื่อง “กรณีใหม่”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรณีใหม่ เจริญปุระ มีทั้งสิ้น 22 ครั้ง ดังนี้

1. ข่าว 7 ครั้ง (โดย มติชน 3 ครั้ง ข่าวสด กรุงเทพธุรกิจ สยามโพสต์ และ แนวหน้า ฉบับละ 1 ครั้ง)

2. บทความ หรือสัปดาห์พิเศษ 2 ครั้ง (โดย ข่าวสดและมติชน)

3. คอลัมน์ 10 ครั้ง (โดยกรุงเทพธุรกิจ มติชน และแนวหน้า ฉบับละ 2 ครั้ง , สยามโพสต์ วัฏจักร ผู้จัดการ ข่าวสด ฉบับละ 1 ครั้ง)

4. จดหมายจากผู้อ่าน 3 ครั้ง (โดย ข่าวสด 2 ครั้ง และสยามโพสต์ 1 ครั้ง)

3. การนำเสนอ

วันที่ 18 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดย การวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ ประเด็นที่ว่าผู้ที่เป็นแบบในภาพเป็นบุคคลสาธารณะ แต่มาโพสต์ทำในลักษณะนี้มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไรขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน”

“ใหม่ตกเป็นเหยื่อของการประจานอย่างไม่น่าให้อภัย”

“การนำภาพส่วนตัวมาตีพิมพ์เป็นเรื่องที่ไม่ดี ไม่ถูกต้องและเป็นการข่มขู่ทางกามารมณ์ เห็นเพศหญิงซึ่งเป็นเพศแม่เป็นสินค้า คิดแต่จะเพิ่มยอดขายไม่ได้ระมัดระวังการตีพิมพ์ภาพ ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมเท่ากับทำลายศักดิ์ศรีลูกผู้หญิง ถึงแม้หนังสือพิมพ์จะขายดีในช่วงที่มีการลงภาพเหล่านี้ต่อไปยอดขายก็ต้องตกแน่นอนเพราะคนหมดศรัทธา”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“การนำภาพมาลงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของเจ้าของภาพ หากต้องการตีพิมพ์ก็ควรขออนุญาตก่อนไม่ใช่ถือสิทธิว่ามีภาพแล้วจะลงก็ได้”

“ สมาคมหรือองค์กรที่ดูแลสื่อมวลชนน่าจะมีการตรวจสอบการกระทำนี้เพราะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม”

“หนังสือพิมพ์น่าจะสำนึก กในหน้าที่ของตนเอง เพราะรูปที่นำมาลงเป็นภาพที่ไม่เหมาะสม”

- สยามโพสต์ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หนังสือพิมพ์ไทยรัฐคงถือว่า หมากัดคนไม่เป็นข่าว แต่คนกัดหมาคือข่าว ดังนั้นการที่ใหม่เป็นคนที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ ไม่ว่าจะทำอะไรก็เป็นข่าวได้ทั้งนั้น ซึ่งถ้าในกรณีเดียวกันแต่เป็นผู้หญิงธรรมดาที่ไม่มีใครรู้จัก มาโพสต์ทำถ่ายรูปเหมือนใหม่แล้วตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ก็คงไม่มีอะไรเกิดขึ้น”

- วัฏจักรรายวัน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ข่าวที่ออกมามีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องของการเรียกร้องหาจริยธรรม จรรยาบรรณ แต่คิดว่าทางกองบก.ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐคงมีการถกเถียงกันภายในเป็นที่เรียบร้อยแล้วถึงได้นำเสนอเรื่องนี้”

“เรื่องแบบนี้ไม่ควรรีบตัดสินใจว่า ไทยรัฐทำเหมาะสมหรือไม่”

- มติชน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“การนำภาพส่วนตัวมาลงเป็นเรื่องที่ไม่ดี เป็นการข่มขู่กามารมณ์ เห็นผู้หญิงเป็นสินค้า”

“คิดแต่จะเพิ่มยอดขาย ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แทนที่สื่อมวลชนจะระมัดระวัง กลับลงภาพที่ก่อให้เกิดการยั่วยุ”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“หนังสือพิมพ์น่าจะสำนึกในหน้าที่ของตัวเอง ไม่ใช่เห็นแก่รายได้จากการขาย”

“การที่นำภาพบุคคลอื่นที่ถ่ายไว้ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับความยินยอมมีความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ว่าด้วยเรื่อง ละเมิด”

- ผู้จัดการรายวัน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม โดยการวิพากษ์วิจารณ์ว่า

“ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องผิดที่ใครจะแก้ผ้าถ่ายรูป เป็นสิทธิส่วนตัวที่จะกระทำได้ เมื่อเป็นสิทธิส่วนตัวก็หมายความว่า ไม่ใช่ใครจะหยิบฉวยมาย่ำยีได้ อย่างที่หนังสือพิมพ์กำลังทำกับดาราสาวคนนั้น”

“ การนำรูปภาพมาตีพิมพ์ก็เพื่อให้หนังสือขายดีขึ้น ขณะที่ฉบับหนึ่งเริ่มก่อน อีกฉบับก็แสดงท่าทีประณามห้ามเหยียดการกระทำดังกล่าว แต่ก็ไม่ลืมหาอุปมาตีพิมพ์”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ เมื่อรู้อยู่แล้วว่าร้านถ่ายรูปทำไม่ถูกต้อง ไม่เคารพอำนาจของตัวเอง แล้วหนังสือพิมพ์ยังไปเอารูปพวกนั้นมาตีพิมพ์ก็ไม่แตกต่างไปจากการรับของโจร”

วันที่ 19 กรกฎาคม 2539

- มติชน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“ หนังสือพิมพ์เปรียบเหมือนคนสองบุคลิก ที่ด้านหนึ่งเรียกร้องความมีศักดิ์ศรีของฐานันดร 4 ของตนเอง ขณะเดียวกันก็มีพฤติกรรมเหยียดหยามศักดิ์ศรีของผู้อื่น”

“ ในการเหยียดหยามศักดิ์ศรีของคนอื่น จะเป็นเพราะหนังสือพิมพ์กำลังยอดตก หรือเป็นโอกาสว่าด้วยสัญชาตญาณดิบของใครบางคนกำลังลุกโผลงที่สุดที่ผู้อื่นจะคาดได้”

“การพาดหัวข่าวและการบรรยายภาพ เจตนาจะเหยียดหยามศักดิ์ศรีของดาราคณนี้ เห็นได้จากภาษาที่ใช้ ซึ่งทำให้เธอกลายเป็นเพียงสัตว์โลกที่มีชีวิตอยู่เพื่อสนองตัณหาทางเพศของผู้ชายเท่านั้น”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“หนังสือพิมพ์ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเธอหรือไม่ ซึ่งก็ต้องขึ้นกับว่าเรื่องนี้มีความควรแก่การเป็นข่าวหรือไม่ ถ้าไม่มีแต่หนังสือพิมพ์นำเสนอเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของคนบางกลุ่มที่นิยมการปลุกใจเสื่อปลา ด้วยวิธีการเสนอที่ค่อนข้างยั่วยุอารมณ์ นั้นแสดงว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้กำลังมีปัญหาทางจริยธรรม”

“การที่ภาพและข่าวอันส่อไปในทางลามกอนาจารไปปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ที่ปกติจะเสนอข่าวสารการเมือง มีบทบาทอิทธิพลอย่างยิ่งทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่กลับอ้างว่าเป็นการเสนอข่าวไปตามปกติ ทั้งที่สิ่งที่ปรากฏออกมาแสดงให้เห็นเจตนาอันน่าเคลือบแคลง นั้นแสดงว่าคุณซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือเปล่า”

- มติชน เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“หนังสือพิมพ์จะมีหน้าที่รายงานข่าวสารที่เกิดขึ้นให้สาธารณชนรับรู้ แต่กรณีของใหม่ที่ระบุว่า รูปที่ถ่ายขึ้นมาเป็นการถ่ายเล่น ๆ แบบส่วนตัวเพื่อไว้ดูเอง เมื่อถูกหนังสือพิมพ์นำภาพและข่าวไปเผยแพร่ โดยเฉพาะภาพซึ่งสังคมมองในแง่ลบจะถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้หรือไม่ ถ้าได้จะขอความเป็นธรรมจากใคร”

“โดยภาระหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอภาพและข่าวจะมีความรับผิดชอบทางกฎหมายและจริยธรรมแห่งวิชาชีพคอยควบคุมกำกับอยู่ ซึ่งจะทำให้เกิดสำนึกผู้รับผิดชอบชั่วดี และเป็นคำตอบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นมีบางสิ่งบางอย่างต้องละเว้น”

“กรณีที่เกิดขึ้นกับใหม่ ควรเป็นตัวอย่างเพื่อปูทางไปสู่การวางกฎเกณฑ์และสร้างกลไกเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลที่จะไม่ให้ถูกละเมิดโดยสื่อมวลชน”

- แนวหน้า เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ความจริงภาพและข่าวคาบโลกีย์ประเภทนี้ มีให้พบเห็นอย่างสม่ำเสมอจากหนังสือพิมพ์ประเภทยักษ์กันแทบทุกวัน นับว่าเป็นไปเพื่ออภินันทนาการให้ผู้อ่านได้เห็นสิ่งสย ๆ งาม ๆ และได้มีโอกาสสร้างจินตนาการแห่งราคะตัณหาให้กับตนเองเพื่อคลายโรคเครียดให้กับสังคมอีกทางหนึ่ง”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ท่ามกลางความสับสนที่เต็มไปด้วยการแก่งแย่งชิงดี ทำให้จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์หมดไป จึงต้องนำภาพและข่าวประเภทนี้ออกมาขาย เพื่อแย่งชิงความเป็นยักษ์ใหญ่ จนทำให้คนดูถูกดูแคลนมากขึ้น”

วันที่ 20 กรกฎาคม 2539

- สยามโพสต์ เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“การเสนอภาพและข่าวของสื่อมวลชนที่มีลักษณะยั่วยั่วอาจเป็นการกระตุ้นให้มีการกระทำผิดทางเพศมากขึ้น สื่อมวลชนจึงต้องระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอข่าวและภาพให้มากขึ้น”

“ขอให้หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวและภาพดังกล่าวรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสังคม เพื่อนำไปตรวจสอบการทำงานและสร้างบรรทัดฐานที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ”

“ขอให้สื่อมวลชนทุกแขนงร่วมกันตระหนักในการทำหน้าที่โดยเน้นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด”

- สยามโพสต์ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หนังสือพิมพ์จួយโอกาสตักตวงผลกำไร จากยอดขายในการลงภาพทำให้สังคมเสื่อมถอย และไม่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำลงไป ไม่ได้สร้างความเจริญให้กับสังคม”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“สื่อมวลชนเจตนาหากินกับภาพของใหม่ ทำให้เด็กผู้หญิงถูกข่มขืน ทำให้พวกเสื้อหัวฆ่าผู้หญิง ขออย่ายึดเยียดภาพเหล่านี้ออกมาอีกเลย”

- มติชน เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“การเสนอภาพและข่าวของสื่อมวลชนที่มีลักษณะยั่วยั่วอาจเป็นการกระตุ้นให้มีการกระทำผิดทางเพศมากขึ้น สื่อมวลชนจึงต้องระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอข่าวและภาพให้มากขึ้น”

“ขอให้หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวและภาพดังกล่าวรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสังคม เพื่อนำไปตรวจสอบการทำงานและสร้างบรรทัดฐานที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ”

“ขอให้สื่อสารมวลชนทุกแขนงร่วมกันตระหนักในการทำหน้าที่โดยเน้นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด”

- แนวหน้า เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“นายฉัตรทิพย์ ตันตพประศาสน์ ทนายความประจำสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ระบุชัดเจนว่าไทยรัฐมีความผิดชัดเจนในข้อหาละเมิดสิทธิส่วนตัว เพราะภาพดังกล่าวเป็นภาพลับ เฉพาะเจ้าตัวผู้เสียหายไม่มีเจตนาเผยแพร่สู่สาธารณะ นอกจากนี้ยังเป็นการหมิ่นประมาทอีกด้วย”

“การเสนอภาพและข่าวของสื่อมวลชนที่มีลักษณะยั่วย้ออาจเป็นการกระตุ้นให้มีการกระทำผิดทางเพศมากขึ้น สื่อมวลชนจึงต้องระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอข่าวและภาพให้มากขึ้น”

“ขอให้หนังสือพิมพ์ที่ดีพิมพ์ข่าวและภาพดังกล่าวรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสังคม เพื่อนำไปตรวจสอบการทำงานและสร้างบรรทัดฐานที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ”

“ขอให้สื่อสารมวลชนทุกแขนงร่วมกันตระหนักในการทำหน้าที่โดยเน้นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด”

วันที่ 21 กรกฎาคม 2539

- แนวหน้า เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การที่หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ที่ประกาศตัวต่อต้านดารากลับมาถ่ายนู้ด เพราะเป็นการผิดศีลธรรม แต่กลับเอารูปดารานักร้องสาวชื่อดังมาลงหน้า 1 แบบสุด ๆ มีการบรรยายภาพและเขียนข่าว แบบพวกทำหนังสือโป๊ซิดซ้ายไปเลย”

“การให้นักข่าวไปสัมภาษณ์พ่อของดาราสาว หลังจากนำรูปภาพของลูกสาวออกประจาน น่าจะต้องเจอแบบสวนกลับทันที ว่า ก็เหมือนคุณตอนที่มีคนเอารูปลูกสาว หรือพี่สาวหรือแม่คุณ แก้วฝ้างนั่นแหละ”

“ฝากสมาคมนักข่าวว่าถ้าลำบากนักกับการเรียกร้องจริยธรรมของสื่อมวลชนก็ควรส่งเสริมไปเลย คือ นอกจากจะมีพูลิตเซอร์ช่วยอดเยี่ยม ก็ควรมีพูลิตเซอร์ข่าวส่งเสริมความเลื่อมใสของสังคมเพิ่มขึ้นด้วย”

วันที่ 22 กรกฎาคม 2539

- กรุงเทพธุรกิจ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“หลังจากเอาภาพของใหม่ ออกตีพิมพ์ถึงสามภาพใหญ่ ๆ จนยอดขายเพิ่มขึ้นมากมาย
ยักษ์ใหญ่ไทยรัฐก็เกือบจะเป็นยักษ์แคว้นในสายตาของประชาชนคนอ่าน เพราะคนส่วนใหญ่ไม่
เห็นด้วยกับวิธีการล้วงสิทธิส่วนบุคคลมาประจานแบบไร้จรรยาบรรณ”

“ไทยรัฐเคยต่อต้านดาราที่ถ่ายภาพนู้ดแล้วกลับมาเสนอข่าวนี้เสียเอง ขอถามว่าการกลืน
น้ำลายตัวเองมันเหม็นหรือหอม”

“การที่แจ้ว ริมจ่อ เขียนแก้ตัวในคอลัมน์บันเทิงไทยรัฐ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2539 ส่อให้
เห็นอาการของดอกบัวที่กำลังจะจมน้ำ”

“ข่าวอย่างนี้ขายได้วันเดียว แต่ผลระยะยาวยอดขายจะตก เพราะเล่นทุเรศให้คนเขา
หมดความเชื่อถือ”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“การถ่ายภาพส่วนตัวเป็นสิทธิอันสมบูรณ์ของเขาคือจะทำได้ในห้องนอน ดาราเป็นคนของ
ประชาชนก็จริง แต่ในห้องส่วนตัวของเขา เขาไม่ได้เป็นคนของประชาชน แต่มันคือโลกส่วนตัว
ของเขา”

“ในประเทศที่ประชาชนกำลังมีการพัฒนาการศึกษาเขาคงมีวิจารณ์ญาณว่า อะไรถูกอะไร
ผิด เลิกคิดเสียที่ว่าประชาชนโง่”

วันที่ 23 กรกฎาคม 2537

- มติชน เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การนำเสนอข่าวของดาราซึ่งถือเป็นคนของประชาชน มิใช่เรื่องแปลก หากการนำเสนอ
ดังกล่าวถูกจำกัดขอบเขต มิได้ส่อให้เห็นถึงเจตนาขายภาพขายข่าว และขายคำบรรยายที่แสดง
ให้เห็นถึงก้นบึ้งอารมณ์เห็นกระหายของผู้เขียนข่าว”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์มี 2 ประการ คือ รับผิดชอบต่อกฎหมายและรับผิดชอบต่อ
ทางจริยธรรม แต่ถึงแม้จริยธรรมจะไม่ใช่มกฎหมาย ผู้ละเมิดไม่ต้องรับโทษแต่อาจได้รับการ
ตำหนิติเตียนจากประชาชนและเพื่อนร่วมวิชาชีพเดียวกัน ทั้งนี้ความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็น
พันธสัญญา ที่หนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอภาพ ข่าวและคิดเห็นโดยคำนึงถึงสังคมและผู้อ่านเป็น
สำคัญ”

“ นับวันหนังสือพิมพ์จะมีบทบาทมากขึ้นต่อสังคม แต่ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ก็ถูกสังคมบีบคั้นให้แสดงออกถึงความรับผิดชอบ โดยเฉพาะความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์ไม่ใช่สื่อลามก”

วันที่ 25 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“กรณีนี้ควรเป็นกรณีตัวอย่างและเป็นข้อคิดสำหรับสื่อมวลชนในทุกสาขา โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ อย่าให้การชิงชัยระหว่างกันเป็นสิ่งที่ทำลายหรือทำให้จิตสำนึกในวิชาชีพของตนเองคลาดเคลื่อน”

วันที่ 27 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“หากไทยรัฐลงรูปแล้วไม่ตำหนิไปด้วย เสียงด่ากลับคงไม่มากขนาดนี้”

วันที่ 30 กรกฎาคม 2539

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“การแก้ผ้าถ่ายรูปส่วนตัวทำได้ แต่ถ้ารั่วออกมาก็เป็นข่าว แต่ข่าวควรเสนออย่างระมัดระวัง ไม่ใช่เอารูปรั่วของเขามาลงแล้วด่าเขาไปด้วย เพราะตัวเองไปชูธงด่าพวกถ่ายนู้ดเอาไว้”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอในการตรวจสอบตนเองกรณีใหม่ พบว่า

1. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม 2 ครั้ง (โดย ข่าวสดและมติชน)
 2. เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ 16 ครั้ง (โดยข่าวสด 4 ครั้ง , กรุงเทพธุรกิจ และ มติชน ฉบับละ 3 ครั้ง , สยามโพสต์ และแนวหน้า ฉบับละ 2 ครั้ง , ผู้จัดการรายวัน และวัฏจักรรายวัน ฉบับละ 1 ครั้ง)
 3. เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม 15 ครั้ง (โดย มติชน 4 ครั้ง , กรุงเทพธุรกิจและแนวหน้า ฉบับละ 3 ครั้ง , สยามโพสต์ และข่าวสด ฉบับละ 2 ครั้ง และ ผู้จัดการรายวัน 1 ครั้ง)
- และในจำนวนเหล่านี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและวิพากษ์วิจารณ์ 1 ครั้ง (โดยข่าวสด) และเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ควบคู่กับการชี้ ปัญหาจริยธรรม 10 ครั้ง (โดย กรุงเทพธุรกิจ 3 ครั้ง , มติชน และแนวหน้า ฉบับละ 2 ครั้ง , ข่าวสด ผู้จัดการรายวัน และสยามโพสต์ ฉบับละ 1 ครั้ง)

4. วิธีการ

วันที่ 18 กรกฎาคม 2539

- ชาวสตร ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
- สยามโพสต์ ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
- วัฏจักรรายวัน ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- มติชน ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็นไปถึงผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล ในหัวข้อ “พฤติกรรมของประชาชนต่อภาพนู้ดและอนาจารมีอิทธิพลต่อสังคมในด้านลบจริงหรือไม่” ซึ่งผลการสำรวจ พบว่า

“สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อภาพนู้ด หรือภาพลามกอนาจาร , จะมีผลเสียต่อภาพพจน์ตัวดาราท่าไปถ่าย , สถานะจริมรยยามค้าคีนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ค่านิยมสังคมไทยแปรเปลี่ยนไป , วัยรุ่นไทยมีผลเสียในการดูหรือชมภาพนู้ด ภาพอนาจารที่ไม่เหมาะสมกับอายุ , การแต่งตัวของวัยรุ่นไทยมีลักษณะวาบหวามมากเกินไป , ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้ง่าย ภาพนู้ดหรือภาพอนาจารมีอิทธิพลต่อปัญหาอาชญากรรม

นอกจากนี้มติชนยังได้เสนอผลการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในหัวข้อ “เยาวชนไทยคิดอย่างไรต่อการถ่ายภาพนู้ด” พบว่าส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับดาราท่าถ่ายภาพนู้ด

- ผู้จัดการรายวัน ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง และมีการแตกประเด็นไปถึงผลกระทบจากการแย่งกันขายข่าวของหนังสือพิมพ์ ว่า

“ทำไมเมื่อผู้ต้องหาที่กระทำผิดถูกดำเนินการจับกุม และถูกนำตัวสู่การพิจารณาความผิด เราไม่ปล่อยให้มันเดินไปตามครรลองของมัน ไม่จำเป็นต้องตอกย้ำโหมกระพือเขียนนิยายบนหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อที่จะขายข่าว

“ผมไม่เห็นว่ามีผิดตรงไหน ถ้าใครจะแก้ผ้าถ่ายรูป มันเป็นสิทธิส่วนตัวที่เขาจะกระทำการเป็นสิทธิส่วนตัวก็หมายความว่า ไม่ใช่ใครจะหยิบจួយมาย่ำยีได้ อย่างที่หนังสือพิมพ์กำลังทำกับดาราสาวคนนั้น”

“ในเมื่อรู้ว่าเป็นการไม่เคารพอาชีพของร้านถ่ายรูป ไม่เคารพต่องานในหน้าที่ของตัวเอง เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง แล้วทำไมเราต้องเอารูปของดาราสาวคนนั้นมาเผยแพร่ต่อ การกระทำเช่นนั้น มันแตกต่างกับการรับของโจรตรงไหน”

“กรณีนางแบบสาวสเปน เบลาคูณ เมื่อกว่า 10 ปีก่อน ที่ถูกสื่อมวลชนฆ่าทั้งเป็น เพราะแข่งกันรายงานข่าว เปิดเผยแพร่เบื้องหน้าเบื้องหลัง หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งลงข่าวว่านางแบบคนหนึ่ง เป็นเอดส์ทำให้ยอดหนังสือพิมพ์พุ่งพรวด

อีกฉบับหนึ่งเมื่อมาที่หลังก็พยายามรายงานในเชิงลึกกว่าว่า ดาราสาวมีชื่อตัวย่อว่า “ส.”

เมื่อการแข่งขันรายงานข่าวเพื่อขายข่าวรุนแรงขึ้น ก็เปิดเผยว่าดาราสาวคนดังกล่าวเป็นใคร นำรูปมาลงตีพิมพ์ ชีวิตของนางแบบสาวคนนั้นจมูบอยู่ภายใต้ข้อมูลข่าวสารที่โหมกระหน่ำใส่ตัว เธอแทบจะหนีหายไปจากโลกนี้

กระทั่งเมื่อ นพ.สุรพงษ์ อัมพันวงษ์ มาพิสูจน์ว่าเธอไม่ได้เป็นโรคร้ายดังกล่าว ก็เกินกว่าจะจุดรั้งชีวิตที่ต้องสูญเสียไปได้เสียแล้ว”

วันที่ 19 กรกฎาคม 2539

- มติชน ให้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“จากพาดหัว ที่ดูจะพุ่งเป้าหมายไปสู่กลุ่มหนึ่ง “เสือป่าครางฮือ ภาพสยิว นางเอกคนดัง” เป็นเจตนาอันจะเหยียดหยามศักดิ์ศรีของดารานี้ เห็นได้จากภาษาที่ใช้ ซึ่งทำให้เธอกลายเป็นเพียงสัตว์โลกที่มีชีวิตอยู่เพื่อสนองตณหาทางเพศของผู้ชายเท่านั้น”

“จากคำบรรยาย “ใจกล้าบ้าบิ่นชนิดเย้ยฟ้าทำดินอย่างไม่คาดคิดมาก่อน” “สุดยั่วชวนอารมณ์กระสัน” “อลังฉ่างจนเหนือคำบรรยาย” คำบรรยายดังกล่าวที่คัดมานี้ ยังชวนให้ถามต่อไปอีกว่า ที่ว่า “อย่างไม่คาดคิดมาก่อน” นั้นใครไม่คาดคิด “สุดยั่วชวนอารมณ์กระสัน” นั้น เป็นอารมณ์กระสันของคนเขียนข่าวหรือเปล่า และ “เหนือคำบรรยาย” นั้น เป็นคำบรรยายของผีป่าซาตานตัวไหน”

“มันยุติธรรมต่อประชาชนแล้วหรือ มันยุติธรรมต่อดาราผู้นี้แล้วหรือ ในสังคมเรามีคนจำนวนมากเกินไปแล้ว ที่ชอบใช้อำนาจของตนข่มเหงผู้อื่น พ่อแม่บังคับลูกสาวให้ขายตัว สามมีเงินมาแล้วตบตีทำร้ายภรรยา บิดาข่มขืนลูกสาวของตนเอง อมนุษย์เมายาม้าข่มขืนเด็ก หนังสือพิมพ์ลำเล็กเบิกประกายคนประเภทนี้อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน แล้วในกรณีของดารานี้ หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลเต็มไปด้วยศักดิ์ศรีอย่างพวกคุณ ส่งางามแล้วหรือที่ย่ำเท้าลงไปบนศักดิ์ศรีของผู้อื่น”

- มติชน ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- แนวหน้า ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ท่ามกลางสังคมที่เต็มไปด้วยการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เพื่อถိบตนเองให้มีฐานะสูงกว่ารายกว่าคนอื่น ได้จุดประกายกลางกฏจรรยาบรรณที่ควรมีของคนหนังสือพิมพ์ ต้องขาดวินัยไปหมดแล้ว กระมัง หนังสือพิมพ์จึงจำเป็นต้องนำเอาภาพและข่าวประเภทนี้ออกขายเพื่อที่จะได้ประสบผลสำเร็จเชิงกำไรในการประกอบธุรกิจของตน และเพื่อแย่งชิงความเป็นยักษ์ใหญ่ระหว่างกัน จนเป็นผลให้ผู้คนดูถูกดูแคลนเพิ่มมากขึ้น”

วันที่ 20 กรกฎาคม 2539

- สยามโพสต์ ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- สยามโพสต์ ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ในฐานะประชาชนรู้สึกสงสารและเห็นใจเธออย่างสุดซึ้ง ที่ถูกหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น และร้านถ่ายรูปกลั่นแกล้งรวมทั้งหาผลประโยชน์อย่างหน้าด้าน ๆ กับผู้หญิงตัวเล็ก ๆ คนหนึ่ง ที่ไม่สามารถประจานความชั่วร้ายของพวกมันได้เลย”

“ฝากบอกไปทางดาราสาวผู้นี้ด้วยว่า ไม่ต้องกลัวที่จะสู้กับพวกมารเหล่านั้น สื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์(ฉบับนั้น)และร้านถ่ายรูปทำให้เธอเดือดร้อน และฉวยโอกาสเพื่อตักตวงผลกำไรจากยอดขายในการลงภาพเธอ พวกนี้ทำให้สังคมเสื่อมถดถอยและไม่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตัวเองทำลงไป พวกนี้ไม่ได้สร้างความเจริญให้กับสังคม”

“ขอความกรุณาอย่ายึดเยียดภาพเหล่านี้อีกเลย รูปภาพของเธอแล้วก็อย่าลืมดูตัวเองด้วยว่าภาพของตัวเองนั้นเป็นอย่างไร”

- มติชน ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

- แนวหน้า ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 21 กรกฎาคม 2539

- แนวหน้า ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเนียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง มีการกระทบกระทั่งแตกตักัน ว่า

“เสียดายที่พ่อดาราสาวคนนั้นแกปากไม่จัด ถ้าเป็นก๊องแก๊ง จะตอบให้ถึงถิ่นเลยคุณ แบบว่าเคยเห็นตัวอย่างแล้วประทับใจ ก็ตอนที่อาจารย์หม่อมคึกฤทธิ์ ท่านเสียชีวิตใหม่ ๆ แล้วมีนักข่าวโทรทัศน์เอาไมค์ไปจ่อปากถามลูกชายท่านว่า “รู้สึกอย่างไรบ้าง” ปรากฏว่าลูกชาย อาจารย์หม่อมคึกฤทธิ์ ตอบได้ละเอียดมาก “ก็เหมือนคุณตอนที่พ่อคุณตายนั่นแหละ” คือมันต้องเจอแบบนี้ครับ ประเภทที่เอารูปลูกสาวเขาแก้ผ้าไปลงประจานทั้งเมือง แล้วไปถามว่ารู้สึกอย่างไร ต้องเจอคนทันกัน แบบถามนื้บตอบนื้บเลยว่า “ก็รู้สึกเหมือนคุณตอนที่มีคนเอารูปลูกสาว หรือพี่สาว หรือแม่คุณแก้ผ้ามาลงนั่นแหละ”

“ไหนก็ไหนแล้ว อยากฝากไปยังสมาคมนักข่าวด้วยว่า คือถ้ามันลำบากมากนักกับการเรียกร้องจริยธรรมของสื่อมวลชน ก็ควรส่งเสริมกันไปเลย ให้มันรู้แล้วรู้รอดไปเลย คือ นอกจากจะมีรางวัลพูลิตเซอร์ช่าวยอดเยี่ยม ชาวสิ่งแวดล้อมอะไรแล้ว ควรจะมีรางวัลช่าวส่งเสริมความเสื่อมทรามของสังคมเพิ่มขึ้นมาอีกรางวัล”

วันที่ 22 กรกฎาคม 2539

- กรุงเทพธุรกิจ ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง กระแทกแตกตักัน หรือใช้คำส่อไปในเชิงหยาบคาย ได้แก่

“คนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการ “ล้วง” เอาสิทธิส่วนบุคคลมาประจานแบบ “ไร้จรรยาบรรณ” และ “ทุเรศ” สิ้นดี”

“ที่แจ้ว ริมจอ เขียนแก้ตัวอย่างสะเปะสะปะในคอลัมน์บันเทิงไทยรัฐนั้น ส่อให้เห็นถึงอาการของดอกบัวที่กำลังจะจมดิ่งลงสู่ใต้น้ำ และไม่นานบัวประเภทนี้ก็กลายเป็นเหยื่อของปลา หรือปลาดำที่มันฉลาดหน่อยมันอาจจะไม่กินบัวที่เน่าเฟะ เพราะท้องของมันอาจจะปั่นป่วนถึงตาย”

วันที่ 23 กรกฎาคม 2539

- มติชน ใช้สำนวนภาษาในเชิงตีเนียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“แม้กฎหมายจะมีได้จำกัดประเภทและชนิดของ “สื่อลามก” เอาไว้ชัดเจน เนื่องจากมักจะอ้างเอา “ศิลปะ” มาบังหน้า กระนั้นก็เคยมีฎีกาตัวอย่างภาพที่ไม่เข้าข่ายลามกเอาไว้ว่า “จะต้องไม่เป็นภาพที่มีลักษณะน่าเกลียด อุจาด และบัดสีบัดเถลิง” แล้วภาพเปลือยตลอดจนท่วงท่าของดาราคณดังที่ถูกนำมาตีพิมพ์เต็มจอในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งนั้นหรือมีอุจาด น่าบัดสี”

วันที่ 25 กรกฎาคม 2539

- **ข่าวสด** ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“งานนี้ผมก็เห็นด้วยว่า ใหม่ เจริญปุระ คงจะไม่พัง เรื่องนี้สงบเงียบไป แม้จะไม่มีท่าที่ยอมรับจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นบกพร่องผิดพลาด แต่ก็พอจะเข้าใจกันได้เป็นนัยมี “แจ้ว ริมจอ” ในหน้าบันเทิง ซึ่งออกมาได้ตอบกับสื่อมวลชนที่แสดงปฏิกริยาวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงและแซะ ซึ่งไม่มีน้ำหนัก นอกจากแสดงความต้อด้านดันทุรังและคร่ำครึของตัวเอง อย่างที่แสดงมาอยู่เสมอ ๆ”

วันที่ 27 กรกฎาคม 2539

- **ข่าวสด** ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“หากไทยรัฐลงรูปแล้วไม่ดำใหม่ไปด้วย เสี ยงดำกลับคงไม่มากขนาดนี้ เสือป่าคงได้ครางฮือ ๆ ตามเจตนาธรรมณ์แล้ว แต่นี่ลงรูปเรื่อนร่างเขา แล้วประณามเขาไปด้วย ก็เลยค้างเหลืองอ้อยไปเลย”

“คนบ้านนอกไม่ใช่ควาย คนบ้านนอกฐานะเว่ยว่าใครรับใช้นักการเมืองเหยิง ๆ ยังไงที่เขียนกันหลู ๆ ศิลธรรมจัด ๆ เบื้องหลังกลวง ๆ ทั้งนั้น”

วันที่ 30 กรกฎาคม 2539

- **ข่าวสด** ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

สรุปวิธีการตรวจสอบ ได้ว่า วิธีการตรวจสอบที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการตรวจสอบในกรณีนี้พบว่า ในส่วนของการใช้ภาษา มีการใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว 12 ครั้ง , ใช้

สำนวนภาษาในเชิงตีเนียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียนแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง 7 ครั้ง และ ใช้สำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง 3 ครั้ง นอกจากนี้มีการแตกประเด็น 5 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ คือ เรื่องการฟ้องร้อง , ผลกระทบที่กำลังจะวางแผนของใหม่ , เสนอผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล และผลกระทบจากการแย่งกันขายข่าวของหนังสือพิมพ์

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ข่าวใหม่ เป็นเรื่องของข่าวซึ่งทุกฉบับก็รู้ และพยายามหาภาพกันอยู่ ภาพของใหม่ก่อนที่ไทยรัฐนำเสนอมีขายอยู่ที่อนุสาวรีย์ และมีขายในต่างประเทศแล้ว แม้แต่อินเทอร์เน็ต หรือสถาบันการศึกษา ก็มีเผยแพร่แล้ว เพียงแต่ใครได้ก่อนเท่านั้น ใหม่เป็นคนของสังคม ซึ่งยอมรับว่าไทยรัฐอาจจะพลาดที่ได้ภาพมาแล้วตีพิมพ์ภาพมากเกินไป ทำให้คนมองว่าสนใจขายใหม่ ซึ่งข่าวนี้ก่อนนำเสนอได้มีการนำเข้าไปประชุมโต๊ะข่าวแล้ว ซึ่งทุกคนเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นก็ได้ภาพดังกล่าวแล้ว เพราะตามหากันมาเป็นเดือน อยากบอกว่าภาพที่ลงไปยังมีภาพที่ชัดเจนมากกว่านั้น แต่เมื่อลงไปแล้วหนังสือพิมพ์ก็ขายดีมาก มีคนโทรเข้ามาถามทั้งโทรมาขอภาพและโทรมาด่า อย่างไรก็ตามถ้าไทยรัฐลงเพียงรูปเดียวก็คงไม่ถูกโจมตีมากขนาด

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์เราไม่ค่อยเสนอข่าวนี้เพราะเราถือว่าประชาชนจะเป็นผู้ตรวจสอบเองโดยตรง และอีกอย่างเราจะต้องรักษามารยาท อย่างน้อยต้องเข้าใจและเชื่อว่ามันเป็นวิธีการของเขา ซึ่งในอดีตเขาก็เคยทำและในอนาคตเขาก็คงจะทำต่อไป นี่เป็นสิทธิของเขา แต่จะชอบธรรมหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์เล่มแรกที่กล้าวิพากษ์วิจารณ์ไทยรัฐเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม เพราะเป็นการเสนอข่าวที่ไร้จรรยาบรรณและไม่เหมาะสม เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างยิ่ง

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรเรามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอดโดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคนก็คือ “เราไม่ได้รับกับคน เรายุติกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติกี่หลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน”

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่มีนโยบายที่จะไปตรวจสอบหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เราจะไม่ตำหนิติเตียนใคร อย่างกรณีของใหม่ก็เช่นกัน ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นเสนอข่าวที่ไม่ดีแล้วเราไปทำตัวเป็นผู้พิพากษา เดี่ยวคนที่ช่างสังเกตจะมองว่าเราตกข่าวแล้วพาล นอกจากนี้เรารู้ว่าเป็นเรื่องของสิทธิส่วนตัวถ้าเราเสนอข่าวจะเป็นการละเมิดไป

หนังสือพิมพ์มติชน

ใหม่ เป็นการละเมิดอย่างโจ่งแจ้งและร้ายแรงไม่อาจจะปล่อยให้ผ่านไปได้ มันคาหนังคาเขา ทั้งถ้อยคำภาษาในข่าว ทั้งคำพาดหัวและรูปถ่ายที่มีเจตนาหวังแต่เพียงความตื่นเต้นของผู้อ่านและยอดขาย ซึ่งเรื่องนี้ทำให้เกิดข้อถกเถียงระหว่างความรับผิดชอบที่จะนำข้อเท็จจริงออกไปกับจริยธรรม ที่จะไม่ล่วงละเมิดในสิทธิของคนอื่นมีเส้นแบ่งอยู่ตรงไหน แต่เมื่อเวลาผ่านไปไทยรัฐก็ต้องยอมจำนน และคนในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็หันมาดูแลกันเอง ว่าการทำเช่นนี้ไม่สมควร บางคนคิดว่าหากวันนั้นไม่ลงรูปใหญ่โต หรือลงเพียงภาพเดียวก็อาจจะไม่มีปัญหาร้ายแรงขนาดนี้ แต่เขาก็ยังมีความเห็นว่าการณ์ของใหม่ลงได้ แต่สำหรับมติชนเห็นว่าไม่ควรลงถึงแม้จะได้มาก่อนก็ไม่ลง เพราะไม่มีนโยบายว่าจะต้องขายข่าวและภาพด้วยวิธีการเช่นนี้

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

เรื่องนี้แนวหน้าออกโรงพอสมควร แต่ก็ไม่ได้ต่อว่าไทยรัฐโดยตรงเพราะไม่อยากให้ยิ่งเป็นการซ้ำเติมคนที่ตกเป็นข่าว เพียงแค่ชี้ให้เห็นว่าไม่ควรคล้อยตามหรือเชื่อถือที่ใหม่กระพือข่าวนี้มากนัก

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

ต้องยอมรับว่าหนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่ต้องการกำไร ฉะนั้นอะไรที่สามารถขายได้ก็ต้องหยิบขึ้นมา แต่ก็มีความผิดมหันต์ เพราะเรื่องขงใหม่เป็นเรื่องส่วนตัวของเขาที่จะสามารถทำอะไรก็ได้ในห้องส่วนตัว ที่หนังสือพิมพ์บ้านเมืองไม่เข้าไปตรวจสอบเรื่องนี้เพราะเรายังเล็กจะลงให้ก็เพียงการแก้ออกกล่าวหาถ้าเขามาขอให้ช่วยเท่านั้น

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบได้ให้เหตุผลว่า เพราะใหม่ เจริญปุระ เป็นคนของสังคม และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับก็พยายามหาภาพมานานแล้วเมื่อไทยรัฐได้เชื่อว่าคนอื่นก็ต้องได้เหมือนกัน ซึ่งเมื่อลงไปแล้วสามารถทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นมากขณะที่หนังสือพิมพ์ทั้งที่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบและไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบต่างมองว่าไทยรัฐทำไม่เหมาะสม ไร้จรรยาบรรณ และละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 10 ช้างน้ำ
 การเปิดประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 31 ต.ค.39
 ลักษณะเนื้อหา * ข่าว บทความ คอลัมน์ จดหมาย
 เงื่อนไข การพิสูจน์ข่าวช้างน้ำพบว่าเป็นสิ่งประติษฐ์

ชื่อหนังสือพิมพ์	ลักษณะเนื้อหา				การนำเสนอ			วิธีการ			เงื่อนไขที่ยุติ
	ข่าว	บทความ	คอลัมน์	จดหมาย	แก้ไขเพิ่มเติม	วิพากษ์วิจารณ์	ชี้ปัญหาจริยธรรม	ภาษา	การแตกประเด็น	ความลึกของข้อมูล	
31/10/39 ข่าวสด	*				*			1		*	หยุดไปเลยๆ
2/11/39 ข่าวสด	*				*			1	*	*	
4/11/39 ข่าวสด		*			*			1		*	
8/11/39 ข่าวสด	*				*			1			
10/11/39 ข่าวสด	*					*		2			
12/11/39 ข่าวสด		*				*		2			
ข่าวสด	*						*	2			
13/11/39 ข่าวสด			*			*	*	3			

- หมายเหตุ 1. ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว
 2. ใช้จำนวนภาษาในเชิงตีเทียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง
 3. ใช้จำนวนภาษาเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทกกระทั้น แฉกฉก หรือใช้ถ้อยคำส่อไปในเชิงหยาบคาย

กรณีศึกษาที่ 10 ช้างน้ำ

ที่มาของการตรวจสอบ : การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์

สืบเนื่องจาก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ ฉบับ วันที่ 21 ตุลาคม 2539 ได้เสนอข่าวการค้นพบซากช้างน้ำ บนหน้า 1 โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐพาดหัวว่า “ลึกลับอีกแล้ว ช้างแคระ เท่า กลักไม้ขีด” ส่วนเดลินิวส์ พาดหัวว่า “ตะลึงซากช้างน้ำ ตัวเล็กเท่าฝ่ามือ” ซึ่งเนื้อหาข่าวระบุว่า พระประทีป ตันติสาโร ได้ออกธุดงค์ในป่าจังหวัดกาญจนบุรี และพบฝูงช้างป่าขนาดเล็กเท่ากลักไม้ขีดไฟซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ช้างน้ำ หรือ กระต๋องก็ ซึ่งเป็นสัตว์ในวรรณคดีกว่า 10 เชือกออกมาเล่นน้ำ และมีตัวหนึ่งเสียชีวิตจึงได้นำซากช้างน้ำกลับออกมาด้วย

หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับก็ยังเสนอข่าวช้างน้ำบนหน้า 1 อย่างต่อเนื่องกว่า 10 วัน และเป็นข่าวที่มีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีการพิสูจน์พบว่า ซากช้างน้ำเป็นของปลอม และช้างน้ำไม่มีอยู่จริง โดยพระประทีปเป็นผู้ยืนยันเองว่า เป็นผู้ปั้นเรื่องขึ้นมา ทั้งไทยรัฐและเดลินิวส์จึงได้หยุดการเสนอข่าวการค้นพบช้างน้ำ

การตรวจสอบ

1. การเปิดประเด็น : หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์

วันที่ 31 ตุลาคม 2539

- ข่าวสด เสนอเนื้อหาในรูปของข่าวล้อมกรอบหน้า 12 พาดหัวข่าวว่า “ผอ.สวนสัตว์ดุสิตชี้ช้างน้ำแค่ช้างพลาสติก”

เงื่อนไขการเปิดประเด็น : การนำเสนอข้อเท็จจริงจากการตรวจพิสูจน์ซากช้างน้ำซึ่งพบว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ไม่ใช่สัตว์

การนำเสนอ

- ชาวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“นายสัตวแพทย์อลงกรณ์ มหรรณพ ผอ.สวนสัตว์ดุสิต เปิดเผยว่า จากการตรวจสอบซากสัตว์ที่ระบุว่าเป็นซากช้างน้ำ จากการมองด้วยตาเปล่า และตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ที่มีกำลังขยาย ซึ่งใช้สำหรับส่องตรวจพยาธิและแมลง และตามหลักวิทยาศาสตร์เป็นไปไม่ได้ว่าเป็นช้างจริง และยืนยันได้ว่าซากช้างน้ำที่ตรวจสอบเป็นสิ่งประดิษฐ์แน่นอน”

วิธีการ

- ชาวสด ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีกรให้ความลึกในรายละเอียดที่ชี้ให้เห็นว่าช้างน้ำไม่ใช่ สัตว์จริง ๆ โดยในเนื้อข่าวระบุว่า

“จากการตรวจสอบพบว่าช้างน้ำมีลักษณะผิดมาก คือมีหางเท่ากับขาหลัง โบริหูเท่ากับลำตัว หลังจากตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ไม่พบอวัยวะภายใน และวัตถุดังกล่าวเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่หล่อจากพลาสติกประเภทเรซิน ส่วนฝุ่นที่เกาะอยู่ตามลำตัวเป็นผงถ่านที่นำมาทาไว้เท่านั้น งามเป็นหินที่เหลาให้แหลมแล้วสวมเข้ากับลำตัว ส่วนเล็บก็เป็นหินเช่นเดียวกัน

ส่วนกลิ่นเน่าเหม็นไม่ได้เป็นกลิ่นเน่าของช้างที่ตายนานแล้ว เพราะช้างเป็นสัตว์ที่มีกลิ่นเน่าเฉพาะตัว ไม่เหมือนกับสัตว์ประเภทอื่น คิดว่าเป็นกลิ่นของซากสัตว์ประเภทอื่นที่นำมาทาไว้เท่านั้น โดยปกติซากช้างตายจะไม่สามารถคงสภาพได้นานขนาดนี้”

สรุปการเปิดประเด็น ได้ว่า หนังสือพิมพ์ชาวสดเป็นผู้เปิดประเด็นการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ โดยมีเงื่อนไขในการเปิดประเด็นว่าจากการพิสูจน์ซากช้างน้ำแล้วพบว่าไม่ใช่สัตว์แต่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สำหรับลักษณะเนื้อหาที่ใช้ในการเปิดประเด็นคือข่าวล้อมกรอบหน้าใน ฉบับวันที่ 31 ตุลาคม 2539 ซึ่งการนำเสนอเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ยืนยันสิ่งสัตวแพทย์ตรวจพบว่าช้างน้ำไม่ใช่สัตว์ ด้วยภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าวแต่มีการให้รายละเอียดที่เป็นความลึกเกี่ยวกับสิ่งที่นำไปตรวจสอบด้วย

หลังจากที่ชาวสดเปิดประเด็นการตรวจสอบการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ไปแล้ว ทั้งไทยรัฐและเดลินิวส์ก็ยังคงนำเสนอข่าวของช้างน้ำอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันชาวสดก็นำเสนอในลักษณะที่มีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวเช่นเดียวกัน ดังนี้

2. ลักษณะเนื้อหา

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เสนอเป็นข่าวหน้า 1 โดยพาดหัวว่า “สรุปชัด ช้างน้ำทำจากเรซิน”

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษ หน้า 1 ในหัวเรื่อง “ปิดฉากข่าวมงาย ช้างน้ำ-ช้างเรซิน”

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เสนอข่าวข่าวล้อมกรอบหน้า 12 พาดหัวข่าวว่า “หมอ ได้แปล่าสรุปว่าช้างน้ำ เป็นสัตว์”

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นข่าวพาดหัวรองบนหน้า 1 พาดหัวว่า “แจ้งจับพระนักตุน ช้างเรซิน หลอกขายถึง 2 แสน”

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เสนอสรุปพิเศษ หน้า 1 ในหัวเรื่อง “ข่าวมงาย-18 มงกฏ ตุนขาย ช้างเรซิน”

- ข่าวสด เป็นข่าวหน้า 1 พาดหัวว่า “ลุยจับถึงที่ แหล่งผลิตช้างเรซิน”

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เสนอในคอลัมน์ ถกเถียง โดยวาณิช จรุงกิจอนันต์ หัวเรื่อง “เชื่อยากแต่อยากเชื่อ”

สรุปลักษณะเนื้อหา ได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่พบในการตรวจสอบกันเองกรณีช้างน้ำ ที่มีการตรวจสอบเกิดขึ้นทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดทั้งหมด ปรากฏว่า เป็นข่าว 5 ครั้ง บทความหรือสรุปพิเศษ 3 ครั้ง และเป็นคอลัมน์ อีก 1 ครั้ง

3. การนำเสนอ

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“จากการตรวจสอบทั้งด้วยตาเปล่าและกล้องจุลทรรศน์ที่มีกำลังขยายสูง พบว่า ผิวของสิ่งที
ถูกระบุว่าข้างน้ำไม่ใช่ผิวของสัตว์”

“อาจารย์คณะประมง ม.เกษตรศาสตร์ นำข้างน้ำไปเอ็กซเรย์พิสูจน์พบว่าไม่มีกระดูกสันหลัง
ทำให้ชี้ชัดได้ว่าไม่ใช่ข้าง”

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“นายสัตวแพทย์อลงกรณ์ มหรรณพ และ นายสัตวแพทย์ ดร.อนันต์ ศรีขาว ยืนยันตรงกัน
ว่า ข้างน้ำทำจากสารสังเคราะห์เรซิน หรือ ยางไม้ ที่ขึ้นรูปเอาไว้ขณะเปียกๆหรือหมาดๆ ส่วนงาใช้
หินเหลาแหลมเสียบไว้ สำหรับกลืนเหม็นที่ไซยออกมาเป็นกลืนเหม็นของหมา หรือแมวตายมาทาที่
ตัวไว้ เพราะกลืนข้างเน่าจะมีลักษณะเฉพาะตัวที่ต่างจากสัตว์อื่น เพราะฉะนั้นข้างน้ำที่นำมาพิสูจน์
กันไม่ใช่สัตว์แต่เป็นของเกี”

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ว่า

“ จากการที่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้เคยเสนอข่าวว่า น.พ.ฟิลิป แมคคาเนียล ผอ.รพ.คริส
เตียน แม่น้ำแควน้อย จ.กาญจนบุรี ได้พิสูจน์ข้างน้ำแล้ว สรุปว่าเป็นสัตว์แน่นอนไม่ใช่เรซิน หรือสาร
ไฟเบอร์นั้น น.พ.ฟิลิป ได้ปฏิเสธข่าวดังกล่าว เพียงบอกว่า หนังสือข้างน้ำ มองดูด้วยตาเปล่าคล้าย
ๆ หนังสือสัตว์แต่ไม่ได้สรุปว่าเป็นหนังสือสัตว์ เพราะจะต้องพิสูจน์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อน
จึงจะทราบผลที่แน่ชัด”

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ หนังสือพิมพ์ 2-3 ฉบับตีพิมพ์เป็นข่าวชายนานนับเดือนเกี่ยวกับข้างน้ำตัวจิ๋ว ซึ่งละเลยกัน
หนักในด้านเป็นสัตว์มหัศจรรย์ในป่าลึก มีพิษร้ายขนาดล้มช้างใหญ่ในป่าได้ ไม่ฟังเสียงคัดทานจาก
บรรดานักวิทยาศาสตร์ และ นักวิชาการ ซึ่งผลจากการละเลยข่าวโดยไม่สนใจต่อข้อเท็จจริงทาง

วิทยาศาสตร์ได้สร้างความสับสนให้แก่ผู้อ่าน ถึงขั้นมีคนตกเป็นเหยื่อเล่ห์เหลี่ยมต้มตุ๋นขายช้างน้ำ โดยแก๊งต้มตุ๋นจะอาศัยหนังสือพิมพ์ที่เล่นข่าวมงายเป็นสื่อกลางในการโฆษณาสินค้า และปั่นราคาในตัวสินค้าอันนับเป็นกรณีสุดจากพิษภัยของสื่อมวลชนมงาย เห็นผลทันตาเลยทีเดียว”

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ในส่วนของสก็๊ปพิเศษ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ว่า

“ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นข่าวมงายที่สุด ที่สร้างความสับสนให้ประชาชนทั้งประเทศนานร่วมเดือน จนถูกแก๊งต้มตุ๋น 18 มงกฏนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการหลอกลวงประชาชน เพราะการประโคมข่าวด้วยการเสกสรรปั้นแต่ง ละเลยความเป็นเหตุเป็นผล”

- ข่าวสด ในส่วนของข่าว เป็นการชี้ปัญหาจริยธรรม ว่า

“ในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ควรจะพิจารณาให้มากกว่านี้ ไม่ควรหวังแต่ขายข่าว ควรยืนอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง ไม่ควรมอมเมาผู้อ่าน”

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด เป็นการวิพากษ์วิจารณ์และชี้ปัญหาจริยธรรม ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ คือ

“เรื่องอะไรที่ประหลาด มหัศจรรย์ ทำนองเดียวกับเรื่องช้างน้ำ หรือ ต้นน้ำรีผลซึ่งมีเกิดขึ้นบ่อย ไม่เคยมีครั้งใดที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าเป็นของหลอกลวง พวกเรียกตะปูดออกจากตัวคน พระเครื่องอยู่ในผลส้ม ด้ายมัดตราสังข์อยู่ในไข่ไก่ พวกนี้เป็นเรื่องโกหกทั้งนั้น แต่เป็นเรื่องโกหกที่คนอยากเชื่อ และเป็นเรื่องที่คนไทยยังอดไม่ได้ที่จะสงสัยว่ามันจริงหรือเปล่า”

ส่วนการชี้ปัญหาจริยธรรม คือ

“สื่อมวลชนน่าจะพิจารณาในการเสนอข่าว ไม่ควรสนับสนุนความมงาย ซึ่งไม่เกิดประโยชน์กับสังคม สื่อมวลชนควรคิดถึงประโยชน์กับผู้คนให้มากขึ้น”

สรุปการนำเสนอ ได้ว่า การนำเสนอที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้ในการตรวจสอบกรณีการเสนอข่าวช้างน้ำของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ เป็น การแก้ไขเพิ่มเติม 4 ครั้ง การวิพากษ์

วิจารณ์อย่างเดี่ยว 2 ครั้ง การชี้ปัญหาจริยธรรมอย่างเดี่ยว 1 ครั้ง และการวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกับการชี้ปัญหาจริยธรรม อีก 1 ครั้ง

4/. วิธีการ

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และมีการแตกประเด็น ว่า ช่างช่างน้ำที่นำมาพิสูจน์ทำมาจากเรซิน ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ประเภทเดียวกับพลาสติก นิยมใช้ในการหล่อวัสดุต่างๆในงานศิลปะให้เป็นรูปทรงตามที่ต้องการ

นอกจากนี้มีการให้ความลึกเกี่ยวกับช่างว่า ช่างเป็นสัตว์ชนิดเดียวในโลกที่มีวง ซึ่งปัจจุบันเหลือเพียง 2 ชนิดคือ ช่างเอเชีย และช่างแอฟริกา จากหลักฐานที่ถูกบันทึกไว้และจากการตรวจสอบจากซากฟอสซิล ช่างมีทั้งหมด 36 ชนิด โดยช่างตัวแรกสันนิษฐานว่าอาศัยอยู่บนโลกเมื่อประมาณ 50-70 ล้านปีมาแล้ว และสูงประมาณ 70 ซม.เท่านั้นและเป็นช่างที่มีขนาดเล็กที่สุด หลังจากนั้นช่างก็มีวิวัฒนาการเรื่อยมา มีความสูงเพิ่มขึ้นจนถึง 2.5 เมตร ขึ้นไป จนกระทั่ง 2 หมื่นปีก่อนหน้านี้เหลือช่างอยู่บนโลกเพียง 2 สกุล ไม่เคยปรากฏว่าเคยมีช่างแคระขนาด 3 ซม.ในวิวัฒนาการของช่าง

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และ มีการให้ความลึกเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของสายพันธุ์ของช่าง ว่า

“ จากการตรวจสอบประวัติศาสตร์ของช่างย้อนหลัง 36 ชนิดหรือ 36 สายพันธุ์ กลับไปถึงยุคโลกล้านปี ช่างที่มีขนาดเล็กที่สุดคือช่างยุคแรกสุดก็มีความสูง 70 ซม. และมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ใหญ่โตขึ้นมาเรื่อยๆ จนกระทั่งสูง 2.5-3 เมตร เช่นในปัจจุบัน ไม่เคยมีช่างที่ขนาดเท่ากอล์ฟไม้ขีด หรือ ไม่เคยพบช่างที่มีวิวัฒนาการไปในด้านตรงข้ามคือ ยิงนานยิ่งเล็กลง”

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ ผลจากการละเลงข่าวโดยไม่สนใจต่อข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ได้สร้างความสับสนให้แก่ผู้อ่าน ถึงขั้นมีคนตกเป็นเหยื่อเล่ห์เหลี่ยมคนขายช้ำน้ำ โดยแก๊งต้มตุ๋นจะอาศัยหนังสือพิมพ์ที่เล่นข่าวมงกายเป็นสื่อกลางในการโฆษณาสินค้า และปั่นราคาในตัวสินค้าอันนับเป็นกรณีผลจากพิษภัยของสื่อมวลชนงมกายเห็นผลทันตาเลยทีเดียว”

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ในส่วนของสื่ूपพิเศษ ใช้สำนวนแสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“เรื่องนี้ไม่มีอะไรมากไปกว่าการหลอกลวงหาผลประโยชน์ ตอนแรกข่าวช้ำน้ำอยู่ในความสนใจของประชาชนเพราะการโหมประโคมด้วยการเสกสรรปั้นแต่ง ละเลยความเป็นเหตุเป็นผลเสียสิ้น สุดท้ายหนักข้อถึงขั้นเกิดเหยื่ออันโอชะของแก๊ง 18 มงกุฏ ต้นตอของช้ำน้ำตัวจิ๋ว”

“ ถึงตอนนี้แทบจะพูดได้ว่า ข้อสรุปในเรื่องช้ำน้ำที่สร้างความสับสนให้แก่ผู้คนมานานหลายสัปดาห์ไม่มีอะไรมากไปกว่า ข่าวมงกายที่สร้างประโยชน์ให้แก๊ง 18 มงกุฏได้หากินอย่างสบายใจ”

- ข่าวสด ในส่วนของข่าว ใช้สำนวนภาษาในเชิงติเตียน แสดงอารมณ์ของผู้เขียน แต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง ว่า

“ หลังจากที่เกิดความสับสนเนื่องจากการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์บางฉบับ อยากเรียกร้องให้สื่อมวลชนเสนอข่าวอย่างพินิจพิจารณามากกว่านี้ ไม่ควรหวังแต่ขายข่าวควรยืนอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง ไม่ควรมอมเมาผู้อ่าน เรื่องไหนที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ก็ไม่ควรดันทุรัง พยายามเสนอข่าวว่าเป็นเรื่องจริง

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2539

- ข่าวสด ใช้สำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง เช่น กระแทบกระแทกแตกตั้น ว่า

“เรื่องพวกนี้สื่อมวลชนน่าจะพิจารณาสักหน่อย แต่ถ้าเ็งจริง ๆ ก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่การแก่งแย่งไม่ดีเลย มันเป็นการสนับสนุนการงมงายในหมู่คนเ็งทั้งหลายให้นักชั้น คิดถึงเรื่องประโยชน์ต่อผู้คนที่ยังตกตาดานในสังคม อาจช่วยให้ตนเองมีสติยังคิดมากขึ้นได้”

“พวกโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์รายวันมันแพร่หลายมากในหมู่คน ชาวอะไรที่ทำให้คนไม่ฉลาดขึ้นนั้น หลีกเลี้ยงได้ก็น่าจะหลีกเลี้ยงเสีย ให้หนังสือพิมพ์เฉพาะกิจเขาว่ากันไปได้ดีกว่า”

“เรื่องแบบนี้ไม่ได้ไม่เชื่อ อยากเชื่อมากแต่ไม่สู้ดี คงจะต้องขอบคุณพระเจ้าที่ให้สมองมาบ้างก็เลยเชื่อไม่ไหวแม้ว่าจะเชื่อ อยากเห็นช้างน้ำจืดเดินกระดุกกระดิกจริงๆ แต่ใจยังรักประเทศชาติและยังเป็นห่วงประชาชนอยู่ที่อยากเชื่อก็เลยเชื่อไม่ไหว”

สรุปวิธีการตรวจสอบ ได้ว่า วิธีการตรวจสอบที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้ในการตรวจสอบการเสนอข่าวช้างน้ำของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ พบว่า ในเรื่องของการใช้ภาษา เป็นการใช้ภาษาเรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว 4 ครั้ง , การใช้สำนวนภาษาโดยแสดงอารมณ์บ้างแต่ไม่ถึงขนาดก้าวร้าวรุนแรง จำนวน 3 ครั้ง และการใช้สำนวนภาษาในเชิงก้าวร้าวรุนแรง 1 ครั้ง โดยมีการแตกประเด็นใหม่ว่าช้างน้ำที่นำมาตรวจเป็นเรซิน 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการให้ความลึกเกี่ยวกับสายพันธุ์ของช้างในโลกเพื่อยืนยันว่าช้างน้ำไม่มีจริงอีก 3 ครั้ง

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก (DEPTH INTERVIEW)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช้างน้ำเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อของคนกลุ่มหนึ่งทางชายแดน แม้แต่หลวงพ่อดุตตะมะก็ยังไม่เชื่อว่าเป็นความจริง แต่เราก็ไม่ได้เชื่อทั้งหมดเพราะคิดว่าเป็นไปไม่ได้ และสิ่งที่นำเสนออีกเป็นคำพูดของชาวบ้านเราเป็นแค่สื่อที่ถ่ายทอดออกมา และพยายามพิสูจน์ แม้แต่ข่าวที่บอกว่าเป็นเรซินเราก็เสนอข่าวเป็นฉบับแรก และเราก็นำเสนอข่าวต่อไปด้วยว่ามีการซื้อขายกันมากจนกระทั่งมีการออกมายืนยันว่าเป็นของปลอม เราไม่ได้มอมเมา ซึ่งการเสนอข่าวช้างน้ำก็เป็นอีกข่าวหนึ่งที่ทำให้ยอดหนังสือพิมพ์เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เป็นข่าว

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ข่าวช้างน้ำที่เราเสนอไปไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะมอมเมาหรือเอาเรื่องไร้สาระมาเสนอ แต่ต้องการเสนอให้ประชาชนรับรู้และตัดสินใจว่า เรื่องเหล่านี้มีจริงหรือไม่ สามารถพิสูจน์ได้หรือไม่

โดยเราได้พยายามติดตามข่าวเข้าไปในป่า ที่สำคัญปัจจุบันจะบอกว่าหนังสือพิมพ์มอมเมาประชาชน ไม่ได้แล้ว เพราะเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ประชาชนมีการศึกษามากขึ้น การที่หนังสือพิมพ์จะไปล้างสมองประชาชนเป็นไปไม่ได้แล้ว มองว่าการที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวก็เป็นการเตือนประชาชนไม่ให้หลงเชื่อหรือถูกหลอกหลวงได้

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ยึดความเป็นกลาง เราไม่แตะต้องใครเพราะเรามีมารยาทที่ใช้ระหว่างหนังสือพิมพ์ โดยหลักทุกฉบับจะมีนโยบายของตนเอง ดังนั้นเราจะไปว่าเขาไม่ได้ และยิ่งการเสนอข่าวประเภทนี้สยามโพสต์ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เพราะเราเป็นหนังสืออีกระดับหนึ่ง มีกลุ่มเป้าหมายคนละกลุ่มกัน

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

แต่ไหนแต่ไรเรามันมีคติมานานแล้วว่าแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แต่เดี๋ยวนี้สังเกตว่าหนังสือพิมพ์พูดถึงกันมากขึ้น เรียกร้องความถูกต้องมากขึ้น เรียกร้องความสุจริตเปิดเผยตรงไปตรงมามากขึ้น เพราะไม่อย่างนั้นหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบคนอื่นเขาตลอด โดยไม่ถูกตรวจสอบเลยมันอันตรายกับตัวเราเองในระยะยาว เพราะฉะนั้นสื่อก็ต้องถูกตรวจสอบเหมือนกัน อย่างหนึ่งที่ข่าวสดถือเป็นคติก็คือ “เราไม่ได้รบกับคน เรารบกับความไม่ดี ความไม่ถูกต้อง ความฉ้อฉล ความผิดปกติทั้งหลายแหล่ มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพื่อนเราทำผิดเราก็บอก ถ้าเราทำผิดเพื่อนก็สามารถบอกเราได้เช่นกัน” เรื่องนี้ก็เป็นกรณีให้เพื่อนเห็นว่าเพื่อนเสนอข่าวทิ้งมลายเกินไปแล้ว

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กรุงเทพธุรกิจไม่ถือว่าการตรวจสอบกันเองเป็นนโยบายหลักแต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นมาโดยตลอด จึงมองไม่เห็นเหตุผลว่าจะไม่วิพากษ์วิจารณ์กันเอง ถ้าสื่อมวลชนทำตัวไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจรรยาบรรณ เราจะไม่โจมตีในเรื่องส่วนตัวแต่จะวิจารณ์สิ่งที่เขานำเสนอแล้วสร้างความเสียหายให้กับสังคม หรือละเมิดจรรยาบรรณของการเป็นสื่อ

หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแนวหน้าจะดูแลแต่ของตัวเอง ไม่ก้าวท้าวไปถึงหนังสือพิมพ์อื่น คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพมากกว่า นอกจากกรณีที่โจงครึม หรือส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริงๆ ก็จะใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า และให้ผู้อ่านเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าข่าวที่บิดเบือนกับข่าวที่ให้ข้อเท็จจริงมากกว่า จะเชื่อใคร ที่แนวหน้านำเสนอข่าวนี้เพราะเป็นข่าวแฉลงจากหน่วยงานราชการ

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

บ้านเมืองไม่เข้าไปในกระบวนการตรวจสอบกันเองเพราะยังเล็กจะลงไปก็แค่การแก้ข้อกล่าวหาซึ่งผู้เสียหายจะต้องเอาหลักฐานมายื่น ถ้าเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือข่าวสด กับมติชน ค่อยไปกันได้เพราะเป็นมวยถูกคู่ บ้านเมืองแม้จะรุ่นเดียวกับแนวหน้าแต่เราถือว่าไม่แตะกันดีกว่า เราพยายามเสนอข่าวให้กับชาวบ้านดีกว่าเอาความขัดแย้งในสังคมตัวเองออกมาตีแผ่

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ซึ่งเป็นที่มาของการตรวจสอบให้เหตุผลในการเสนอข่าวข้างนั้ว่า ไม่ต้องการที่จะมอมเมาประชาชนแต่เป็นการให้ข้อมูลอีกด้านหนึ่ง เพราะปัจจุบันหนังสือพิมพ์ไม่สามารถมอมเมาประชาชนได้แล้ว ส่วนหนังสือพิมพ์ข่าวสดซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบมองว่าหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับเสนอข่าวด้วยความมมมมมมไม่เป็นวิทยาศาสตร์

ขณะเดียวกัน หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบให้เหตุผลว่า

1. เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกลุ่มเป้าหมายต่างกัน
2. ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนอยู่แล้วว่าไม่เข้าไปก้าวท้าวแต่ต้องหรือจับผิดหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ยกเว้นเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมจริง ๆ
3. ต้องดูแลหนังสือพิมพ์ของตนเองให้ดีกว่า และเชื่อว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายเป็นของตนเอง
4. เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่า